specifică din partea țărilor care au rupt cu calea capitalistă, ca și din partea mișcărilor care, în diferite părți ale lumii, promovează calea socialistă de dezvoltare.

– Avînd în vedere noul context politic venezuelan, rezultat în urma alegerilor prezidențiale, care va fi rolul partidului dumneavoastră, considerat drept cea de-a treia forță politică în țară ?

– Într-adevăr, recent, a avut loc, în Venezuela, o schimbare de guvern. A venit la putere democrația creștină, în locul social-democraților. Este de semnalat faptul că alegerile prezidențiale nu au fost numai o dispută cu caracter național între Acțiunea Democratică și COPEI, ci și o dispută care merge puțin dincolo de frontierele naționale. În acest sens, este știut că, în ultimii ani, cele două internaționale – socialistă și democrat-creștină – au adoptat, la congresele lor mondiale, hotărîri vizînd pătrunderea lor ideologică și politică în America Latină.

De-a lungul anilor, se remarcă, în Venezuela, o accentuare a inegalităților. Mai ales în ultimii cinci ani – cînd veniturile au crescut foarte mult, ca urmare directă a creșterii prețurilor petrolului – se constată o mai mare concentrare a bogăției. Asistăm la un tip de creștere economică care transformă țara, care accentuează urbanizarea prin golirea zonelor rurale. Orașele devin mari aglomerări, unde masele duc lipsă de servicii elementare, necesare unei vieți demne. De asemenea, decizia economică se concentrează în mîinile vechilor și noilor grupuri economice.

În aceste condiții, un partid ca al nostru propune o linie de dezvoltare cu totul distinctă : el aduce o critică profundă la adresa organizării sociale, a felului cum este guvernată și administrată țara. Noi propunem o societate și o funcționare a societății care, prin ele însele, vor permite ca marile beneficii și marea bogăție – rod al muncii celor de la orașe și sate, în diferitele sfere ale producției – să fie repartizate către aceste mari majorități, azi deposedate. În aceste condiții, Mișcarea pentru Socialism a participat la ultimele alegeri, a obținut 6,20 procente din voturi – adică 11 deputați și 2 senatori în parlament. Astfel, stînga, în ansamblu, a obținut circa 13 la sută din voturi – 22 deputați și 2 senatori.

Forțele socialiste și, în general, cele de stînga încearcă, în aceste momente, să ajungă la o serie de înțelegeri. Am realizat deja un acord de acțiune comună, dat fiind că nici unul din cele două partide – Acțiunea Democratică și COPEI – nu dețin majoritatea parlamentară. Voturile socialiste și ale stîngii pot, în anumite condiții, să decidă, în diverse situații de confruntare, între A.D. și COPEI ; ele pot lansa inițiative, pot să ocupe un spațiu politic mai mare. Cei 24 de deputați ai stîngii vor putea avea o poziție mai dinamică, mișcarea de masă reușind să aibă ecou și în parlament.

Am inițiat, de asemenea, convorbiri menite să ducă la o înțelegere în legătură cu alegerile municipale, ce vor avea loc la 3 iulie. Sînt importante pentru Venezuela, pentru că partide precum MAS aduc în discuție, cu acest prilej, problemele locale, prezintă platforme locale, desfășoară o muncă ideologică în rîndul maselor. Alegerile au loc în condițiile funcționării unei noi „legi organice", care dă posibilitatea unei mai ample munci de masă pentru partidele stîngii. Colaborarea dintre noi va face, deci, să crească posibilitățile de consolidare a forței stîngii unite.

În ceea ce privește politica internațională, MAS își propune să contribuie la depășirea dificultăților pentru înțelegere și cooperare internațională. Există o necesitate obiectivă, la nivel mondial, în direcția unirii forțelor pentru a putea înfrînge elementele reacționare, factori care atentează la independență, la suveranitatea țărilor, care nu se împacă cu ideea lichidării colonialismului – unul din vestigiile cele mai semnificative ale ultimelor decenii ; este vorba, în prezent, de un nou tip de colonialism, prin intermediul tehnologiei, al capitalurilor, dominînd piața alimentelor, sau prin acțiunea companiilor transnaționale, devenite unul din aspectele cele mai noi ale dezvoltării capitalismului mondial și o nouă prezență, pe scena mondială, a imperialismului. Aceasta va obliga, în mod necesar, ca, prin cele mai diverse căi și mijloace, depășind neînțelegerile care există pe plan mondial, să ne apropiem de toți cei care sînt partizanii dezarmării, ai păcii și relațiilor de egalitate între state și partide. Multe dintre state trebuie să iasă din această penumbră, care este imperialismul, și să înainteze spre socialism, orînduirea care, ea singură, poate garanta libertatea, independența, dreptatea, democrația pentru toți cei năpăstuiți.

– Cunoscînd faptul că România vă este – și politic, și geografic, și uman – cunoscută, care credeți că este, sintetic vorbind, imaginea țării noastre și a președintelui Nicolae Ceaușescu în lume ?

– România dezvoltă o politică de absolută independență, în condițiile alinierilor care există pe plan mondial. Este un fapt pe care noi îl apreciem, dat fiind că sîntem partizanii unei asemenea politici, ceea ce corespunde intereselor țării noastre. În ceea ce privește partidul nostru, și noi promovăm – după cum am mai spus – o politică de absolută independență. Iar politica României și a președintelui Nicolae Ceaușescu stimulează asemenea poziții. În acest sens, președintele Nicolae Ceaușescu este unul dintre principalii exponenți ai unei poziții de independență, de respect al relațiilor de neamestec, de colaborare, în deplină egalitate și absolută garanție față de suveranitatea fiecărei țări.

Am făcut o lungă călătorie prin țară. Între altele, am vizitat Fabrica de calculatoare din București, unde am stat de vorbă cu membrii consiliului de conducere, care ne-au explicat, în detaliu, o serie de probleme privind conducerea economiei, principiul autogestiunii și direcțiile ce se aplică în conformitate cu hotărîrile partidului și statului. Este, realmente, impresionant gradul de tehnologie realizat. Am văzut modul cum se aplică planificarea economică, cum se realizează activitatea productivă. Am apreciat, de asemenea, ritmul construcțiilor, aspecte legate de nivelul de viață. Toate acestea ne lasă o puternică impresie, convingîndu-ne că numai prin schimbări sociale vom putea, și în țara noastră, ataca eficient probleme ca analfabetismul, ridicarea conștiinței, vom transforma o educație care, acum, este efectiv livrească și bazată pe realitatea și dezvoltarea capitalistă din Venezuela.

În încheiere, aș vrea să spun că întîlnirile pe care le-am avut au pus în relief interesul mutual atît din partea noastră – față de transformările multiple din România, pe drumul construcției socialismului, ca și din partea interlocutorilor – față de ceea ce se întîmplă în America Latină și, în special, în Venezuela.

Interviu realizat de
Anca Voican

Premise pentru dezvoltarea schimburilor româno – japoneze

Shigeo Nagano

președintele Camerei de comerț și industrie a Japoniei

Zilele trecute a vizitat România o delegație economică japoneză, condusă de Shigeo Nagano, președintele Camerei de comerț și industrie a Japoniei. Delegația a fost primită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, prilej cu care au fost discutate, printre altele, perspectivele favorabile ale relațiilor economice dintre cele două țări și popoare. La încheierea vizitei, conducătorul delegației a făcut următoarea declarație pentru cititorii noștri :

„În urmă cu patru ani, cu prilejul vizitei pe care președintele României, Nicolae Ceaușescu, a efectuat-o în Japonia, domnia-sa mi-a propus să vizitez România. Am dorit foarte mult să fac această călătorie și, dacă nu am putut-o realiza deîndată, mi-am împlinit acum dorința, vizitînd țara dumneavoastră împreună cu prietenii mei, cu reprezentanți ai cercurilor economice japoneze interesați în relațiile cu România.

Cu prilejul primirii noastre de către președintele Nicolae Ceaușescu, ne-am exprimat recunoștința pentru invitația făcută. În același timp, am înmînat președintelui României un mesaj din partea primului ministru al Japoniei, Masayoshi Ohira, transmițînd salutul său prietenesc și cele mai bune urări. În timpul convorbirii cu președintele Nicolae Ceaușescu, am putut cunoaște o serie de elemente ale politicii economice internaționale pentru care militează România, în frunte cu președintele său, și țin să arăt că împărtășesc aceste idei. Concepția domniei-sale – după care toate popoarele lumii trebuie să se bucure de prosperitate – promovează aspirațiile comune ale întregii omeniri, iar faptul că, pentru realizarea acestui țel, un conducător de stat depune mari eforturi este apreciat de noi în cel mai înalt grad. Un important obiectiv este – așa cum a arătat președintele Nicolae Ceaușescu – realizarea unei mai bune cunoașteri reciproce între popoare și între state ; pe această bază se poate realiza prietenia între popoare, între țări. În spiritul acestei idei – pe calea unei bune cunoașteri reciproce – este important să avem, fiecare, mai mulți prieteni în cele două țări ale noastre.

Firește, se pune problema schimbului de mărfuri – în sensul de a se livra reciproc mărfurile de care popoarele fiecăreia dintre cele două țări ale noastre au nevoie, de a dezvolta schimburile, veghind la echilibrarea balanței comerciale. De aceea, actuala noastră vizită în România a urmărit dezvoltarea relațiilor comerciale dintre țările noastre, în care scop delegația noastră a cuprins numeroși conducători de firme. Apreciind că, pentru buna colaborare economică dintre Japonia și România, este necesară o contribuție reciprocă în domeniile financiar și tehnologic, noi am luat cunoștință de faptul că partea română preconizează, în cadrul cooperării dintre cele două țări, crearea unor societăți mixte. Apreciem că, în ceea ce privește economia României, există numeroase domenii care interesează Japonia și pe care va trebui să le studiem împreună, îndeaproape. Pe măsură ce vom cunoaște în România noi produse interesante, piața japoneză consider că va putea să le importe".

Declarație consemnată
de Marius Ralian

ROMÂNIA ŞI ŢĂRILE AFRICII

• solidaritate, prietenie, colaborare •

Petre Tănăsie

Ţările africane se afirmă tot mai mult, în ultimii ani, ca participante active la viaţa internaţională, la eforturile pentru transformarea lumii contemporane într-o lume a libertăţii, independenţei naţionale, păcii şi colaborării echitabile şi reciproc avantajoase între toate naţiunile. După secole de dominaţie colonială, popoarele africane îşi reorganizează structurile economice şi sociale, conform cerinţelor unei dezvoltări libere şi de sine stătătoare, aduc contribuţia specifică, în calitate de parteneri cu drepturi şi obligaţii egale în concertul de muncă, acţiune şi luptă al naţiunilor pentru o nouă ordine economică şi politică în lume, pentru pace, înţelegere şi cooperare internaţională.

După numai două decenii, în care, pe continent, au avut loc transformări radicale, Africa se prezintă, acum, lumii cu o nouă înfăţişare politică, economică şi socială. Şi este semnificativ că numărul ţărilor africane independente s-a ridicat la 50.

Fără îndoială, rolul pe care Africa îl are în lumea contemporană şi îl va juca în viitor nu se rezumă la numărul statelor continentului, ci este definit, înainte de toate, prin aspiraţiile profunde spre libertate, dezvoltare şi independenţă ale popoarelor africane, prin potenţialul lor uman în rapidă creştere — cantitativ şi calitativ —, prin imensele bogăţii naturale ale continentului, care îşi aşteaptă valorificarea, prin eforturile pe care ele le depun pentru eliminarea subdezvoltării şi angajarea activă în direcţia progresului economic şi social.

Desigur, trebuie la aceasta adăugat că dorinţa puternică a ţărilor africane de a se dezvolta rapid, de a eradica vestigiile colonialismului şi a se afirma pe arena internaţională ca naţiuni libere, independente, cu drepturi egale faţă de ţările de pe celelalte continente se loveşte, însă, de mari dificultăţi pe plan intern şi de numeroase obstacole şi presiuni de ordin extern. O multitudine de cauze fac ca dezvoltarea economică a ţărilor africane să nu se realizeze în ritm rapid, aşa cum ar fi necesar pentru reducerea decalajului care le desparte de ţările dezvoltate.

În acest context, nu poate fi trecut cu vederea faptul că dificultăţile ţărilor africane — inclusiv situaţii conflictuale dintre unele din ele — sînt folosite de forţele imperialiste interesate în menţinerea dominaţiei şi exploatării popoarelor din aceste ţări.

Pe lîngă dificultăţile provenite din starea de subdezvoltare, urmare a îndelungatei dominaţii coloniale, ţările africane sînt afectate, în prezent, de criza sistemului capitalist mondial, de instabilitatea economiei mondiale, accelerarea inflaţiei, scăderea preţurilor la produsele pe care le exportă şi creşterea la cele pe care le importă. Multe ţări africane au balanţe de plăţi cronic deficitare şi sînt dependente de o gamă limitată de produse la export, ale căror preţuri sînt permanent instabile. În plus, comerţul african cu materii prime este puternic controlat de societăţile transnaţionale.

Esenţial este, însă, faptul că, în asemenea condiţii extrem de complexe, primii paşi pe calea anevoioasă a dezvoltării au fost făcuţi. Vechile structuri economico-sociale sînt, treptat, înlocuite cu altele noi, care oferă un cadru mai larg, propice progresului.

Premise solide pentru o reală emancipare economică şi socială există. Este de ajuns să amintim că, pe continentul african, sînt rezerve foarte mari de materii prime, posibilităţi de dezvoltare agricolă, un mare potenţial hidroenergetic etc. Africa deţine o pondere mare în rezervele şi producţia mondială de diamante industriale, cobalt, aur, crom, mangan, fosfaţi, cupru, uraniu, azbest, staniu, plumb, zinc, lemn exotic. Trei ţări deţin 32 la sută din rezervele mondiale de bauxită, două — 97 la sută din cele de crom, două — 26 la sută din cele de cobalt, una — 53 la sută din cele de aur, două — 44 la sută din cele de mangan, trei — 8 la sută din cele de ţiţei, una — 47 la sută din cele de platină, două — 18 la sută din cele de uraniu, una — 32 la sută din rezervele de vanadiu ş.a.m.d.

Cu asemenea bogate resurse naturale, ţările africane au mari posibilităţi pentru viitor. O valorificare a acestor resurse în folosul propriilor popoare le poate modifica substanţial situaţia. Această realitate, prin ea însăşi, potenţează eforturile statelor africane în direcţia valorificării, în propriile interese, a acestor bogăţii şi, în mod logic, subsumate acestui obiectiv, se relevă preocupările lor pentru restructurarea relaţiilor internaţionale şi crearea unei noi ordini economice mondiale. ■

Poporul român, care a cunoscut, veacuri de-a rîndul, asuprirea străină şi nu a în-

OPINII DESPRE ROMÂNIA

„Am semnat un număr de acorduri, care vor contribui la dezvoltarea economică a celor două popoare prietene — român şi libian. De asemenea, s-au pus bazele înfiinţării unor societăţi mixte în domenii foarte importante, care, fără îndoială, vor da rezultate bune, în folosul celor două popoare prietene".

MOAMMER EL GEDDAFI
conducătorul Marii Revoluţii de la 1 Septembrie
al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste

„Convorbirile cu preşedintele Nicolae Ceauşescu ne-au prilejuit contactul cu o personalitate care este la curent cu toate problemele internaţionale şi care cunoaşte perfect problemele Africii şi ale lumii a treia. Am avut satisfacţia deosebită de a-l asculta pe preşedintele Nicolae Ceauşescu făcîndu-ne o expunere impresionantă atît asupra politicii internaţionale a României, cît şi asupra celei interne. Admiraţia noastră este mare faţă de preşedintele României, constatînd pasiunea cu care acţionează în fruntea poporului român pentru a face din ţara sa o ţară dezvoltată, puternic industrializată".

EL HADJ OMAR BONGO
preşedintele Republicii Gaboneze

„Noi am strîns tot mai mult relaţiile de prietenie cu Partidul Comunist Român, cu poporul român. Am avut, încă o dată, posibilitatea să constatăm adevărata prietenie şi solidaritate pe care o manifestă conducătorul României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de noi. Sîntem perfect conştienţi că bazele pe care le-am aşezat vor asigura o prietenie trainică pentru viitor, în numele independenţei şi păcii".

AGOSTINHO NETO
preşedintele R.P. Angola, preşedintele
MPLA — Partidul Muncii.

„Noi, în Zambia, urmărim cu profund interes contribuţia constructivă a României la menţinerea păcii şi securităţii internaţionale. Poporul zambian salută poziţia pe care România o are pentru promovarea coexistenţei paşnice şi eradicarea tuturor formelor de imperialism, colonialism, neocolonialism, fascism, rasism".

KENNETH DAVID KAUNDA
preşedintele Republicii Zambia

„În cadrul politicii sale de colaborare internațională, România acordă o mare însemnătate dezvoltării relațiilor sale cu țările continentului african, atît în domeniul economic — în vederea dezvoltării economico-sociale independente mai rapide a țărilor în curs de dezvoltare —, cît și în contextul luptei generale împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste. Practic, România întreține relații cu toate statele africane, cu excepția acelora unde sînt regimuri rasiste".

NICOLAE CEAUȘESCU

cetat nici o clipă să lupte pentru a-și păstra ființa națională și a deveni liber și stăpîn pe destinele sale, a fost și este un sprijinitor activ al luptei de eliberare națională și emancipare a popoarelor din Africa. Solidaritatea activă cu lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, condamnarea fermă a politicii de discriminare rasială și apartheid decurg din opoziția României față de orice politică de dominație, exploatare, forță și dictat, din atașamentul său profund față de principiile libertății și egalității națiunilor.

În spiritul poziției sale active și consecvente, România dezvoltă raporturi largi de colaborare și prietenie cu țările africane, cu mișcările de eliberare națională — în domeniile politic, economic, tehnic, științific și al pregătirii cadrelor —, sprijină lupta popoarelor africane pentru apărarea și consolidarea independenței lor naționale, pentru înaintarea pe calea progresului economic și social.

Țara noastră a stabilit și întreține relații diplomatice cu 47 state africane din cele 49 membre ale Organizației Unității Africane (O.U.A.). Pe continentul african au fost înființate 23 de misiuni diplomtice ale României iar la București funcționează 17 misiuni diplomatice ale țărilor africane.

O ilustrare elocventă a stadiului relațiilor României cu țările continentului african, a colaborării rodnice ce se dezvoltă cu acestea sînt întrevederile și convorbirile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu numeroși șefi de stat africani, cu conducătorii și reprezentanții mișcărilor de eliberare națională, atît pe pămîntul României, cît și pe cel african, documentele de solidaritate semnate cu aceste prilejuri. *Între România și statele africane au avut loc 42 vizite la nivel înalt, din care 18 în Africa și 24 în România.* Cu aceste prilejuri, au fost semnate *29 de documente comune de majoră importanță.*

Președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este cunoscut în Africa ca un mare prieten al popoarelor de pe acest continent, fiind apreciat ca un sprijinitor activ, ferm și consecvent al independenței naționale a statelor africane, al mișcărilor de eliberare națională. În semn de recunoaștere a acestor merite, președintelui Nicolae Ceaușescu i s-a decernat premiul internațional „Simba". Și este deosebit de semnificativă aprecierea reprezentantului unei țări africane, care, cu prilejul ceremoniei de înmînare a premiului, se adresa președintelui român cu cuvintele : *„Dumneavoastră, domnule președinte, ați fost întotdeauna în mod ferm alături de africani, ca de altfel de toate celelalte popoare ale lumii, în lupta lor pentru demnitate și pentru dreptul lor de a-și hotărî liber destinul și de a folosi în deplină suveranitate resursele lor naturale. Ați acordat cu consecvență acestor popoare un ajutor material, moral și diplomatic... Sînteți alături de popoarele africane pentru ca prăpastia dintre țările sărace, în prezent, și țările, în prezent, bogate să fie înlăturată. Sînteți, într-adevăr, domnule președinte, unul din campionii stabilirii unei noi ordini economice mondiale".*

Puternic impulsionate de activitatea neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu, relațiile româno-africane cunosc, în multiple domenii, un curs mereu ascendent.

În perioada 1965—1978, comerțul României cu Africa a crescut de 36 ori. Raporturilor economice româno-africane li s-au conferit stabilitate și largă perspectivă. În 12 țări ale continentului au fost înființate, pînă în prezent, 20 de societăți mixte în domeniile minier, forestier, agricol, comercial și de transporturi maritime.

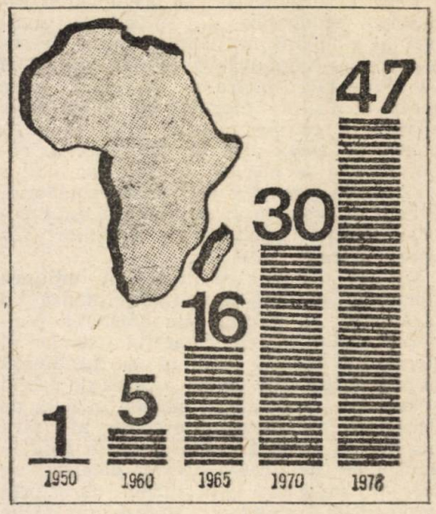

Dinamica relațiilor diplomatice dintre România și țările Africii

Nume ca Librom în Libia, Socoton în Republica Populară Congo, Nirowi și Seromwood în Nigeria, Somifer în Gabon, Somiburom și Agriburom în Burundi, Larombois, Soncarom și Carombois în Imperiul Centrafrican, LRPC în Liberia, Mocambo în Zambia, Zairom în Zair — ca să menționăm numai cîteva din societățile mixte româno-africane — devin din ce în ce mai cunoscute în țările africane respective ca simbol al colaborării pe care țara noastră o promovează cu statele din această parte a lumii.

Pe lîngă societățile mixte, România dezvoltă cu țările africane o strînsă cooperare în diverse alte forme. Întreprinderi românești sînt angajate în prezent, pe bază de contract, la construirea a 10 obiective economice în diferite părți ale Africii. Multe alte acțiuni sînt pe cale de a se finaliza sau în curs de negociere.

Prin cooperare, indiferent de formele pe care ea le îmbracă, România nu urmărește avantaje unilaterale, ci, fidelă principiilor sale de politică externă, o folosește ca mecanism al avantajului reciproc, pentru servirea intereselor mutuale ale țărilor partenere. Aceste forme de cooperare sînt concepute să sprijine procesul de dezvoltare economică în țara africană unde se realizează obiectivele de cooperare economică.

„Partidul Comunist Român, guvernul revoluționar și poporul frate român au sprijinit întotdeauna, într-un mod exemplar, lupta popoarelor pentru independență națională, dreptate și progres... Dorim să reafirmăm că victoriile poporului dumneavoastră constituie o încurajare reală pentru noi, care ne îndeamnă să ne angajăm cu o mai mare hotărîre în reconstrucția națională, apărarea cuceririlor revoluționare, lupta împotriva rasismului, colonialismului și imperialismului, precum și în edificarea socialismului".

SAMORA MOISES MACHEL
președintele FRELIMO,
președintele Republicii Populare Mozambic

„Recunoaștem rolul important pe care l-a jucat și continuă să îl joace România pentru eliberarea popoarelor încă oprimate. Apreciem relațiile de prietenie și cooperare care există între țările noastre, doritoare de pace și libertate și sperăm să le întărim și mai mult".

Col. JEAN-BAPTISTE BAGAZA
președintele Consiliului Suprem Revoluționar
și președintele Republicii Burundi

„Eforturile noastre comune au realizat importante succese în toate domeniile. Am făcut schimb de delegații oficiale cu diverse ocazii naționale și patriotice, am extins relațiile noastre economice, comerciale, culturale și tehnice, am făcut schimb de experiență în domenii ale construcției politice. Zi după zi, se deschid în fața noastră mari posibilități de colaborare fructuoasă, fapt ce ne dă o mare siguranță și încredere în îndeplinirea acestor țeluri nobile".

GAAFAR MOHAMMED NIMEIRI
președintele Republicii Democratice Sudan

„Atașamentul președintelui Nicolae Ceaușescu pentru suveranitatea națională este egalat de voința domniei-sale de a promova raporturile de prietenie între popoare și cooperare între națiuni... În lume, politica activă pe care președintele Nicolae Ceaușescu o duce în favoarea păcii și cooperării internaționale conferă României un meritat prestigiu. Tunisia, care îi aduce omagiul său, împărtășește aspirațiile profunde de pace ale președintelui Nicolae Ceaușescu, în condițiile respectării suveranității și identității fiecăruia".

HABIB BOURGUIBA
președintele Republicii Tunisiene

Pentru orientarea și promovarea relațiilor economice la nivel guvernamental s-au înființat comisii mixte de cooperare economică și tehnico-științifică cu 25 de țări africane. Aproape toate aceste comisii se întrunesc cu regularitate, analizează ce s-a realizat între timp în domeniul cooperării și schimburilor comerciale și se înțeleg asupra acțiunilor viitoare de comerț și cooperare economică. Practica a confirmat utilitatea acestor comisii pentru promovarea relațiilor româno-africane.

Un alt factor care ilustrează opțiunea României pentru dezvoltarea intensă a legăturilor cu Africa este creșterea ponderii acestor țări în comerțul exterior al României. Această tendință se încadrează în orientările date de conducerea de partid și de stat, ca ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul exterior al țării noastre să crească pînă la 25 la sută în anul 1980. Realizarea acestei ponderi se face atît pe seama exporturilor, cît și prin importurile românești sporite din țările africane, ceea ce înseamnă că li s-au creat acestora disponibilități lărgite pentru importuri de echipamente, mașini și alte produse necesare dezvoltării lor economice. Printre principalii parteneri comerciali ai României din Africa menționăm Libia, Algeria, Angola, Mozambic, Nigeria, Maroc, Zair, Tunisia, Togo, Zambia.

Exporturile românești către țările africane cuprind : tractoare și mașini agricole, utilaj minier, mașini de teren, autoturisme, produse chimice, alimentare, textile, îmbrăcăminte și încălțăminte, iar importurile — țiței, cupru, concentrat de cupru, mangan, fosfați, lemn exotic, piei brute, bumbac, cacao, cafea, sisal.

Există un larg cadru juridic care permite și stimulează extinderea permanentă a relațiilor economice. Acest cadru cuprinde *35 acorduri comerciale, 23 acorduri de colaborare economică și tehnică, 8 acorduri generale de cooperare, două acorduri din domeniul pescuitului, 7 acorduri de credit guvernamental, 8 acorduri în domeniul aviației civile, 13 acorduri în domeniul științei și tehnologiei și un acord în domeniul transportului.* Sînt în curs de negociere și alte acorduri și înțelegeri, îndeosebi din cele care stimulează cooperarea economică cu firme noi, mai ales cooperarea în producția de bunuri materiale. Un astfel de cadru juridic s-a creat și în domeniul științific, cultural, artistic, al turismului, învățămîntului, ocrotirii sănătății și sportului, precum și în domeniul consular.

O cooperare strînsă se realizează cu țările africane în *domeniul formării de cadre.* România acordă, pe acest plan, un prețios sprijin statelor africane pentru formarea cadrelor de calificare medie și superioară necesare în industrie, agricultură, industria extractivă și alte domenii în care se pot valorifica resursele naturale, prin instruirea tinerilor africani în școlile și universitățile românești și prin trimiterea de specialiști să lucreze la obiectivele economice și sociale, care se construiesc în aceste țări. *În România studiază, în prezent, 5 300 de studenți africani,* aproape totalitatea lor fiind bursieri ai statului român, iar în țările africane lucrează *850 cadre didactice și peste 3 200 de cooperanți români.*

O colaborare fructuoasă se desfășoară între România și țările africane în *procesul participării lor la discutarea și soluționarea problemelor internaționale* care frămîntă omenirea contemporană. Pozițiile țării noastre se întîlnesc în mod frecvent cu cele ale țărilor africane, atît în problemele africane, cît și în cele cu implicații mondiale. România face parte, alături de țările africane, din „Grupul celor 77" și conlucrează cu ele în foarte bune condiții la elaborarea de măsuri concrete în direcția edificării unei noi ordini economice internaționale, la extinderea cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare însele, la soluționarea altor probleme în cadrul O.N.U. și al altor organisme internaționale.

România și-a manifestat, în mod consecvent, sprijinul politic, diplomatic și material față de lupta popoarelor africane pentru independența națională și dezvoltarea de sine stătătoare. În prezent, cînd popoarele din Zimbabwe și Namibia luptă pentru cucerirea independenței, România își manifestă solidaritatea sa militantă cu aceste popoare, susținîndu-le prin toate mijloacele, inclusiv materiale, pentru dobîndirea eliberării naționale și sociale.

Țara noastră a condamnat și condamnă, în modul cel mai hotărît, rasismul și discriminarea rasială practicate de regimurile minoritare din Republica Sud-Africană și Rhodesia ; s-a pronunțat și se pronunță cu consecvență în favoarea măsurilor adoptate pe plan internațional menite să conducă la lichidarea acestei politici. Ea respectă și aplică fără rezerve rezoluțiile Adunării Generale și ale Consiliului de Securitate ce prevăd măsuri concrete, în conformitate cu Carta O.N.U., pentru constrîngerea regimurilor coloniale și rasiste din Africa australă să pună capăt acțiunilor lor opresive și agresive. România acordă un sprijin multilateral mișcărilor de eliberare națională din Rhodesia, Namibia, Africa de Sud. Solidarizîndu-se cu lupta națiunilor iubitoare de libertate împotriva apartheidului, România a devenit parte și a ratificat Convenția internațională asupra eliminării și reprimării crimei de apartheid, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. în 1973. România acționează cu deplina convingere că politica rasistă și de discriminare rasială este sortită pieirii și nici un fel de represiune, oricît de feroce ar fi ea, și nici o forță din lume, oricît de puternică ar părea ea, nu pot opri acest proces ireversibil, obiectiv.

România consideră că independența Namibiei și Rhodesiei trebuie realizată în conformitate cu aspirațiile popoarelor lor și susține lupta acestora de eliberare, împotriva oricăror încercări de a impune soluții neocolonialiste, străine de aceste aspirații și care reprezintă un pericol serios pentru continuarea și agravarea conflictelor din zonă.

România a condamnat acțiunile agresive ale regimurilor rasiste împotriva Angolei, Mozambicului și Zambiei, țări independente și suverane, și a cerut să se pună capăt oricăror încălcări ale suveranității și integrității teritoriale ale acestor state.

Ca prieten sincer al popoarelor africane, partidul și statul nostru și-au exprimat îngrijorarea în legătură cu stările de tensiune și conflict apărute în Africa și s-a pronunțat consecvent pentru reglementarea problemelor litigioase pe calea tratativelor politice directe între țările africane interesate, fără amestec din afară, pornindu-se de la necesitatea întăririi unității și solidarității lor de acțiune, pentru consolidarea independenței naționale, a concentrării tuturor eforturilor, pe plan național și regional, pentru dezvoltarea economică și socială a tuturor țărilor africane ; în interesul vital al propriilor popoare, al păcii și înțelegerii pe continent și, în general, în lume.

Este, aceasta, o bază politică principială de pe care acționează România în dezvoltarea multilaterală a raporturilor ei de prietenie, colaborare și solidaritate cu țările Africii. Sînt raporturi care se disting atît prin calitatea, cît și prin dinamismul lor ; raporturi care își dovedesc, în mod concret, caracterul lor benefic, semnificația lor deosebită pe plan bilateral și, în egală măsură, pe plan internațional, în opera de edificare a unei lumi mai drepte și mai bune.

„Poporul din Zimbabwe își va aminti întotdeauna că președintele Nicolae Ceaușescu, în calitate de conducător al Partidului Comunist Român, a dovedit o mare solidaritate față de lupta noastră".

JOSHUA NKOMO
președintele Uniunii Poporului African Zimbabwe (ZAPU), copreședinte al Frontului Patriotic Zimbabwe

„Președintele Nicolae Ceaușescu este unul dintre șefii de stat cei mai cunoscuți. El aparține trup și suflet poporului român, întreaga sa personalitate fiind puternic marcată de aceasta. Este un om politic de o foarte mare luciditate și de un impresionant curaj, care trezește în mod constant admirația. Apoi, președintele Ceaușescu este interesat de toate problemele cu care sînt confruntate țările lumii a treia — probleme pe care le cunoaște în profunzime — și este unul dintre oamenii de stat care colaborează în modul cel mai eficace cu aceste state".

LEOPOLD SÉDAR SENGHOR
președintele Republicii Senegal

„Partidul nostru, forțele noastre de luptători și masele populare zimbabwe oprimate sînt mîndre de a fi considerate ca prieteni și aliați firești ai poporului român. Noi simțim, cu o imensă satisfacție, dovada sprijinului activ al României față de lupta noastră dreaptă. Ca și poporul român în trecut, noi sîntem pe deplin angajați în eliberarea țării noastre".

ROBERT MUGABE
președintele Uniunii Naționale Africane Zimbabwe (ZANU), copreședinte al Frontului Patriotic Zimbabwe

„Făcîndu-și prieteni, trăind în prietenie cu toate țările și popoarele care doresc această prietenie, România își aduce, în mod consecvent, contribuția sa specifică la cauza păcii și securității internaționale. Doresc, în acest sens, să remarc amprenta pe care președintele Ceaușescu o imprimă vieții și gîndirii internaționale contemporane".

SIAKA STEVENS
președintele Republicii Sierra Leone

Vizita ministrului român de externe în Polonia

Primirea de către tovarășul Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., a ministrului afacerilor externe al României, tovarășul Ștefan Andrei

Intre 29 martie și 1 aprilie a.c., ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită oficială de prietenie în Polonia, la invitația ministrului polonez de externe, Emil Wojtaszek.

La 30 martie, ministrul român a fost primit de tovarășul Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P. Cu acest prilej, din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, a fost transmis un mesaj de prietenie tovarășului Edward Gierek și tovarășei Stanislawa Gierek. Mulțumind pentru mesaj, tovarășul Edward Gierek a transmis din partea sa și a tovarășei Stanislawa Gierek un salut călduros și cele mai bune urări tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu.

În aceeași zi, tovarășul Ștefan Andrei, a fost primit de tovarășul Henryk Jablonski, președintele Consiliului de Stat al Poloniei.

Agenda convorbirilor dintre tovarășii Ștefan Andrei și Emil Wojtaszek — desfășurate într-o atmosferă prietenească, constructivă — a cuprins o examinare a relațiilor dintre România și Polonia, precum și un schimb de păreri cu privire la cele mai importante probleme ale actualității politice internaționale. A fost constatat cu satisfacție cursul favorabil al relațiilor româno-polone, corespunzător prevederilor din tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală și din declarația privind întărirea și aprofundarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, din anul 1977. Cei doi miniștri au subliniat, cu acest prilej, rolul hotărîtor pe care-l au în această privință întîlnirile și convorbirile la nivel înalt între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Edward Gierek. „Hotărîrile adoptate de către cei doi conducători la întîlnirile de la Sinaia din 1976 și Varșovia din 1977, care au definit direcțiile principale ale colaborării, se realizează cu succes și contribuie la dezvoltarea construcției socialiste în ambele țări" — se subliniază, în această ordine de idei, în comunicatul de la sfîrșitul vizitei.

Tovarășii Ștefan Andrei și Emil Wojtaszek au procedat, de asemenea, la un schimb de păreri privind situația internațională, în cadrul căruia au confirmat hotărîrea celor două state de a întreprinde, în continuare, eforturi consecvente și de a conlucra pentru întărirea păcii, adîncirea procesului destinderii, dezvoltarea înțelegerii și colaborării egale între națiuni. A fost evidențiată, cu acest prilej, importanța deosebită a declarației de la Moscova din noiembrie 1978, a Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care conține un larg program de măsuri concrete menite să ducă la adîncirea destinderii, oprirea cursei înarmărilor și la dezarmare, la întărirea păcii, securității și dezvoltarea colaborării în Europa și în lume.

O deosebită atenție a fost acordată problemelor întăririi securității și dezvoltării colaborării în Europa, înfăptuirii tuturor principiilor și prevederilor Actului final de la Helsinki. În acest context, s-a evidențiat că România și Polonia sînt hotărîte să-și aducă contribuția la pregătirea temeinică a reuniunii general-europene de la Madrid.

Cei doi miniștri de externe au subliniat că o problemă de cea mai mare importanță o constituie, în prezent, oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri reale de dezarmare, îndeosebi de dezarmare nucleară.

În cadrul schimbului de păreri, miniștrii au abordat și alte probleme internaționale. Astfel, în privința situației din Orientul Apropiat, miniștrii s-au pronunțat pentru soluționarea politică globală a conflictului existent în această parte a lumii, cu participarea tuturor părților interesate, ținîndu-se seama de dreptul inalienabil al poporului palestinian de a-și crea un stat propriu, independent, precum și de retragerea trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate în 1967, de asigurarea existenței independente și a securității tuturor statelor din această zonă.

Cele două părți au apreciat pozitiv rolul mișcărilor statelor nealiniate, care acționează împotriva politicii imperialiste și, totodată, au reafirmat solidaritatea României și Poloniei cu popoarele care luptă împotriva imperialismului, neocolonialismului, politicii de apartheid și de discriminare rasială, pentru libertate și independență.

În ce privește actualul dialog româno-polon la nivelul miniștrilor de externe, cele două părți și-au exprimat satisfacția față de rezultatul convorbirilor, care servesc dezvoltării și adîncirii în continuare a prieteniei frățești, solidarității și colaborării dintre cele două state, în interesul popoarelor român și polonez, al cauzei socialismului și păcii.

Octavian Munteanu

Cursul ascendent al raporturilor româno — malgașe

Christian Remi Richard

ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar

De curînd s-a aflat în vizită oficială la București ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar, Christian Remi Richard.

În timpul prezenței sale în România, oaspetele malgaș a fost primit de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și a avut convorbiri cu o serie de factori de răspundere din conducerea unor ministere. Înainte de a părăsi țara, el a avut amabilitatea să facă o declarație revistei „Lumea".

„Am petrecut o săptămînă în frumoasa dumneavoastră țară, timp în care ne-am bucurat de o mare solicitudine din partea gazdelor noastre și îndeosebi din partea președintelui Nicolae Ceaușescu, care ne-a făcut marea onoare de a ne primi. A fost o primire ce a decurs într-o atmosferă prietenească și în cursul căreia președintele Nicolae Ceaușescu a abordat pe larg aspecte ale relațiilor româno-malgașe.

S-a relevat cu acest prilej că raporturile noastre bilaterale cunosc o evoluție ascendentă și că ambele părți doresc dezvoltarea și amplificarea lor, în folosul reciproc, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Totodată, președintele Nicolae Ceaușescu s-a referit și la principalele probleme ale scenei politice mondiale. Aș vrea să subliniez că apreciem, cu deosebire, modul în care domnia sa concepe soluționarea conflictelor existente în lumea de azi, și anume prin mijloace pașnice și prin negocieri, fără a se recurge la forța armelor.

Trebuie să relev că punctele noastre de vedere coincid și în acest plan, iar Madagascarul, ca țară membră a Comitetului ad-hoc de mediere interafricană, vede tocmai în acest mod reglementarea situațiilor pe care ea este chemată să le discute, în cadrul organismului respectiv.

În legătură cu rezultatele celei de-a V-a sesiuni a comisiei mixte guvernamentale, aș dori să remarc că ele sînt înscrise în Protocolul reuniunii, ce stabilește măsuri referitoare la dezvoltarea, pe mai departe, a cooperării economice, tehnice, științifice și culturale dintre cele două țări, și că se au în vedere noi proiecte comune. Ambele părți au fost de acord că trebuie întreprinși noi pași în domeniul cooperării bilaterale și că, în acest sens, trebuie concretizate cele stabilite deja. Din această perspectivă, se poate aprecia cu deplină îndreptățire că există perspective bune pentru a extinde și aprofunda relațiile dintre țările noastre, dintre popoarele român și malgaș".

C.E.E./O.N.U.

Opțiuni în favoarea cooperării economice

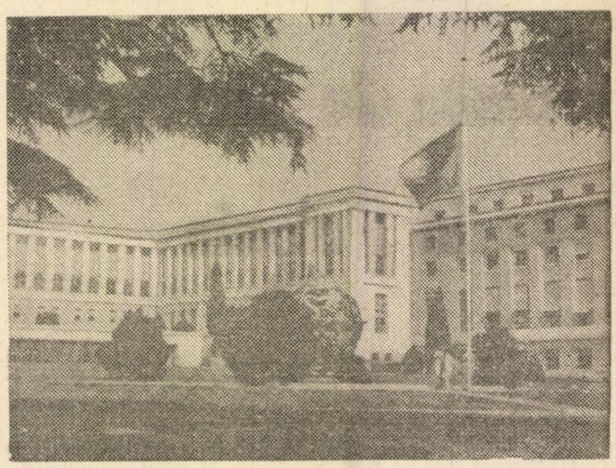

Corespondență de la trimisul nostru special, Stelian Țurlea

Lucrările celei de-a 34-a sesiuni a C.E.E./O.N.U. sînt în plină desfășurare. Ceea ce, în mod esențial, se poate desprinde după primele zile ale dezbaterilor este dorința participanților de a trece la acțiuni concrete, de a impulsiona activitatea Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa, de a depăși dificultățile existente în traducerea în practică a prevederilor Actului final al C.S.C.E. Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, *a transmis sesiunii un mesaj în care se afirmă că „C.E.E./O.N.U. a continuat să-și lărgească rolul de instrument de cooperare în regiune, datorită încrederii sporite a țărilor membre", și că „trebuie depuse eforturi pentru o dezvoltare economică mai echilibrată și echitabilă." „Faptul că situația economică mondială — se afirmă în mesaj — nu invită deloc la optimism nu trebuie să ne descurajeze și să ne îndepărteze de obiectivul nostru". La rîndul său, secretarul executiv al C.E.E./O.N.U.*, Janez Stanovnik, *fiind de părere că această comisie „a dovedit vitalitate și dinamism în ultimii ani", sub impulsul dat de Actul final, a afirmat că „decizii importante vor fi luate în timpul acestei sesiuni".*

Acum, la jumătatea drumului dintre reuniunile de la Belgrad și Madrid, esențiale sînt identificarea obstacolelor care există în calea cooperării economice dintre statele membre și eliminarea restricțiilor care împiedică extinderea acestei cooperări.

Dezbaterile generale s-au aflat sub acest semn al prezentării, la viitoarea reuniune general-europeană de la Madrid, a unui bilanț pozitiv și a unor acțiuni concrete de impulsionare a traducerii în viața economică europeană a prevederilor Actului final. Reprezentanții multor țări au subliniat contribuția pe care cooperarea economică o poate aduce la procesul destinderii, necesitatea dezvoltării comerțului și a acțiunilor de cooperare economică, științifică și tehnologică, atenția sporită care trebuie acordată problemelor specifice ale țărilor mai puțin industrializate de pe continentul nostru. S-a subliniat nevoia unei voințe politice pentru a rezolva problemele multiple care există în diferite domenii de activitate, într-un mod deschis, cu participarea democratică, pe bază de egalitate, a tuturor membrilor. Toate acestea — au remarcat nu puțini vorbitori — sînt deosebit de importante, iar C.E.E./O.N.U. trebuie să-și extindă raporturile cu alte regiuni ale lumii și să-și orienteze eforturile, într-un mod constructiv, către o nouă ordine economică internațională, mai echitabilă.

De o situație particulară s-au bucurat problemele mediului înconjurător, energiei și transporturilor, evidențiindu-se un acord de principiu al participanților pentru organizarea unei conferințe la nivel înalt asupra mediului înconjurător, chiar în acest an.

După cum se știe, România *a fost aleasă vicepreședinte al actualei sesiuni, act care este apreciat aici, la Geneva, de participanți și de observatori, ca o recunoaștere a contribuției concrete, pe care țara noastră, președintele NICOLAE CEAUȘESCU au adus-o și o aduc fără încetare la cauza destinderii și cooperării în Europa. S-a subliniat, în acest sens, rolul activ al României la îmbunătățirea activității Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa, consecvența cu care țara noastră s-a pronunțat pentru instaurarea, în cadrul C.E.E./O.N.U., a unui nou spirit de conlucrare și participare egală a tuturor țărilor.*

Priorități și obiective

Anchetă, în exclusivitate, pentru „Lumea"

În legătură cu desfășurarea actualei sesiuni a C.E.E./O.N.U. și cu problematica dezbătută în cadrul acesteia, ne-am adresat mai multor participanți, cu rugămintea de a răspunde, în exclusivitate pentru revista **„Lumea"**, la următoarele întrebări :

1. **Care sînt, în opinia dv., prioritățile acestei sesiuni și, întrucît ne aflăm la jumătatea drumului dintre Belgrad și Madrid, ce anume trebuie făcut pentru impulsionarea traducerii în viață a prevederilor Actului final referitoare la cooperarea economică intereuropeană ?**

2. **Ce similitudini sau poziții comune există între țara dv. și România, și cum apreciați contribuția adusă de România în cadrul C.E.E./O.N.U. ?**

FERNANDO BENITO MESTRE
ambasadorul Spaniei pe lîngă Oficiul Națiunilor Unite din Geneva, președintele celei de-a 34-a sesiuni a C.E.E./O.N.U.

1. După cum bine știți, Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa i s-a încredințat, prin Actul final, punerea în practică a cooperării economice și tehnologice, precum și o gamă largă de teme care trebuie să facă obiectul cooperării europene în cadrul C.E.E./O.N.U. Comisia a înțeles toate acestea într-un mod care, potrivit majorității celor care au luat cuvîntul, poate fi caracterizat drept satisfăcător, și a pregătit posibilități noi de acțiune, mai ales în domeniul mediului înconjurător și al energiei, dar și în ce privește dezvoltarea unor inițiative noi pentru cooperarea economică generală și în sfera comerțului. Acestea sînt, prin urmare, cele trei priorități care au fost și sînt subliniate, într-un mod destul de ferm, în intervențiile din cadrul dezbaterilor generale ale actualei sesiuni.

2. Există foarte multe lucruri comune între România și Spania, atît în ceea ce privește dezvoltarea relațiilor cu celelalte țări europene, cît și din alte puncte de vedere, geografic spre exemplu, pentru a nu mai vorbi de un aspect istoric al originii latine comune a țărilor noastre. Dar,

eu aș sublinia și un anume aspect legat direct de activitatea în cadrul Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa : deși, în Europa, poate fi consemnat un grad mai mare de omogenitate decît în alte regiuni ale lumii din punctul de vedere al nivelului dezvoltării statelor, totuși există, și aici, țări aflate într-un stadiu de dezvoltare mai puțin avansat. Aș spune că atît România, cît și Spania se găsesc în această situație. Or, tocmai de aceea, interesele noastre coincid în multe privințe și există o tendință sporită de a determina, în cadrul C.E.E./O.N.U., acordarea unei atenții mai mari problemelor țărilor în curs de dezvoltare.

CORNELIO SOMMARUGA
ambasador, membru al diviziei comerțului din departamentul federal al economiei publice, șeful delegației elvețiene

1. Înainte de toate, cred că prioritățile acestei sesiuni trebuie căutate, o dată mai mult, în mandatul pe care Actul final al C.S.C.E. l-a dat comisiei pentru traducerea în practică a capitolului economic, într-un mod multilateral. De aceea, după opinia mea, în calitate de reprezentant al Elveției, se pot desprinde patru obiective prioritare.

În primul rînd, trebuie să continuăm să conlucrăm pentru dezvoltarea comerțului în Europa. Din păcate, situația din ultimii ani n-a fost atît de pozitivă pe cît era în urmă cu patru sau cinci ani. De altfel, opinia aceasta a Elveției a fost larg exprimată în cuvîntarea din cadrul dezbaterilor generale.

Al doilea obiectiv prioritar îl constituie cooperarea în domeniul mediului înconjurător, trebuind într-adevăr să decidem asupra conferinței la nivel înalt în acest domeniu, conferință în care să se discute cîteva subiecte de foarte mare actualitate. Aceste subiecte au o asemenea substanță, încît nu pot fi rezolvate în mod individual sau unilateral, ci trebuie abordate ținînd seama de ansamblul regiunii europene.

Al treilea domeniu prioritar este energia. După cum știți, C.E.E./O.N.U. s-a ocupat, anul trecut, de problemele gazului, cărbunelui, energiei electrice, dar acestea au fost, în fond, lucrări cu un caracter sectorial. În acest domeniu, s-a realizat un impuls datorită propunerilor făcute, dar și situației însăși, așa cum se prezintă ea pe continentul nostru. Să nu uităm că noi, cei din Europa, sîntem cei mai mari consumatori de energie, dar sîntem și importanți producători de energie, pentru că nu trebuie să ne gîndim numai la petrol, chiar dacă acesta constituie sursa preponderentă ; mai există gazele naturale, cărbunele, iar energia nucleară este în plină dezvoltare. De aceea, este regretabil că, în cadrul C.E.E./O.N.U., care grupează toate țările europene, nu există încă un organ subsidiar care să se ocupe, global, de problemele energiei. Considerăm, de aceea, că a venit vremea ca C.E.E./O.N.U. să creeze un organ al consilierilor guvernamentali pentru problemele energiei, în așa fel încît să putem avea, în acest organism, dezbateri fructuoase, putînd pune la punct un întreg program de acțiune. Dacă de gîndim la cele petrecute în ultimele luni, în domeniul energiei, observăm că ne aflăm în fața unei probleme care ne afectează pe toți și, de aceea, toți trebuie să cooperăm pentru a ajunge la o soluție.

În sfîrșit, al patrulea domeniu de priorități îl constituie problemele țărilor în curs de dezvoltare din regiunea europeană. După părerea mea, aici mai trebuie mult de făcut în cadrul C.E.E./O.N.U. pentru a traduce în practică dispozițiile pertinente ale Actului final de la Helsinki. În acest sector, eu aș include întreaga problemă a cooperării economice din regiunea mediteraneană ; mai precis, este vorba de continuitatea reuniunii experților de la La Valletta.

2. Aș dori să încep prin a vă spune că este un fapt fericit că, în acest moment, al pregătirii — de către Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa — a reuniunii de la Madrid, România deține vicepreședința sesiunii, pentru că știm cu toții elanul cu care ea a participat la toate lucrările Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, fie în timpul elaborării Actului final semnat la Helsinki, fie după aceea, pentru traducerea sa în viață. Tocmai de aceea, cred că, între Elveția și România, există similitudini și simpatie reciprocă. Similitudinile se bazează pe faptul că sîntem realiști, că dezvoltăm o politică independentă, care ține seama de substanța problemelor și de necesitatea întăririi cooperării internaționale. Cred că lucrul care ne unește cel mai mult este chiar acest spirit de independență care ne caracterizează. În al doilea rînd, trebuie să observăm că fără a avea similitudini și în sistemele noastre economice, aceasta nu constituie, cîtuși de puțin, un obstacol în calea cooperării ; faptul îl știm și unii și alții și, în consecință, am cooperat bine. Există o diferență și în gradul de dezvoltare al celor două țări, o situație pe care guvernul elvețian a recunoscut-o atunci cînd a acordat României preferințele generalizate pentru țările în curs de dezvoltare. Sînt convins că țările noastre pot dezvolta o cooperare excelentă. Și poate chiar — eu sper aceasta — în viitor vom avea, în cadrul acestei comisii, și inițiative comune.

Dr. ELMAR GAMPER
ambasador, șeful delegației austriece

1. Aș începe prin a vă spune că, din păcate, reuniunea general-europeană de la Belgrad n-a ajuns la concluzii concrete, deși a fost un schimb de păreri foarte important, care ne-a dat idei referitoare la dezvoltarea relațiilor dintre țările europene fără deosebire de sistem politico-social. A 33-a sesiune a C.E.E./O.N.U., de anul trecut, a continuat, însă, pe drumul menit să ducă la finalizarea ideilor susținute de toate statele la Helsinki. Programul de lucru al C.E.E./O.N.U. a fost adaptat acestor idei în vederea traducerii lor în viață. Aș putea spune același lucru și despre sesiunea de acum, a 34-a, al cărei program de lucru sper că va duce la rezultate satisfăcătoare, ce vor putea sprijini reuniunea de la Madrid. Mă gîndesc, în special, la problemele conferințelor la nivel înalt asupra mediului înconjurător, energiei și, mai tîrziu, asupra transporturilor. Pregătirea acestor conferințe constituie, de aceea, prioritatea actualei sesiuni și sperăm că rezultatele vor fi bune, în așa fel încît unele din aceste conferințe să se poată ține chiar în acest an, la Geneva. Interesul pentru aceste probleme este egal din partea tuturor țărilor membre, pentru că, spre exemplu, poluarea nu poate să se oprească la granițele unei țări.

2. Înainte de toate, aș spune că, în relațiile bilaterale dintre țările noastre, nu există dificultăți : cele două state colaborează fructuos, pe baza unui acord comercial destul de cuprinzător. În ce privește colaborarea în cadrul C.E.E./O.N.U., după părerea mea, avem în mare probleme și preocupări comune ; de aceea, dacă vom

● „România — contribuție remarcabilă prin acțiuni concrete, pe planul ideilor și al spiritului politic general"

● „O cooperare reală nu poate fi clădită decît pe respectul independenței și egalității statelor"

● „Posibilități noi de acțiune, în pregătirea reuniunii general-europene de la Madrid"

● „România îndeplinește funcția de vicepreședinte al comisiei într-un moment crucial al istoriei organizației"

● Comerțul, mediul înconjurător, energia, problemele țărilor în curs de dezvoltare — puncte centrale pe agenda sesiunii

ajunge la un schimb mai larg în domeniul comerțului și științei, un schimb mai cuprinzător în problemele energiei, amîndouă țările vor avea de beneficiat.

JANEZ STANOVNIK
secretar executiv al C.E.E./O.N.U.

1. Cred că cea mai importantă prioritate a acestei sesiuni a comisiei este de a îndeplini sarcina ce i-a fost încredințată de Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, întrucît s-a stabilit că C.E.E./O.N.U. va fi cea mai importantă organizație economică prin intermediul căreia statele europene vor coopera în domeniile economic, tehnico-științific, al mediului înconjurător. În perioada care a trecut de la inițiativa U.R.S.S., comisia a început lucrările pregătitoare pentru Conferința asupra protejării mediului înconjurător. Și, pentru că aceste lucrări pregătitoare au fost, în mare parte, încheiate, cred că C.E.E./O.N.U. are sarcina de a lua decizia asupra unei întruniri la nivel înalt pe care sînt convins că o vom putea ține în 1979. Hotărîrea pentru ținerea conferinței va fi luată la această sesiune. Dar, totodată, sper că și alte probleme, care sînt de o extremă importanță pentru viitorul cooperării în Europa, vor fi, de asemenea, rezolvate. Mă gîndesc la colaborarea în domeniul energiei, la unele aspecte ale comerțului, care vor trebui discutate la această sesiune. Pe scurt, pot spune că această sesiune nu este cîtuși de puțin una obișnuită, ci va trebui să ia decizii care vor contribui din plin la întărirea destinderii în Europa, la succesul viitoarei reuniuni de la Madrid din 1980.

2. România este unul dintre cei mai activi membri ai Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa și a fost astfel de-a lungul întregii sale participări la comisie. Alegerea reprezentantului român ca vicepreședinte al sesiunii presupune că, la viitoarea sesiune, România va deține președinția. De aceea, pot spune că, printr-o coincidență fericită, țara dv. va îndeplini această funcție într-un moment crucial al istoriei organizației. Părerea mea este că aproape nu mai trebuie subliniată contribuția României într-un mare număr de domenii ale colaborării — știința și tehnologia, cooperarea economică generală, energia, diferite ramuri industriale. Pentru că — este știut — această contribuție este atît de remarcabilă, încît nu găsesc decît normal ca un reprezentant român să fie ales în amintita funcție, într-un moment de asemenea importanță. România este una din țările europene care, prin eforturile sale, aduce o foarte importantă contribuție. Ea este, de asemenea, o țară care a atins actualul grad de dezvoltare economică abia recent și, în consecință, are o înțelegere profundă pentru problemele țărilor în curs de dezvoltare. Țara dv. amintește comisiei, întotdeauna, că nu toți membrii comunității mondiale sînt egal dezvoltați din punct de vedere industrial. Apoi, România, care își afirmă atît de puternic suveranitatea națională și independența, amintește, cu fiecare prilej, tuturor membrilor C.E.E./O.N.U. că dezvoltarea cooperării internaționale multilaterale nu poate fi clădită decît pe principiul egalității tuturor statelor care participă la această cooperare internațională. De aceea, contribuția României este remarcabilă nu numai pe plan material, al acțiunilor concrete, ci e foarte importantă și pe planul ideilor, al spiritului politic general pe care le promovează pe scena europeană.

Forumul comuniștilor italieni și-a încheiat lucrările

Corespondență din Roma, de la Radu Bogdan

„Privind spre viitor" — astfel își intitula președintele P.C.I., Luigi Longo, salutul adresat, prin intermediul ziarului „L'Unità", participanților la cel de al 15-lea congres al partidului. Acum, la capătul a cinci zile de intense și susținute dezbateri de cea mai mare importanță nu numai pentru puternicul detașament al comuniștilor italieni, ci pentru întreaga societate italiană, se poate afirma că întreaga desfășurare a congresului a fost marcată de preocuparea pentru activitatea viitoare a P.C.I., pe plan intern și internațional, pentru politica de alianțe a partidului, pentru creșterea continuă a contribuției sale la depășirea nu puținelor dificultăți pe care Italia le cunoaște în prezent.

Așa cum era de așteptat, congresul a fost urmărit cu deosebit interes în rîndurile celor mai largi pături ale societății italiene, găsind, în același timp, un larg ecou și în paginile presei internaționale. La lucrările sale au luat parte, alături de cei 1191 de delegați și cei 120 de reprezentanți ai Federației Tineretului Comunist, delegații ale tuturor partidelor democratice italiene, reprezentanți ai organizațiilor sindicale și de masă, precum și peste 5000 de invitați, militanți de frunte ai partidului din toate regiunile țării, personalități ale vieții culturale, economice și științifice, peste 800 de ziariști italieni și trimiși speciali ai tuturor marilor ziare și agenții de presă din întreaga lume.

La Congres au fost, de asemenea, prezente circa o sută de delegații din partea unor partide comuniste și muncitorești, mișcări de eliberare națională și progresiste, partide socialiste și social-democrate de pe toate continentele. Între acestea s-a aflat și delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.

Din partea Partidului Comunist Român, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, *participanților la Congres le-a fost transmis un* mesaj de salut *în care, între altele, se exprimă convingerea că actualul congres și hotărîrile adoptate vor determina o creștere și mai puternică a forței și capacității de acțiune a P.C.I.* În mesaj se afirmă adînca satisfacție față de bunele raporturi de prietenie, colaborare și solidaritate ce se dezvoltă cu succes, pe multiple planuri, între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian. O contribuție de cea mai mare importanță în extinderea acestor raporturi frățești, bazate pe stimă, încredere și înțelegere tovărășească, au avut-o rodnicele întîlniri și convorbiri dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășii Luigi Longo și Enrico Berlinguer. Întemeiate ferm pe stimă și respect reciproc, pe deplină egalitate, raporturile dintre partidele noastre se înscriu — *se subliniază în mesaj* — ca un aport de seamă la dezvoltarea și amplificarea continuă a colaborării multilaterale dintre România și Italia, atît pe planul schimburilor și cooperării bilaterale, cît și al conlucrării pe arena mondială. Sîntem convinși că aceste raporturi vor continua să se dezvolte și în viitor în interesul popoarelor român și italian, al cauzei păcii și înțelegerii în Europa și în lume".

Tovarășii Luigi Longo (stînga) și Enrico Berlinguer au fost realeși în funcțiile de președinte și, respectiv, secretar general al partidului

Amplul raport prezentat în fața congresului de secretarul general al partidului, Enrico Berlinguer, ca și viile dezbateri care i-au urmat, și în cadrul cărora au intervenit zeci de delegați, s-au axat pe probleme de cea mai mare importanță și actualitate privind viața politică internă din Italia, politica P.C.I. de dezvoltare și întărire a unității de acțiune a tuturor forțelor muncitorești și democratice din țară, în direcția unei rezolvări temeinice a crizei prin care trece țara.

De asemenea, a fost pe larg abordată actuala situație internațională, atît raportul cît și numeroși vorbitori, printre care Giancarlo Pajetta și Pietro Ingrao, evidențiind, în acest context, însemnătatea pe care o are respectarea strictă a principiilor noi de relații între state, a neamestecului și neintervenției în treburile interne ale acestora. În actualele condiții internaționale, destul de complexe, esențial este — s-a relevat în raport și în dezbaterile congresuale — să se întărească acțiunea comună a tuturor forțelor revoluționare, progresiste și democratice, indiferent de orientările ideologice și politice, în direcția consolidării cursului spre destindere, pentru soluționarea, pe cale pașnică și negociată, a conflictelor, pentru oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea unor măsuri concrete și eficiente de dezarmare, pentru înlăturarea fenomenului subdezvoltării. Realizarea acestei „strategii a păcii" trebuie să implice — se arată în raport — „promovarea unei cooperări pe plan mondial" ; aceasta impune — se evidențiază — „recunoașterea diversităților existente, respectul deplin al autonomiei fiecărui partid comunist și a fiecărei forțe revoluționare și progresiste".

Cît privește căile de înaintare spre socialism, așa cum arăta în cuvîntul său Giorgio Amendola, acestea sînt diferite. Prin opțiunea noastră concretă, apropiată de cea a altor țări din Europa occidentală și legată de tradițiile, cultura și istoria țării noastre, noi — preciza el — nu pretindem să indicăm un alt model sau să minimalizăm importanța celorlalte experiențe realizate pînă în prezent. Dimpotrivă — arăta președintele Camerei Deputaților, Pietro Ingrao, reluînd aceeași idee — noi

Lucrările Congresului P.C.I. au fost urmărite cu viu interes

trebuie să învățăm din toate aceste experiențe și să le îmbogățim continuu.

O mare parte din raport și din dezbaterile congresului a fost consacrată, cum era și firesc, analizei crizei politice, economice, sociale și morale prin care trece Italia. Au fost reafirmate propunerile avansate de P.C.I. pentru reînnoirea societății, combaterea terorismului și apărarea ordinii democratice, pentru depășirea fenomenelor inflaționiste, pentru apărarea intereselor vitale ale celor ce muncesc.

Dizolvarea parlamentului și convocarea de alegeri anticipate, intervenită chiar în timpul desfășurării lucrărilor congresului, și-a pus, desigur, amprenta asupra forumului comuniștilor italieni. Giorgio Napolitano, Armando Cossutta și alți vorbitori au relevat, o dată mai mult, că sprijinul pe care P.C.I. l-a acordat guvernului democrat creștin, în cadrul majorității parlamentare din care făcea parte, nu mai putea fi dat în condițiile în care deciziile guvernului erau adoptate fără consultarea și aprobarea componentelor acestei majorități și, în nu puține ocazii, îndreptate împotriva intereselor clasei muncitoare, a maselor largi populare. Ieșirea din majoritate nu a pus, însă, în niciun fel, sub semnul întrebării — după cum s-a reafirmat, cu putere, în raport și în dezbaterile congresului — strategia compromisului istoric, a întâlnirii și colaborării dintre toate forțele democratice ale societății italiene. Pronunțîndu-se în favoarea unui guvern de unitate democratică, documentele finale ale Congresului arată, astfel, că reînnoirea și transformarea profundă a societății italiene, rezolvarea gravelor probleme cu care este confruntată țara nu sînt posibile fără efortul și acțiunea comună a marilor componente ale societății italiene : comuniștii, socialiștii și democrat-creștinii, a tuturor celorlalte forțe democratice și progresiste. O importanță deosebită revine — după cum s-a evidențiat în dezbateri — raporturilor și colaborării dintre cele două partide ale clasei muncitoare : comunist și socialist. În acest context, capătă o deosebită semnificație precizarea lui Enrico Berlinguer : „Prin propunerea unui guvern de coaliție democrată, noi, comuniștii, reafirmăm și o inspirație istorică și una strategică ce se axează pe unitatea partidelor mișcării muncitorești și pe convergența și înțelegerea cu forțele populare și progresiste de inspirație catolică, pe perspectivele de înaintare democrată și socialistă în Italia".

Congresul P.C.I. s-a încheiat prin adoptarea Tezelor, a noului statut al partidului și a programului pentru alegerile parlamentului vest-european. Congresul a ales, de asemenea, Comitetul Central, comisia centrală de control și comisia de revizie. În prima sa ședință, Comitetul Central a reales pe tovarășii Luigi Longo și Enrico Berlinguer în funcțiile de președinte și, respectiv, secretar general al partidului.

ORIENTUL MIJLOCIU

După reuniunea de la Bagdad

La 26 martie a fost semnat, după cum se știe, tratatul de pace dintre Egipt și Israel, în cadrul unei solemnități desfășurate în capitala Statelor Unite. A doua zi la Bagdad a avut loc o reuniune, la nivel de miniștri ai afacerilor externe, economiei și finanțelor, cu participarea a 17 state membre ale Ligii Arabe și a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, nefiind prezente Egiptul, Omanul, Sudanul și Djibouti.

În textul oficial, tradus la ministerul informațiilor și dat publicității de guvernul irakian, se menționează că reuniunea de la Bagdad (27—31 martie a.c.) a fost convocată de Consiliul Ligii Arabe și a adoptat o serie de măsuri ca urmare a încheierii tratatului egipteano-israelian. În principal s-a decis : rechemarea imediată de la Cairo a ambasadorilor statelor arabe; recomandarea suspendării, în decurs de o lună, a relațiilor politice și diplomatice cu guvernul egiptean ; suspendarea calității de membru a Egiptului în Liga Arabă, aceasta însemnînd privarea sa de toate drepturile decurgînd din calitatea de membru ; acționarea în vederea suspendării calității de membru a Egiptului în mișcarea nealiniată, în organizația Conferinței islamice și în Organizația Unității Africane ; suspendarea tuturor împrumuturilor, depunerilor, garanțiilor, contribuțiilor de ajutor financiar, material sau tehnic, acordate de guvernele arabe guvernului egiptean sau organismelor acestuia ; suspendarea ajutorului economic acordat Egiptului de fondurile, băncile și instituțiile financiare arabe din cadrul Ligii Arabe și din cadrul cooperării comune arabe ; suspendarea schimburilor comerciale cu guvernul egiptean și instituțiile particulare egiptene care au contact cu Israelul. De asemenea, se prevede — deoarece Egiptul va vinde petrol Israelului, conform acordului încheiat — ca țările arabe să se abțină de a furniza petrol Egiptului. În comunicat se specifică că aceste prevederi sînt considerate ca temporare, ele putînd fi anulate de Consiliul Ligii Arabe, atunci cînd situațiile respective vor fi depășite.

În ceea ce privește activitatea Ligii Arabe s-a decis ca sediul său și al organismelor pendinte să fie mutat temporar de la Cairo la Tunis, fiind alocate sumele necesare transferului. După cum se știe, în prezent, funcția de secretar general interimar al Ligii Arabe este deținută de Assad El Assad (Liban), ca urmare a demisiei lui Mahmud Riad (Egipt).

În consens cu hotărîrile reuniunii de la Bagdad, o serie de ambsadori arabi au părăsit capitala egipteană, iar Iordania a anunțat ruperea relațiilor diplomatice cu Egiptul.

Într-un interviu acordat revistei americane „Time", Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, a subliniat că, după părerea sa, în urma încheierii tratatului de pace egipteano-israelian și a unor masări de trupe israeliene la granițele cu țările arabe, în Orientul Mijlociu ar putea avea loc noi ostilități.

Reacția egipteană la recentele hotărîri de la Bagdad s-a manifestat imediat, prin diverse declarații ale unor persoane oficiale, precum și prin luări de poziție în presa din Cairo. Astfel, Butros Ghali, ministru de stat la ministerul afacerilor externe, aprecia în cadrul unei întîlniri cu presa : „Conferința de la Bagdad a avut loc în afara Ligii Arabe. În consecință, hotărîrile sale nu sînt în concordanță cu obiectivele Ligii Arabe".

S-a anunțat, de asemenea, din Cairo, că tratatul de pace egipteano-israelian va fi supus unui referendum popular, după aprobarea lui de către Adunarea Populară. Totodată — așa cum a precizat Butros Ghali — guvernul egiptean va stabili neîntîrziat „contacte cu palestinienii din Cisiordania și Gaza, în contextul negocierilor cu Israelul privind viitorul acestor două teritorii" și în curînd va fi formată o comisie condusă de primul ministru, Mustafa Khalil, pentru pregătirea negocierilor asupra Cisiordaniei și Gazei, care urmează să înceapă la o lună de la semnarea Tratatului de pace egipteano-israelian.

De asemenea, s-a dat publicității scrisoarea adresată de primul ministru egiptean, Mustafa Khalil, lui Cyrus Vance, secretarul de stat al S.U.A., în legătură cu memorandumul de înțelegere intervenit între S.U.A. și Israel, partea egipteană respingînd acest document care prevede anumite măsuri împotriva Egiptului în cazul ipotetic al unor violări ale tratatului egipteano-israelian.

După cum s-a anunțat la 2 aprilie, a sosit, la Cairo, într-o vizită oficială, premierul israelian Menahem Begin, fiind întîmpinat la aeroport de vicepreședintele egiptean Husni Mubarak. Șeful guvernului israelian a avut convorbiri în capitala egipteană cu președintele Sadat și a vizitat unele obiective de interes turistic, inclusiv celebrele piramide de la Gizeh. Observatorii politici de la Cairo au calificat primirea făcută premierului israelian în Egipt drept „corectă, dar sobră".

Complexitatea deosebită a situației din Orientul Mijlociu — inclusiv după încheierea tratatului egipteano-israelian — evidențiază, o dată mai mult, necesitatea instaurării unei păci globale în regiune, aceasta presupunînd retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967 și constituirea unui stat palestinian independent, garantarea securității și păcii tuturor statelor din zonă. În acest sens, ar fi utile reluarea Conferinței de la Geneva, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei și a celor doi copreședinți, Uniunea Sovietică și Statele Unite, precum și orice altă reuniune consacrată acestui scop sau aducerea problemei în dezbaterea O.N.U.

C. I.

LONDRA

311 contra 310

Un singur vot în plus în favoarea moțiunii de cenzură, introdusă de opoziția conservatoare în Camera Comunelor, a fost deajuns pentru a determina căderea partidului laburist condus de James Callaghan și organizarea unei consultări electorale anticipate. Vor urma : dizolvarea Camerei Comunelor la 7 aprilie, alegeri generale la 3 mai, începerea activității noului parlament la 9 mai. Pierzînd cu un singur vot, laburiștii puteau cîștiga acest vot dacă unul din deputații lor nu ar fi suferit o criză cardiacă. Și în acest caz... ?

Chiar în ipoteza că moțiunea de cenzură — echivalentă cu refuzul Camerei Comunelor de a mai acorda încredere guvernului — ar fi fost respinsă, premierul laburist James Callaghan ar fi folosit prilejul votului intervenit pentru a hotărî organizarea de alegeri anticipate. Încă în cadrul dezbaterilor ce au precedat votul din seara de 28 martie, Callaghan a lăsat clar să se înțeleagă că ar dori noi alegeri „într-un viitor apropiat", aceasta în încercarea de a recîștiga, în favoarea laburiștilor, o majoritate care le lipsea în Camera Comunelor, unde nu dispuneau decît de 306 mandate. La alegerile din octombrie 1974, partidul laburist obținuse o majoritate fragilă de 319 locuri, care s-a subțiat de-a lungul anilor în urma pierderilor suferite în diferitele alegeri locale. Devenise evident că această stare de lucruri, agravată de inconstanța poziției unor deputați aparținînd altor partide, adusese pe laburiști la o situație mai mult decît inconfortabilă în parlament. Ar fi reușit oare partidul aflat la putere să-și amelioreze poziția pînă la alegerile „normale", ce trebuiau să aibă loc în octombrie anul acesta ?

Invinsul și învingătorul — respectiv James Callaghan și Margaret Thatcher — arborează, amîndoi, același zîmbet după rezultatul votului din Camera Comunelor. Starea de spirit a celor doi lideri este pusă de către observatori pe seama încrederii fiecăruia din ei în șansele pe care le au la apropiata consultare electorală

Părerea observatorilor este că nu această problemă l-a preocupat în primul rînd pe James Callaghan, ci posibilitatea ca, precipitînd data alegerilor, campania electorală să ofere conservatorilor și, în special, liderului acestora, Margaret Thatcher, ocazia de a comite „erori" care să le îndepărteze un număr destul de important de alegători pentru a asigura victoria laburiștilor. Nu este, însă, mai puțin adevărat că, dincolo de ceea ce poate fi, în ultimă instanță, o pură speculație, susceptibilă a fi dezmințită de rezultatul scrutinului de la 3 mai, partidul laburist a trecut, în ultima vreme, prin încercări grele. Inflația, șomajul, marile mișcări revendicative — la care se adaugă eșecul referendumului privind atribuirea de prerogative lărgite aleșilor locali din Scoția și Țara Galilor — au constituit tot atîtea argumente pentru opoziția conservatoare de a ralia în jurul moțiunii sale de cenzură un număr important de liberali, naționaliști scoțieni și deputați protestanți din Irlanda de Nord, determinînd punerea în inferioritate a guvernului. Este oare bilanțul guvernării laburiste principalul vinovat al situației ?

E cert că atunci cînd au venit la putere, în 1974, laburiștii au preluat o economie în plină criză. Inflația se desfășura în forță, balanța de plăți se afla în plin proces de agravare, importante sectoare industriale și-au restrîns activitatea la trei zile pe săptămînă, ca urmare a crizei energetice, subliniată de lunga grevă a minerilor, declanșată în semn de protest față de politica salarială a guvernului conservator. După o perioadă de încercări — unii le-au spus erori —, diverse crize monetare, laburiștii reușesc să facă oarecare ordine, punînd în funcțiune un program de austeritate, dictat de Fondul Monetar Internațional, în schimbul unui ajutor financiar masiv și realizînd, totodată, o colaborare cu sindicatele care acceptă ca, vreme de trei ani, să modereze revendicările salariale. Din 1975, petrolul din Marea Nordului apare ca „marele aliat" care permite Angliei să-și acopere necesitățile interne de consum în proporție de aproape 90 la sută. După deficitul astronomic din 1973, balanța de plăți a devenit, în 1976, activă, inflația reducîndu-și, la rîndul el, rata de la 27 la sută în 1975, la aproximativ 8 la sută anul trecut. Declinul relativ al exporturilor a încetat, deprecierea lirei s-a redus de la 27 la sută la 21 la sută, volumul produsului global, de la recesiunea din 1973—1975, a reînceput să crească, înregistrînd trei la sută în 1978. În schimb, deși operația de rambursare a început, datoriile externe rămîn enorme : 19 miliarde dolari. Producția manufacturieră se menține la un nivel scăzut, creșterea consumului s-a făcut numai grație sporirii importurilor, plătite cu petrolul din Marea Nordului. Aceasta, în dauna modernizării și extinderii sectorului productiv. Comparată cu alte țări industrializate, creșterea productivității este mult rămasă în urmă. În plus, guvernul n-a reușit să pună la punct un sistem salarial echitabil, ultimele valuri de greve demonstrînd slăbiciunea laburiștilor la acest capitol. Aceasta — chiar dacă negocierile cu guvernul par să fi atenuat conflictele sociale din unele sectoare, chiar dacă, în ciuda limitelor și mai ales a omisiunilor sale, „concordatul" dintre guvern și sindicate menține viabilă calea de rezolvare a problemelor economice cu care este confruntată țara.

Apropiatele consultări electorale ridică în fața corpului electoral problema alegerii între tradiționalele partide rivale, laburist și conservator. Oricît de mare ar fi ponderea înfruntării personale dintre James Callaghan și Margaret Thatcher, după cum pretind unii observatori, opțiunea va trebui făcută între cele două tipuri de societate, pe care le oferă cele două partide, și ale căror slăbiciuni și avantaje electoratul le cunoaște la fel de bine din experiența sa postbelică.

Pronosticurile și sondajele de opinie au și început, conservatorii părînd a fi favoriții competiției. Presa britanică și internațională își manifestă însă rezervele, ținînd seama atît de contradicțiile dintre rezultatele acestor sondaje, cît și de impactul votului prea proaspăt, și consideră că, pentru moment, ceea ce este sigur e că lupta va fi foarte strînsă. Practic, campania electorală a și început.

În cursul unei declarații televizate, James Callaghan declara, a doua zi după votul din Camera Comunelor, că Marea Britanie își va putea regăsi prosperitatea pentru anii '80, cu condiția să voteze pentru laburiști. Ale căror obiective vor fi diminuarea șomajului, reducerea la jumătate a ratei actuale de inflație și, în plus, lupta pentru corijarea aspectelor „grotești" ale politicii agrare a Pieței comune, în vederea scăderii prețului produselor alimentare pe piața Marii Britanii. În ce privește micile partide și minorități parlamentare care au contribuit la căderea guvernului, acestea — a apreciat Callaghan — au căzut într-o cursă „deoarece este pentru prima oară cînd curcanii au votat pentru un crăciun mai grabnic".

La rîndul ei, Margaret Thatcher a acuzat guvernul laburist că „a dublat prețurile, a dublat cozile la ajutorul de șomaj, a dublat datoriile, a diminuat capacitatea de apărare..." Aceasta, pentru început. Statele majore ale partidelor se pregătesc, febril, pentru apropiata bătălie. Și nu numai ele. Ci și patronatul, care ar dori să scape de controlul guvernului, și sindicatele, care, după cum comenta „Le Monde", „doresc să împiedice revenirea la putere a celor care le acuză de toate relele de care suferă țara".

Partidul Comunist din Marea Britanie a adresat un apel tuturor oamenilor muncii din țară, tuturor forțelor de stînga, de a se uni în vederea alegerilor de la 3 mai, pentru a obține schimbări democratice, înaintarea pe calea păcii și progresului. Partidul comunist a cerut ca laburiștii să elaboreze o politică democratică de alternativă, care să corespundă intereselor maselor largi.

Votul de miercurea trecută este considerat de unii comentatori ca „istoric". Nu pentru că a dus la căderea guvernului, ci pentru că această cădere s-a produs în urma unui vot de neîncredere, situație ce-și are, în acest secol, un singur precedent : căderea guvernului conservator al lui Ramsay MacDonald, în 1924.

Între timp, cîteva evenimente „mărunte" au fost considerate demne de a fi consemnate de observatorii scenei politice britanice : într-o circumscripție electorală din Liverpool, locul rămas vacant prin decesul unui deputat laburist, a fost cîștigat cu mare majoritate de candidatul partidului liberal ; vineri, la cîțiva metri de Big Ben, în chiar vecinătatea palatului Westminster, a fost asasinat secretarul pentru Irlanda de Nord al „cabinetului fantomă" al conservatorilor ; turneul pe care ministrul de externe, David Owen, urma să-l facă în șase țări asiatice, probabil, nu se va mai produce ; în sfîrșit, ultimele activități înregistrate de actualul parlament se rezumă la aprobarea unui „minibuget" pentru perioada imediat următoare și a unui text permițînd ca alegerile legislative să se desfășoare în aceeași zi cu alegerile locale. Aceasta, în premieră absolută.

George Serafin

La un centru de vot din Teheran

TEHERAN

Referendumul

Corespondență de la Nicolae Chilie

La 30 martie, majoritatea covîrșitoare a celor aproximativ 24 milioane de cetățeni cu drept de vot din Iran (toți iranienii în vîrstă de peste 16 ani) s-au prezentat la urne pentru a decide asupra viitoarei forme de guvernare a țării.

Dis-de-dimineață, în fața secțiilor de votare, amplasate în moschei, școli și alte clădiri publice, s-au format șiruri lungi de cetățeni care au venit la urne, anunțînd deschis că își vor da votul pentru republica islamică. Autoritățile au luat măsuri ca locuitorii din așezările izolate și cei din triburile nomade să-și poată exercita dreptul de vot prin intermediul unor secții de votare volante, amplasate pe autovehicule, elicoptere. De asemenea, s-au creat condiții ca cetățenii aflați în diferite țări să poată vota la urnele instalate în sediile reprezentanțelor diplomatice și consulare ale Iranului din străinătate. Rezultatele definitive și complete ale consultării electorale din Iran vor fi anunțate de biroul central al referendumului la 15 zile după desfășurarea acestuia.

În zilele premergătoare consultării electorale, Consiliul revoluționar islamic (organul suprem în stat), guvernul provizoriu și autoritățile administrative locale au desfășurat o amplă activitate politică și organizatorică, în vederea pregătirii referendumului, activitate la care s-au raliat majoritatea covîrșitoare a formațiunilor politice, organizațiilor de masă și obștești, un mare număr de voluntari. La scara întregii țări au fost constituite, în vederea referendumului, peste 18 000 de secții de votare, precum și 24 de centre provinciale, 165 de centre orășenești și 475 centre districtuale.

Orașul Teheran, centrele urbane din provincie, localitățile rurale au fost împodobite cu steaguri, lozinci electorale, manifeste, prin care partidele politice, organizații de masă și grupuri ale locuitorilor și-au exprimat preocuparea și dorința ca această consultare electorală să marcheze o etapă distinctă, nouă în evoluția țării.

Lozincile și manifestele electorale, arborate la Teheran și în celelalte localități ale țării, au abordat, practic, întreaga gamă de idei, aspirații, opțiuni și revendicări care preocupă, în prezent, poporul iranian.

La Teheran, s-a putut remarca faptul că, înaintea referendumului de la 30 martie, majoritatea partidelor și organizațiilor politice și-au anunțat sprijinul față de proclamarea republicii islamice. Clerul șiit — care, prin rolul jucat în evenimentele ce au condus la răsturnarea monarhiei, deține, în prezent, poziții însemnate în societatea iraniană — a desfășurat o amplă și intensă activitate electorală în sprijinul instaurării republicii islamice, atît prin cele două partide religioase — Partidul mișcarea revoluției islamice și Partidul republicii islamice —, cît și prin simpatizanții răspîndiți în întreaga țară.

Numeroase partide politice, cu o existență mai veche sau create în ultimele săptămîni — între care Frontul național, Partidul paniranist, Tudeh, Partidul independenței Iranului și altele —, în ciuda orientărilor lor politice variate, anunțaseră, de la început, că își vor da votul pentru abolirea monarhiei și proclamarea republicii islamice. Semnificativ pentru peisajul politic actual a fost faptul că partidele politice menționate, precum și altele au anunțat că vor vota pentru republica islamică, înțelegînd că, prin aceasta, vechiul regim și instituțiile sale vor fi abolite și că, în locul lor, vor fi create instituții noi, de tip republican, democratice, care să servească interesele naționale ale Iranului, să ia în considerare drepturile și interesele poporului iranian. Cu accente specifice orientării lor politice și platformelor proprii, aceste partide au avansat o serie întreagă de idei, opțiuni și revendicări, care se întind pe un registru larg, cuprinzînd, practic, toate aspectele politicii interne și externe iraniene.

În același timp, alte formațiuni politice, cu vederi de stînga — între care, în primul rînd, Frontul național democratic (partid recent creat, condus de Matine Daftari, care se anunță ca una din formațiunile politice în ascensiune) — au formulat o serie de obiecții, critici sau chiar și-au exprimat opoziția față de referendum, motivînd că acesta nu oferă suficiente posibilități formațiunilor politice și cetățenilor de rînd să aleagă dintr-o gamă mai largă de forme de guvernare pe aceea considerată ca fiind cea mai potrivită cu interesele naționale actuale și de perspectivă ale poporului iranian. Unele dintre aceste formațiuni politice au avansat, de pildă, ideea ca, prin referendumul de la 30 martie, să fi fost abolită doar monarhia, urmînd ca forma viitoare de guvernare să fie stabilită printr-un nou referendum, după o largă dezbatere națională.

Judecînd după rezultatele preliminare și după declarațiile oficialităților, ale liderilor partidelor politice, se poate estima că votul electoratului iranian a fost orientat, în majoritate covîrșitoare, spre proclamarea republicii islamice, în locul regimului monarhic care a dăinuit în această țară peste 2 500 ani. De altfel, influentul cotidian „Kayhan", citînd datele preliminare ale centrelor de votare, a arătat că, la referendum, au luat parte circa 97 la sută din cetățenii cu drept de vot, din care 98 la sută ar fi răspuns afirmativ la întrebarea de pe buletinele de vot. Pe de altă parte, ministrul de interne, Ahmad Șadr Haj Seyed Djavadi, a declarat că, începînd de la 1 aprilie, ora zero, „în Iran, a fost instaurată, prin votul popular, republica islamică". La rîndul său, ajatolahul Komeini a apreciat că ziua referendumului a constituit unul din marile momente din istoria poporului iranian.

Ecourile din primele zile de după referendum au subliniat, cu prioritate, necesitatea ca, în perioada următoare, instituțiile noului regim iranian să se angajeze pe calea soluționării complexelor și multiplelor probleme politice, economice, sociale cu care este confruntată țara, soluționare în interesul poporului iranian. Indiferent de orientările diverselor formațiuni politice, ideea generală care s-a desprins din luările de poziție, precum și din majoritatea comentariilor făcute de observatorii prezenți la eveniment, este aceea că, după referendum, se așteaptă o etapă politică nouă, menită a fi caracterizată prin abordarea și rezolvarea tuturor acestor probleme, rezolvare în care să fie angajate forțele politice existente în țară.

Roma, 2 aprilie. Președintele Senatului, Amintore Fanfani (stînga), și președintele Camerei Deputaților, Pietro Ingrao (dreapta), părăsind biroul președintelui Italiei, Sandro Pertini, care — după refuzul parlamentului de a acorda votul de încredere guvernului tripartit format de Giulio Andreotti — a decis dizolvarea celor două Camere și ținerea de alegeri legislative anticipate

REPORTAJ PE GLOB

LIBIA

„Acolo unde înfloresc nisipurile"

Petru Petra, Horia Vasiloni

Contemporanii noștri au numit-o, adeseori, și „țara nisipurilor". Vizitatorului de astăzi i se oferă motive întemeiate — înfăptuiri ale Revoluției de la 1 septembrie 1969 — pentru a putea spune că Libia a devenit „o țară în care înfloresc nisipurile".

Capitala Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste — orașul Tripoli — ne-a primit cu grădinile sale de leandri albi și roz, în floare, și cu o forfotă greu de imaginat pentru un miez de noapte ; dar pe deplin explicabilă : era ajunul celei de-a noua aniversări a Revoluției și, totodată, luna Ramadanului. Fusese, în mod deosebit, o zi de arșiță chiar și după standardurile nord-africane, iar străzile, piețele, faleza erau supraaglomerate. Veniți din orașele și satele învecinate pentru a participa la festivități, numeroși libieni ieșiseră, la acea oră, în stradă pentru a se bucura, chiar și pentru cîteva clipe, de refugiul temporar ce-l oferea noaptea, după căldura copleșitoare de peste zi.

„Un oraș la fel de vechi ca istoria însăși", Tripoli se cere a fi cunoscut începînd cu acea parte ce reprezintă memoria sa vie. Orașul vechi se aliniază cu fața spre răsărit, așezat pe un promontoriu destul de modest, dar avînd o anume amploare și distincție. Este locul unde se varsă în mare „uedul" Madjennine, pornit — atunci cînd cad ploile — de pe înălțimea Neboussa, peste o cîmpie fertilă — bandă verde, cultivată, a cărei adîncime atinge 40 de kilometri și este adăpostită de deșertul cu furtunile sale de foc, de umărul înălțimilor Garian.

De ce numele de Tripoli ? Pentru că, în antichitate, cele trei orașe de pe țărmul Mediteranei — Sabrata, Oea și Leptis Magna — formau o singură entitate statală. A fost o escală de renume a fenicienilor. Căzut în stăpînirea Romei după al doilea război punic, orașul, numit atunci Oea, a fost înfrumusețat cu monumente superbe ale căror vestigii au dispărut în cea mai mare parte. A supraviețuit, în condiții foarte bune, la umbra unui mic pîlc de palmieri și încadrat de liniile arhitecturii arabe, arcul lui Marc Aureliu, ridicat în cinstea împăratului-filozof în anul 163. Acest splendid monument din marmură albă, împodobit cu basoreliefuri, rămîne simbolul epocii de aur a „celor trei orașe".

Siluetele zvelte și albe ale minaretelor, domurile moscheelor, ca și fortul medieval de pe malul mării înscriu, în peisajul tripolitan, mărturiile altor civilizații care s-au succedat aici.

■

Partea veche a orașului nu poate fi, însă, părăsită fără a arunca o privire în „suk" — marele bazar care se deschide alături de fort, în spatele statuii lui Septimius Severus, ce glorifică faptele împăratului născut pe pămîntul african, la Leptis Magna. „Stacato"-ul jargonului comercial ne asaltează din toate părțile..." Covoare și piei de oaie, țesături într-un miriad de culori și „baracanas" într-o mie de nuanțe ; cupe de alamă, vase din aramă sau cositorite ; bijuterii scumpe din aur și brelocuri din metal ieftin ; articole din piele și tehnică electronică de pe toate meridianele ; voaluri din nailon în toate culorile curcubeului și mulțimea fără de sfîrșit a mărfurilor așteptînd să intre pe mîini noi. O lume neobișnuită de sunete obișnuite : vocile impacientate ale celor care nu au ajuns la o înțelegere, nota amabilă și convingătoare a negustătorului pe punctul de a încheia o tranzacție, ecoul nesfîrșit al pașilor și răsunetul bătăii palmei pe umăr marcînd invariabil încheierea cu succes a unei tîrguieli.

■

În ultimul deceniu, Tripoli a cunoscut numeroase schimbări, devenind, dintr-un mic oraș, tipic arab, o municipalitate înfloritoare în care trăiește peste o jumătate de milion de oameni, unul din cele mai importante ale Africii de nord. Oraș al istoriei, tradiției și al civilizației, Tripoli trăiește, în prezent, procesul unor profunde transformări pe calea modernizării. Acest proces a fost declanșat imediat după Revoluția de la 1 septembrie 1969 și se concretizează prin înnoirile hotărîtoare pe care le-a cunoscut orașul în ultimii ani. Este vorba, în primul rînd, de extinderea perimetrului locuibil. Cartierele noi, populate cu blocuri de locuințe de 4—16 etaje, înșiruie, ca un uriaș semicerc, de-a lungul unor bulevarde largi, vechiul oraș. Construcția de locuințe se plasează printre prioritățile aflate în fața autorităților libiene, avîndu-se în vedere ca, pînă în 1980, o foarte mare parte a populației să aibă posibilitatea de a locui în apartamente noi, construite din fondurile statului. Amploarea efortului în acest domeniu este ilustrată de cifra de 310 000 apartamente construite de la victoria Revoluției și pînă în prezent. Totalul investițiilor efectuate este de peste 1,5 miliarde dinari, reprezentînd 19,3 la sută din totalul investițiilor pentru perioada 1970—1978.

■

Construcția de locuințe constituie unul din numeroasele domenii în care se materializează cooperarea rodnică româno-libiană. Antrepriza română de construcții în străinătate — ARCOM — a construit, în ultimii ani, blocuri de locuințe, edificii edilitare, școli în mai multe cartiere, printre care se numără „Colina verde", Zawiya Tahmani, zona spre aeroportul internațional. Sînt remarcabile execuțiile specialiștilor români, lucrările realizate individualizîndu-se printr-o prelucrare inspirată a liniilor și volumelor tradiționale, rezultînd o arhitectură optimistă, modernă.

Orașul Tripoli a cunoscut, însă, și alte înnoiri, în special în ce privește infrastructura,

Siluetele zvelte ale minaretelor, domurile moscheelor și fortul medieval — elemente caracteristice ale vechiului peisaj tripolitan

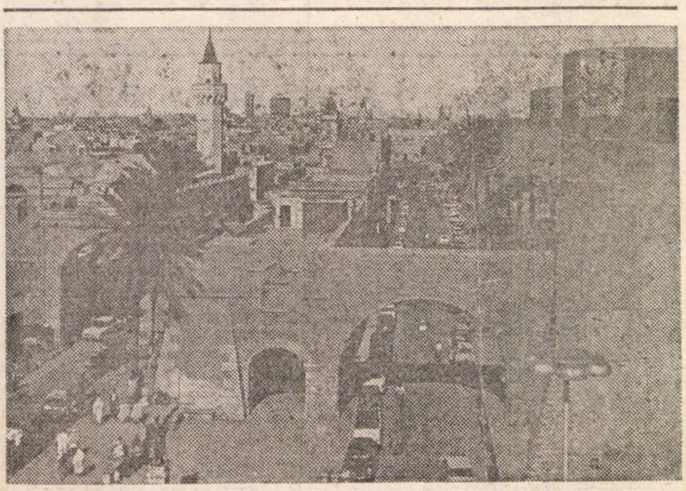

Benghazi — oraș care s-a înscris pe cele mai înalte ritmuri de dezvoltare economică, edilitară și culturală ale țării

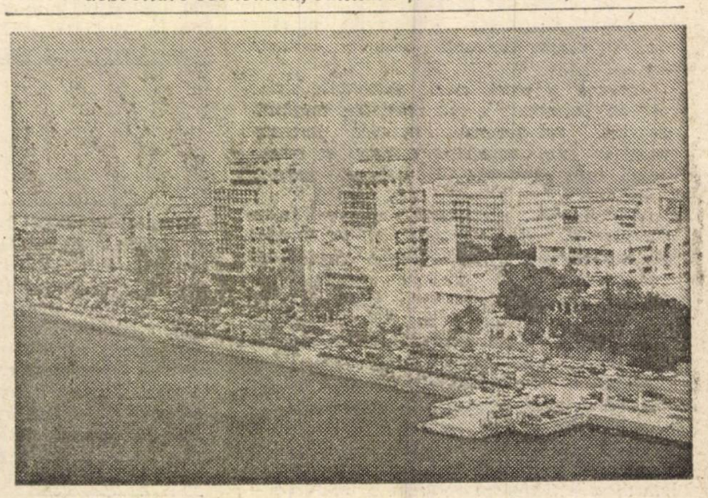

ROMÂNIA—LIBIA

● 23 mai 1972 : *Acordul comercial pe termen lung între cele două țări.*
● 14 februarie 1974 : *stabilirea relațiilor diplomatice la nivel de ambasadă.*
● 12—14 februarie 1974 : *vizita oficială a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în Libia ; convorbirile cu colonelul Moammer El Geddafi, conducătorul Marii Revoluții de la 1 Septembrie. Cu acest prilej, s-au semnat Comunicatul comun și Acordul general de colaborare între cele două țări. De asemenea, au fost semnate acorduri de cooperare în domeniile petrolului, construcțiilor, agriculturii, transporturilor și livrării de mărfuri, acordul de colaborare culturală, științifică și de informații.*
● iunie 1974 : *încheierea de către Antrepriza română de construcții-montaj (ARCOM) a unui contract pentru construirea a încă 1 996 de apartamente în orașul Tripoli, care s-au adăugat celorlalte 53 de blocuri ridicate de constructorii români în baza înțelegerii convenite cu firma libiană „National Housing Corporation".*
● noiembrie 1974 : *au avut loc la București lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de colaborare economică și tehnică.*
● februarie 1975 : *s-au desfășurat la Tripoli lucrările celei de-a II-a sesiuni a acestei Comisii.*
● aprilie 1975 : *semnarea înțelegerii de colaborare între Radioteleviziunea română și Radioteleviziunea libiană.*
● aprilie 1975 : *semnarea convenției între NAVROM Constanța și General Ports and Lights Authorities din Tripoli, pentru deschiderea unei linii regulate de navigație între porturile românești și libiene.*
● aprilie 1975 : *în orașul libian Garian a avut loc inaugurarea unui spital cu 250 de paturi, deservit de cadre medicale românești.*
● mai 1975 : *a avut loc la Tripoli inaugurarea activității a trei societăți mixte româno-libiene pentru creșterea și îngrășarea ovinelor, creșterea păsărilor și pentru producția de semințe și material săditor.*
● mai 1975 : *parafarea protocolului privind deschiderea liniei aeriene regulate București—Tripoli, inaugurată la 12 septembrie 1975.*
● februarie 1976 : *desfășurarea la București a celei de-a III-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de colaborare economică și tehnică.*
● decembrie 1976 : *s-a semnat la București un acord între guvernele celor două țări pentru reglementarea serviciilor aeriene civile, acord reprezentînd cadrul juridic pe baza căruia se desfășoară legăturile aeriene între București și Tripoli.*
● aprilie 1977 : *a avut loc la Tripoli cea de-a IV-a sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de colaborare economică și tehnică.*
● februarie 1978 : *s-au desfășurat la București lucrările celei de-a V-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de colaborare economică și tehnică.*
● august 1978 : *a fost dată în exploatare șoseaua Tarhuna—Beni Walid, construită de întreprinderea românească „Contransimex".*

transporturile aeriene și maritime. În cadrul preocupărilor de dezvoltare, capitala libiană a devenit, în anii de după Revoluție, unul din principalele centre economico-industriale ale țării și, în același timp, se manifestă ca un centru al culturii și civilizației islamice.

■

Cu o mașină „Dacia-1300", am plecat spre Homs, o localitate cu rezultate distincte pentru agronomii români, pentru hărnicia și priceperea lor, pentru prestigiul școlii agricole românești. Am parcurs cei 123 de kilometri într-o oră, pe o șosea asfaltată care a urmărit multă vreme litoralul, cu răcoarea albastră a Mediteranei ce se luptă, în această parte, cu valurile nisipului încins, cu încercarea Saharei de a o cuceri. Am trecut, apoi, șiruri de dealuri cu smălțuiri de iarbă arsă și aglomerări de cuburi albe, strălucitoare, care nu erau decît casele locuitorilor, alături de care puteau fi văzute, uneori, mașini elegante. O asociere, poate ciudată, pentru un străin, dar — cum ne-am convins zilele următoare — firească pentru localnici. În Libia, elementul modern conviețuiește cu cel tradițional. De-a lungul șoselei, ne întîmpină, din cînd în cînd, pîlcuri de măslini cu frunze prelungi, cu rădăcinile visînd un zbor suav de apă ; undeva, o fabrică de ciment își trimitea, printr-un coș înalt, o coadă imensă de fum și praf către apele Mediteranei.

În locul unde o ramură de șosea duce călătorul spre dreapta, la colonia romană Leptis Magna, am pornit spre stînga, pe un drum inundat de nisip. Apoi, mașina a oprit, într-o curte mărginită de arbori tineri, în care puteau fi văzute cîteva tractoare românești. Am ajuns la ferma seminceră de la Homs. Șeful fermei muncea, alături de ceilalți, la selecționarea semințelor de dovleac. Mihai Petcu, agronomul care conduce acest obiectiv, rod al colaborării româno-libiene, e un bărbat de statură mijlocie, cu ochi albaștri, două adîncuri calme, care împodobesc o față arsă de soarele Libiei. Nu atît surprins cît, mai degrabă, fericit de sosirea noastră, ne-a invitat în locuința sa, străjuită de un palmier înalt și tremurător. Ca o curiozitate, ne-a arătat un scorpion pe care îl ținea într-un borcan de mai bine de trei luni. „Au o rezistență deosebită și sînt mulți prin aceste locuri — ne-a explicat agronomul —, dar am tratat terenul împotriva lor, așa că, acum, nu mai prezintă nici un pericol pentru muncitorii noștri. Mai captivant este drumul parcurs de noi, de la primele încercări și pînă la recoltele record din acest an, pe care le-am obținut, în competiție cu alte firme cu tradiție în desfacerea semințelor pe piața libiană. A trebuit să dovedim, practic, superioritatea semințelor noastre, ceea ce am și realizat în mai puțin de doi ani. Astăzi, putem spune că producția firmei noastre asigură, pentru multe culturi, necesarul de semințe al întregii țări. Oamenii au început să aibă încredere în ele". Apoi, a adăugat zîmbind : „Păcat că nu ați sosit cu o săptămînă mai devreme. Aveam niște pepeni — zahăr curat. Nu vă ceream decît să ne înapoiați semințele".

Am fost, apoi, invitați să vizităm pămînturile fermei. Rînduri drepte de măslini cu frunza prelungă, ca de salcie, împart, într-o geometrie perfectă, parcelele destinate diferitelor culturi. La început de septembrie, roadele erau culese. Într-o singură grădină se încerca o a doua cultură de vinete. Din tuburi de aluminiu, apa se prelungea printre vrejuri tinere, peste un pămînt roșu, de parcă ar fi fost din cărămidă arsă și măcinată. Irigat, acest pămînt devine foarte roditor, ne-a asigurat directorul fermei.

Înainte de a pleca, gazda noastră ne-a arătat un măslin cu fructe mici și negre, destul de rar prin acele părți, un măslin pentru ulei. Ne-a oferit cîte o ramură, un rod simbolic din pămînturile pe care românii au reușit să le rodească.

Pepenii aceia cu miez de brumă dulce și parfumată, despre care ni s-a vorbit la Homs, ni s-au oferit în orașul Garian, unde medicul român Marin Anghel mai avea cîteva exemplare, neobișnuit de mari.

■

Garian este un centru urban la sud de capitală, căruia românii i-au sporit însemnătatea. Din Tripoli pînă la Garian, șoseaua străbate o zonă aridă, cu localități rare, cu pășuni uscate, prin care cîte o turmă de oi se căznește să aleagă cîte un fir de iarbă. Un mănunchi de silozuri pentru cereale, o linie de înaltă tensiune sînt elementele noi ale efortului pe care îl face poporul libian de a moderniza țara. Urcăm, apoi, un lanț de munți care separă, ca un zid, fișia de pămînt dinspre Mediterana spre interiorul țării. Dincolo de creste, pe un platou cu unduiri molcome se află Garian, localitate renumită prin spitalul ei în care lucrează peste 200 de specialiști români, medici și cadre sanitare cu pregătire medie.

Așezat pe o colină, ca o cetate albă a sănătății, spitalul domină alcătuirea de case tradiționale și blocuri moderne construite de curînd. Statul libian face eforturi mari pentru îmbunătățirea asistenței sanitare, subliniază medicul Marin Anghel, directorul adjunct al spitalului.

■

În Libia am văzut cum înfloresc nisipurile și cum se transformă oamenii pentru a munci și trăi într-o țară nouă, modernă. În acest efort, specialiștii români își aduc o contribuție eficientă. Sînt mesagerii unei țări prietene, promotoare consecventă a unei politici de pace și colaborare între toate statele lumii.

După revoluție, întinse suprafețe pustii au fost transformate în terenuri fertile. Irigat, pămîntul libian devine foarte roditor

REPORTAJ PE GLOB

GABON. „Țara okoumé" și noile priorități ale dezvoltării

George Petricu

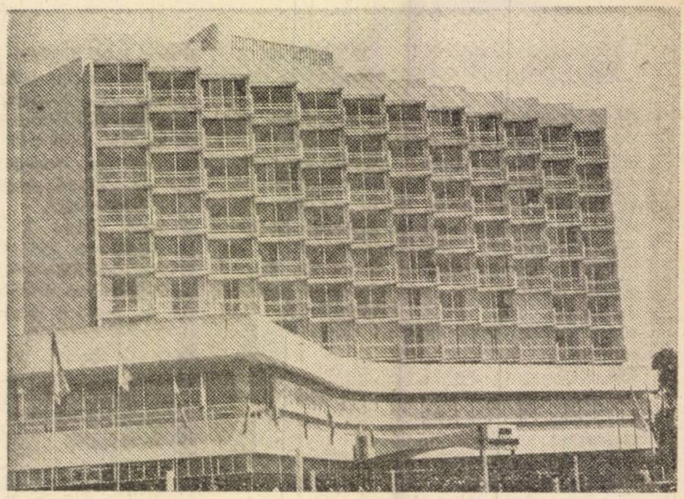

Libreville. Edificii noi în capitală

În perioada colonială, printre păduri ecuatoriale nesfîrșite și aproape de nepătruns, pe cărări ce rar erau văzute de soare, sclavii își urmau destinul lor – hotărît de alții –, mînați din inima continentului african, trecînd pe la Belinga sau Franceville, spre estuarul de la Port Gentil, de unde erau îndreptați mai departe, în metropolă. Urmașii lor, stăpînii de azi ai acestor locuri minunate, au ales același traseu, atît de simbolic, pentru a construi o magistrală de fier – Transgabonezul.

La mijlocul secolului al XIX-lea, mai precis în 1848, cînd cuvîntul „Libertate" devenise crezul înflăcărat al celor mulți care luau cu asalt capitalele europene, undeva, pe malul Oceanului Atlantic, un grup de sclavi, scăpați de pe vasul „Elizia" cuprins de flăcări, stăpîniți de acel sentiment pe care numai libertatea ți-l poate da, au denumit modesta lor așezare de corturi „Libreville". Urmașii lor au ridicat aici unul dintre cele mai frumoase orașe ale Africii – capitala Republicii Gaboneze.

Se spune, pe drept cuvînt, că, niciodată, capitala nu-ți poate oferi o imagine veridică a unei țări. Desigur, nici Libreville nu este o excepție. Și totuși... Vizitatorul care a avut prilejul să poposească în capitala gaboneză cu numai cîțiva ani în urmă, revenind astăzi pe aceste meleaguri atît de ospitaliere, nu poate să nu fie impresionat de proporțiile pe care le-a luat, pe orizontală și pe verticală, orașul care, în imaginea anterioară, continua să fie o așezare liniștită, străbătută de o stradă principală, pe malul oceanului, unde se înșirau clădiri cochete, avînd, pe multe dintre ele, inscripția „Gabon d'abord".

...Dacă ai ajuns în portul Owendo, ai bucuria să vezi cum localnicii, oameni ai mărilor și oceanelor, pronunță cu ușurință numele navelor românești care au trecut pe aici. Traseul poate continua și, după numai circa 15 minute de mers cu mașina, te afli pe o vastă platformă de beton, brăzdată de linii de cale ferată. Stîlpi masivi și înalți așteaptă parcă sosirea vapoarelor din larg, pentru a le saluta catargele. Curînd, însă, afli că nu este un punct turistic, ci un nou port, unde se va revărsa cea mai mare bogăție naturală a țării – lemnul –, cu cele 152 de specii care se găsesc în Gabon, printre care, în primul rînd, „okoumé" – faimosul arbore atît de prețuit și căutat în toată lumea, care va veni de departe, din nordul țării, scos la lumină de Transgabonez. La înapoiere, ți se mai spune că se află în construcție și un alt port, unde vor fi aduse minereurile de la Belinga, și ele dislocate tot grație căii ferate transgaboneze.

Imagini contemporane

Transgabonezul – un „atù strategic al dezvoltării"

Și, toate acestea nu erau în urmă cu cîțiva ani. Cînd ajungi să cunoști amploarea marilor proiecte care s-au realizat sau se ridică și în alte părți ale țării, ești tentat să te abați puțin de la regulă și să crezi că, uneori, capitala poate fi considerată ca o imagine a ceea ce se întreprinde pe tot teritoriul. Este semnificativ pentru procesul de dezvoltare și emancipare rapidă care caracterizează Gabonul de astăzi ; Gabonul pe care lumea se obișnuise să-l denumească „Țara okoumé". Și nu întîmplător, căci, deși este o țară care dispune de imense resurse nu numai forestiere, ci și minerale, acestea au început să fie puse în valoare doar după proclamarea independenței, în august 1960.

Programul de dezvoltare, de folosire și valorificare a bogățiilor, cunoscut sub formula de „politică a renovării naționale", a fost inițiat în 1968. Ulterior, în 1976, a fost elaborat conceptul de „progresism democratic și concertat", pe care șeful statului gabonez l-a definit ca fiind o politică menită să ducă la „promovarea progresului economic și social al poporului, printr-o participare și mai mare a statului și a cetățenilor la conducerea producției". În acest context, a fost relevat rolul crescînd care revine Partidului Democratic Gabonez, partid unic de guvernămînt, chemat, după cum declara președintele fondator al acestuia, „să-și redefinească structurile și modul de funcționare a organelor în concordanță cu exigențele care stau în fața țării".

Tentativa de a sublinia cîteva din principalele realizări ale poporului gabonez în diferite ramuri ale economiei naționale trebuie să înceapă cu Transgabonezul, acest obiectiv de excepție, considerat „centrul nervos al economiei", „atù-ul strategic al dezvoltării", calea ferată cu o lungime totală de 962 km, care unește cele două puternice centre ale industriei extractive și forestiere din nordul țării cu Oceanul Atlantic, avînd forma unui uriaș „Y", cu piciorul implantat în estuarul fluviului Ogooue. După cum aprecia președintele El Hadj Omar Bongo, Transgabonezul va marca un punct de cotitură în istoria țării. Cu referire la numai cîteva din avantajele imediate, este de reținut că, în ceea ce privește industria forestieră, numai pe tronsonul Booue-Owendo se preconizează ca, în 1981, să se transporte 850 000 tone material lemnos, la care se vor adăuga 670 000 tone pe tronsonul Booue-Moanda, astfel că, în portul Owendo, va intra, anual, peste un milion și jumătate de tone, traficul total putînd ajunge pînă la 2 milioane tone în fiecare an. Calea ferată va prelua, anual, circa 18 milioane tone minereu de mangan și întreaga producție de minereu de fier de la Mekambo. În afară de aceste obiective precise, construcția căii ferate va scoate din izolare întinse regiuni ale țării, va stimula dezvoltarea economică a acestora, concentrată, înainte, cu precădere pe coasta oceanului.

De construcția Transgabonezului este direct legată și extinderea facilităților portuare. De la cele două porturi existente înainte de independență – Libreville și Port Gentil – s-a trecut la construirea de porturi specializate. Este cazul portului forestier Owendo, ale cărui lucrări au început în septembrie 1975, denumit și „punctul terminus forestier" al căii ferate, care, în final, se va întinde pe o suprafață de 40 ha. Al doilea port este cel mineralier, de la Santa Clara, la 15 km de capitală – nu departe de frumoasa stațiune de la Cap Esterias –, care va primi vase cu un tonaj de la 150 la 250 mii tone. Totodată, la Port Gentil se efectuează importante lucrări de extindere și modernizare a facilităților existente. Traficul comercial pe tronsonul dintre capitală și Booue este prevăzut să înceapă în cursul anului 1979. Calea ferată va constitui astfel un cadru pe care se va organiza dezvoltarea armonioasă a țării, va fi un puternic catalizator economic, fiind un adevărat canal de integrare și unire a tuturor regiunilor țării.

Acoperind 85 la sută din teritoriul țării, pădurile reprezintă una din marile bogății naturale ale Gabonului, al cărei potențial este încă folosit într-o mică măsură. Speciile lo-

cale, de o valoare considerabilă, au atras de mult interesul europenilor, astfel că, în secolul al XIX-lea, se realiza un apreciabil comerț cu lemn gabonez spre Europa. Între aceste esențe se detașează „okoumé" și „ozigo". Lor le revine 83 la sută din totalul exportului de lemn brut, dintre care 76 la sută „okoumé", a cărui producție, în 1977, a fost de 1 273 milioane mc, cifră superioară celei din anul precedent. Atenția acordată, în anii de după proclamarea independenței, valorificării cît mai raționale a fondului forestier s-a concretizat în elaborarea unor ample programe, care vizează nu numai crearea condițiilor materiale pentru creșterea producției, ci și pentru asigurarea regenerării acestei bogății inestimabile a țării.

Bogățiile subsolului

Cu ani în urmă, sectorului primar — lemnul, cacao, cafeaua — îi revenea circa 29 la sută din veniturile realizate de Gabon, cifră care a scăzut brusc odată cu „boom-ul petrolului", cînd industria extractivă — țițeiul în primul rînd, manganul și uraniul — a atins 90 la sută din totalul exporturilor.

Situîndu-se pe locul patru în rîndul țărilor africane producătoare de petrol, industria petrolieră a Gabonului a debutat practic în 1956, în urma descoperirilor făcute la Ozouri și în insula Mandji, pentru ca, apoi, datorită bogatelor zăcăminte identificate în anii 1973—1976, volumul producției să fie mai mare decît volumul total realizat în primii 17 ani. În paralel, au fost continuate metodic și perseverent cercetări pentru descoperirea de noi cîmpuri petrolifere, în special pe platforme oceanice. Terminarea construcției celei de-a doua rafinării la Port Gentil, în 1976, permite o valorificare superioară a țițeiului, lărgindu-se nomenclatorul produselor care înainte se asigurau exclusiv din import.

Exploatarea manganului — a doua resursă minerală ca importanță a Gabonului — a început în 1962, la zece ani după descoperirea zăcămîntului de la Moanda, în regiunea de nord-est a țării. În scurt timp, Gabonul a devenit principalul exportator mondial de minereu de mangan, cu o concentrație de 48 la sută. Prin intrarea în funcțiune a Transgabonezului, care va prelua, pentru început, 50 la sută din întreaga producție de mangan, se vor îmbunătăți condițiile de valorificare a acestei bogății, ale cărei rezerve sînt estimate pînă în anul 2060.

În privința uraniului, primul zăcămînt a fost descoperit în 1956 la Mounana, localitate situată la circa 55 km de Franceville, după care au urmat cele de la Boyindzi și Oklo, exploatarea propriu-zisă începînd în 1961. Considerate inițial destul de limitate, zăcămintele sînt astăzi apreciate de specialiști la circa 4 milioane și jumătate de tone, cu o concentrație superioară celor din alte țări. Se prevede ca în 1982 producția să atingă cifra de 1 500 tone.

Preocuparea manifestată de autorități pentru exploatarea unor noi zăcăminte, ținînd seama de faptul că resursele nu sînt inepuizabile, că se vorbește deja despre „etapa de după boom-ul petrolului", este pregnant ilustrată de proiectele privind minereul de fier, căruia i se atribuie un rol deosebit pentru viitorul economiei gaboneze. Amploarea acestor activități, importanța deosebită pe care minereul de fier începe să o aibă în industria mineritului și a întregii economii au făcut ca guvernul să preia 60 la sută din capitalul SOMIFER — Societatea minelor de fier de la Mékambo —, companie însărcinată cu exploatarea minereului de fier, care va începe efectiv numai după intrarea în funcțiune a căii ferate.

Dezvoltarea diferitelor ramuri ale industriei, dintre care unele mari consumatoare de energie, precum și realizarea programului de îmbunătățire continuă a nivelului de trai al populației, au pus pe prim plan soluționarea unor probleme prioritare ale politicii energetice. Este semnificativ faptul că, pînă în 1973, Gabonul folosea numai energia termală. Construirea hidrocentralei de la Kinguele pe rîul M'Bei, în Munții de Cristal, la o distanță de 110 km de Libreville, avînd o capacitate de 57,6 MW a reprezentat începutul folosirii bogatelor resurse hidroenergetice ale țării. A urmat, apoi, a doua hidrocentrală, cea de la Poubara, pe rîul Ogoone, intrată în funcțiune la întreaga capacitate în 1976, dispunînd de patru generatoare, fiecare cu o putere instalată de 4,6 MW. La cîțiva zeci de kilometri în amonte de Kinguele, s-a trecut la construcția barajului de la Tchimbele.

Devenit stăpîn pe destinele sale, poporul gabonez a trecut cu hotărîre la realizarea unor ample programe de dezvoltare economico-socială, punînd în aplicare importante proiecte care fac ca, astăzi, Gabonul să se înfățișeze lumii ca o țară cu o infrastructură modernă, cu mari centre miniere, cu porturi, fabrici, aeroporturi, uzine electrice, rafinării.

ROMÂNIA — GABON

- 1960, 18 august : *România recunoaște noul stat independent — Republica Gaboneză.*
- 22 noiembrie 1969 : *cele două țări încheie acordul comercial pe termen lung.*
- 19 septembrie 1972 : *România și Gabonul stabilesc relații diplomatice la nivel de ambasadă.*
- 23—25 iunie 1975 : *întîlnirea și convorbirile (București) dintre președinții* Nicolae Ceaușescu *și* El Hadj Omar Bongo. *Cu acest prilej, au fost semnate :* Declarația solemnă comună a celor două țări, Acordul general de cooperare economică și tehnică, Acordul comercial pe termen lung.
- Alte documente bilaterale : *Acordul de creare a comisiei mixte de cooperare româno-gaboneză ; Acordul cultural-științific ; Protocolul privind dezvoltarea colaborării și cooperării ; Protocolul de participare a României la Societatea minelor de fier — „Somifer" din Gabon.*
- aprilie 1976 — *Libreville : prima sesiune a comisiei mixte guvernamentale.*
- decembrie 1977 — *București : a doua sesiune a comisiei mixte guvernamentale.*

Gabonul este o țară cu sute de specii lemnoase, pădurile ocupînd peste trei pătrimi din teritoriu. Exploatarea rațională și prelucrarea superioară a lemnului sînt preocupări la ordinea zilei

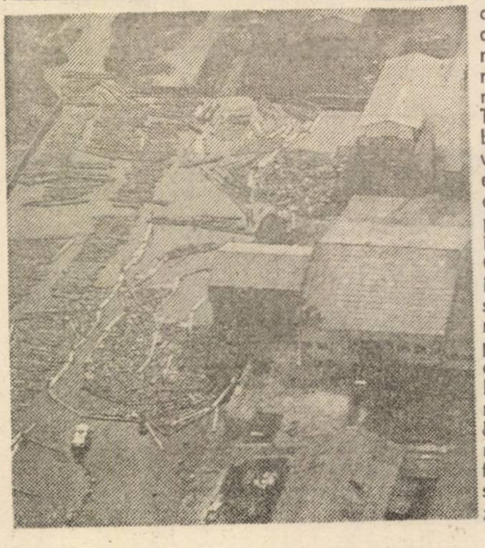

Relații cu mari posibilități de intensificare

Poporul român — care de-a lungul istoriei sale milenare a plătit grele jertfe pentru că n-a renunțat niciodată la hotărîrea de a trăi liber și independent — este profund atașat luptei tinerelor state pentru consolidarea independenței lor naționale, pentru dezvoltarea lor pe calea progresului. În cazul Gabonului, nu a fost deloc întîmplător că, în 1960, a doua zi după proclamarea independenței, guvernul român recunoștea Republica Gaboneză ca stat independent. De atunci, relațiile româno-gaboneze au cunoscut o serie de progrese, atît pe plan politic, cît și economic, tehnico-științific și cultural. O importanță hotărîtoare pentru prezentul și viitorul raporturilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări și popoare a avut-o primul dialog româno-gabonez la cel mai înalt nivel, prilejuit de întîlnirile și convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele El Hadj Omar Bongo, în timpul vizitei șefului statului gabonez în țara noastră, în iunie 1975, acțiune care, prin ea însăși, a constituit o elocventă expresie a voinței celor două țări de a întări, lărgi și diversifica conlucrarea dintre ele. O deosebită semnificație a avut-o semnarea Declarației solemne comune, document în care a fost consemnată hotărîrea celor două părți de a promova relații de cooperare economică reciproc avantajoase, de a dezvolta schimburile comerciale, colaborarea în domeniile învățămîntului, sănătății, culturii, artei. Totodată, documentul încorporează principiile de vocație universală — ale independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, dreptului suveran de a dispune de bogățiile sale naționale, dreptului inalienabil al fiecărui stat de a participa la examinarea și rezolvarea problemelor internaționale de interes comun —, ceea ce au conferit Declarației, ca și documentelor similare semnate de șeful statului român cu alți conducători de stat, o valoare aparte nu numai pe planul relațiilor bilaterale, ci în ansamblul vieții internaționale.

Ca urmare a înțelegerilor convenite în 1975, s-au intensificat contactele pe linie parlamentară și guvernamentală, au fost intensificate eforturile reciproce pentru găsirea celor mai adecvate căi de promovare a conlucrării bilaterale, în special în domeniul cooperării economice. În Gabon își desfășoară activitatea specialiști români ; vagoanele românești — atît de bine apreciate de partener, pe care le consideră drept „una din florile industriei României" — vor circula pe Transgabonez ; un mare număr de tineri gabonezi se specializează în instituțiile de învățămînt din țara noastră. Sînt numai cîteva exemple, nu neapărat cele mai concludente, care arată aria tot mai largă pe care o cuprind raporturile dintre România și Gabon, întrucît, așa cum declara tovarășul Nicolae Ceaușescu, „aceasta corespunde pe deplin intereselor popoarelor român și gabonez și servesc, totodată, cauzei generale a colaborării internaționale și a păcii în lume". Împărtășind în întregime acest punct de vedere al șefului statului român, președintele Republicii Gaboneze releva importanța excepțională a continuării dialogului româno-gabonez la cel mai înalt nivel, declarînd : „Iată dorința pe care o exprim — dorința cea mai fierbinte pe care poporul gabonez mi-a cerut să v-o exprim — aceea de a vă vedea într-o zi pășind pe pămîntul Gabonului".

ROMÂNIA — UNGARIA. Raporturi prietenești, de multilaterală colaborare

Aniversarea a 34 de ani de la eliberarea Ungariei reprezintă pentru poporul român — care urmărește cu profundă simpatie rodnica activitate creatoare a oamenilor muncii din țara vecină și prietenă — un fericit prilej de a-și manifesta sincer bucuria față de izbînzile acesteia pe calea făuririi noii orînduiri.

Prietenia dintre popoarele noastre are vechi tradiții în trecutul de luptă comună pentru libertate, dreptate și progres social. Deși a avut de înfruntat, în trecut, vicisitudinile politicii de învrăjbire dusă de clasele exploatatoare și regimurile reacționare din cele două țări, prietenia româno-ungară a fost păstrată și cultivată cu hotărîre de cei mai luminați și clarvăzători fii ai ambelor popoare, în mod deosebit de forțele revoluționare, în frunte cu comuniștii.

Sentimentul solidarității internaționale și-a găsit o vie expresie în anii celui de-al doilea război mondial, cînd armata română a participat cu eroism — alături de glorioasa armată sovietică — la marile bătălii pentru izgonirea hitleriștilor din Ungaria, pentru înfrîngerea definitivă a fascismului. Se cuvine să ne reamintim că, pe pămîntul Ungariei, trupele române au acționat cu 17 divizii de infanterie și cavalerie, un corp aerian, două brigăzi de artilerie antiaeriană, o brigadă de căi ferate și alte unități, cu un efectiv total de aproape 210 000 de ostași. Timp de cîteva luni, armata română a eliberat 1237 de localități, dintre care 14 orașe, a traversat masivii muntoși Hegyalja, Bükk și Mátra și a forțat patru mari cursuri de apă — Tisa, Bodrog, Hernad și Ipoly. În cursul crîncenelor încleștări și-au pierdut viața 42 700 soldați și ofițeri români.

Evoluția postbelică a celor două țări vecine pe calea socialismului a dat un conținut nou, superior prieteniei dintre popoarele român și ungar.

În dezvoltarea ascendentă a relațiilor prietenești de bună vecinătate și de colaborare multilaterală dintre România și Ungaria, întîlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și János Kádár au constituit, de fiecare dată, momente hotărîtoare care au impulsionat și impulsionează puternic cursul raporturilor bilaterale. În acest context, convorbirile la cel mai înalt nivel, desfășurate în vara anului 1977, la Debrețin și Oradea, înțelegerile convenite cu acest prilej au dat expresie voinței comune de a amplifica și adînci colaborarea dintre România și Ungaria, corespunzător intereselor fundamentale ale ambelor popoare, cauzei generale a socialismului și păcii.

Beneficiind de asemenea favorabile auspicii, raporturile româno-ungare s-au dezvoltat și amplificat continuu, în beneficiul reciproc, pe un larg registru — politic, economic, tehnico-științific, cultural, precum și în variate alte domenii.

Dezvoltarea în ritmuri susținute a economiilor naționale ale ambelor țări deschide posibilități mereu mai mari pentru extinderea colaborării și cooperării economice, pentru promovarea unor schimburi comerciale în structuri avantajoase ambelor părți. Acordul comercial de lungă durată pentru perioada 1976—1980 prevede o dublare a volumului schimburilor de mărfuri, față de intervalul cincinalului precedent, ca și o creștere cu circa 60 la sută — în livrările reciproce — a ponderii mașinilor și utilajelor. Este relevantă, în aceeași ordine de idei, înțelegerea la care au ajuns factorii de resort din cele două țări de a face să crească — în ansamblul schimburilor comerciale — procentul produselor rezultate prin cooperare și specializare în producție.

Subliniem, de asemenea, hotărîrea comună a celor două țări de a continua eforturile în vederea dezvoltării colaborării economice pe termen lung, inclusiv pe terțe piețe, a cooperării și specializării în producție, îndeosebi în industriile construcțiilor de mașini, chimică, în agricultură, zootehnie și industria alimentară.

România și Ungaria au promovat și promovează, cu aceeași consecvență, dezvoltarea și amplificarea colaborării tehnico-științifice, culturale, în alte domenii, cu convingerea că o asemenea abordare multilaterală a contextului legăturilor reciproce contribuie la întărirea prieteniei, la adîncirea colaborării și înțelegerii dintre cele două popoare.

Ziua națională a Ungariei vecine oferă un bun prilej poporului român de a-și exprima încrederea că relațiile multilaterale româno-ungare se vor extinde continuu, corespunzător intereselor fundamentale ale popoarelor român și ungar, triumfului cauzei păcii, colaborării și socialismului în lume.

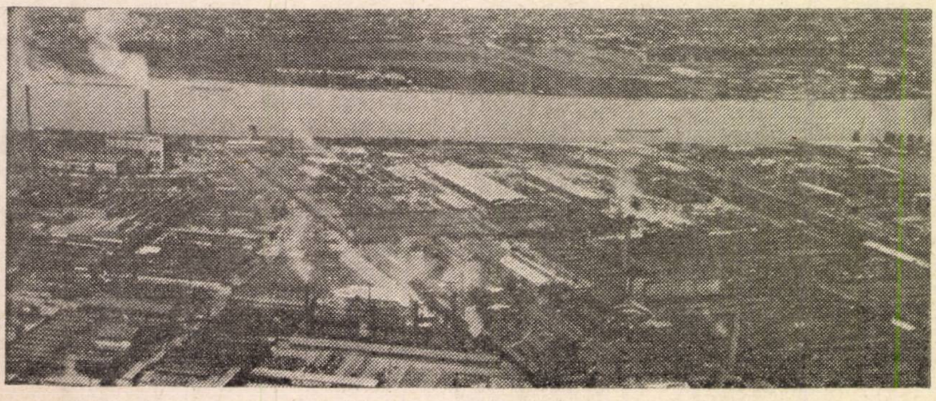

Vedere de ansamblu a marelui Combinat metalurgic Csepel

BUDAPESTA. „Noi pornim de la principiul că Ungaria are, de fapt, un singur oraș. Cine vine în Ungaria vine la Budapesta, iar cine este la Budapesta este în Ungaria“ — sînt cuvintele cu care Poizs Gábor, șeful secției de agitație și propagandă de la Comitetul de partid Budapesta, începea succinta prezentare a capitalei ungare. Pe o suprafață de 525,2 kmp (puțin peste 0,5 la sută din teritoriul țării) locuiesc 2 075 000 oameni. Budapesta înseamnă 124 km în contur, 25 km de la Nord la Sud, 29 km de la Est la Vest. Dar Budapesta înseamnă, înainte de toate, generozitatea unui cadru natural — cursul Dunării unește Buda de Pesta, alunecînd molcom pe sub cinci poduri de oțel și beton —, conferindu-i orașului un pitoresc aparte.

Un calcul simplu arată că 20 la sută din populația Ungariei trăiește în Budapesta, dar tot statistica relevă că 33 la sută din unguri cumpără, din obișnuință, în capitală (deși în provincie magazinele sînt la fel de bine aprovizionate), iar o treime din locuitorii țării apelează la asistența medicală a Budapestei. Astfel — sublinia Poizs Gábor — numărul celor ce vin și pleacă în și din capitală se plasează, zilnic, între 4 și 6 milioane.

Unul din cele mai distruse orașe europene în timpul ultimului război mondial, Budapesta s-a refăcut relativ repede. În cei 34 de ani de la eliberare, zestrea edilitară a capitalei ungare s-a mărit cu 300 000 locuințe. Cu toate acestea, cererea rămîne în creștere. Pornind de la numărul mare al populației, ca și de la convingerea că viața capitalei este decisivă pentru viața întregii țări — spunea interlocutorul nostru —, o foarte mare atenție este acordată așa-ziselor „relații secundare“ dintre oameni, cele din afara procesului de producție, raporturi care presupun întrebări de genul: „cum este asigurată securitatea omului pe stradă, acasă ? ; cum pot trăi oamenii (unii lîngă alții, unii cu alții, unii locuind deasupra altora) ?“ ș.a.m.d. În dezvoltarea orașului se ține seamă de încă două aspecte : infrastructura și mediul ambiant. În infrastructură, interlocutorul nostru includea condițiile sanitare, serviciile, transportul în comun, comunicațiile, cinematografe, teatre, muzee, „dancing“-uri — adică tot ceea ce este necesar pentru folosirea timpului liber.

Dimensiunilor politică, științifică sau culturală, turistică, Budapesta le adaugă pe cea economică, de mare importanță pe ansamblul național. Cele peste 1 500 de întreprinderi industriale budapestane conferă orașului o copleșitoare întîietate între centrele economiei naționale, gama industriilor cuprinzînd textilele, mijloacele de transport, construcțiile mecanice, telecomunicațiile, chimia, produsele alimentare ș.a.

La Csepel — combinatul metalurgic și cartierele ce-l înconjoară formează departamentul XXI al Budapestei — ne-am întîlnit cu László Pasztor, directorul tehnic al uzinei de mașini grele, și cu doi tineri ingineri — Csiki Ferenc și Nagy Mihály — ambii lucrînd, cîndva, la București și Zimnicea, în cadrul unor acțiuni de

Secvenţe ungare

Corespondenţă de la trimisul nostru special, Ilie Olteanu

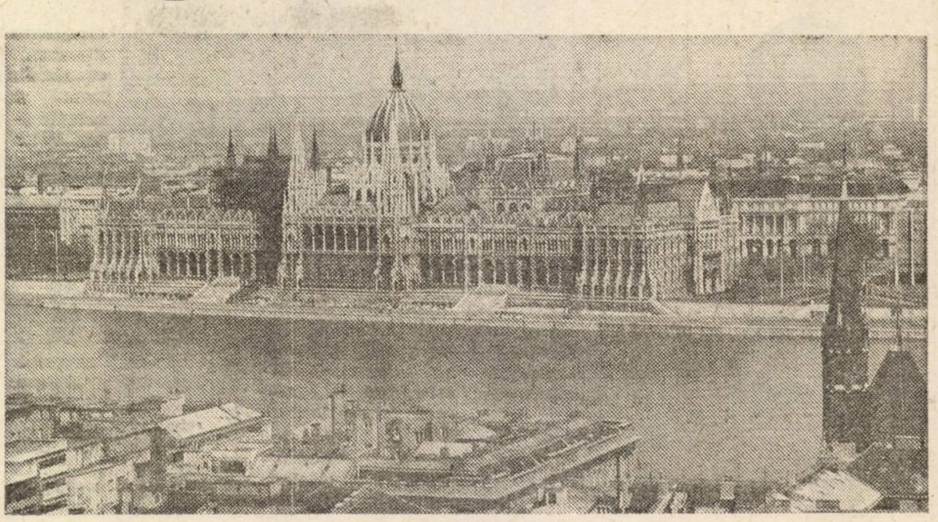

colaborare româno-ungară. Despre şederea lor în România, despre conlucrarea cu colegii români, cei doi tineri interlocutori ne-au vorbit cu multă căldură („cînd lucrează împreună, oamenii uită că sînt din ţări diferite, îi captivează munca, devin foarte buni prieteni").

Fondat în 1892 — pentru fabricarea, în special, a vagoanelor —, Csepel a devenit un mare trust industrial în care lucrează între 23 şi 25 mii de oameni ai muncii (cifra nu poate fi precizată cu exactitate datorită unei părţi fluctuante a forţei de muncă). La Csepel funcţionează, în prezent, zece uzine, în care lucrează 2 300 de brigăzi specializate în producţia de maşini unicate sau de serie, întreprinderi pentru fabricarea de ţevi sudate, componente pentru maşini-unelte, aparatură de măsură şi control de mare precizie, cabluri, maşini pentru industria confecţiilor, biciclete, maşini agricole. Tot la Csepel sînt realizate activităţile de cercetare şi dezvoltare în sfera maşinilor-unelte cu comandă-program. Procesul de modernizare, obligatoriu pentru prestigiul combinatului Csepel, cuprinde introducerea tehnicii de calcul în conducerea procesului de producţie. Automatizarea vizează realizarea proiectelor, conducerea proceselor de fabricaţie, controlul de calitate, precum şi programarea producţiei la nivel de secţie.

În actualul cincinal — ne spunea directorul tehnic — principala uzină a combinatului are ca obiectiv să dubleze producţia faţă de perioada anterioară, să realizeze volumul producţiei în patru ani şi cinci luni, să mărească exportul cu 40 la sută, cu precădere exportul pe valută forte. În următorul cincinal, urmează să-şi sporească producţia cu 30 la sută, cu accent deosebit pe calitate. De asemenea, se are în vedere fabricarea de noi maşini şi instalaţii, precum şi exportarea nu numai de unicate, ci şi de echipamente complete.

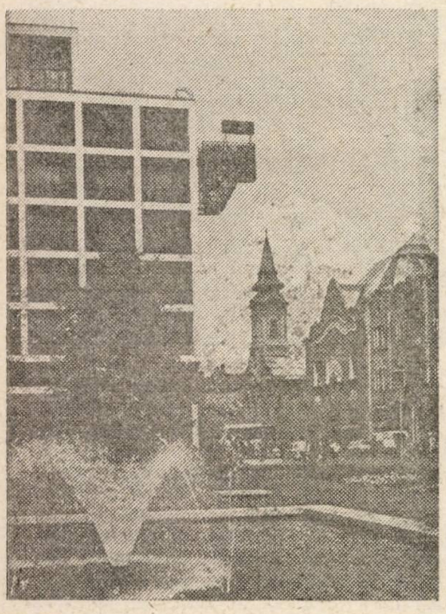

Kecskemét, centrul oraşului

KECSKEMÉT. Teritoriul ce se întinde la răsărit de Dunăre poartă denumirea de Alföld. Alföld-ul este divizat, şi el, în două părţi distincte : cîmpia dintre Dunăre şi Tisa şi cea de la est de Tisa. În zona dintre Dunăre şi Tisa, şoselele străbat meleaguri acoperite cu vii şi livezi, pămînturi roditoare în inima cărora, la aproximativ 90 km sud-est de Budapesta, se află oraşul Kecskemét (80 000 locuitori), capitala judeţului cu acelaşi nume.

Am stat de vorbă la Kecskemét cu dr. Welther Daniel, de 31 de ani redactor şef al ziarului judeţean „Petöfi Népe". „În 1944, în judeţul nostru, alături de armata sovietică, ostaşii români au dat lupte grele la Tisza Kecske. În fiecare an, scriem cu recunoştinţă despre aceasta", ne-a spus interlocutorul, care a adăugat că Kecskemét-ul este înfrăţit cu judeţul Alba („Am fost foarte bine primit la Alba Iulia").

Kecskemét, ne informează dr. Welther, este cel mai mare dintre cele 19 judeţe ale Ungariei şi al treilea ca număr de locuitori. În perimetrul său, sînt cuprinse şase oraşe şi 107 comune mari, precum şi — un aspect cu totul specific — 50 000 de gospodării izolate (140 000 locuitori), despărţite, una de alta, de kilometri întregi de cîmpie. Această situaţie pune probleme în ceea ce priveşte electrificarea, educaţia şcolară, viaţa culturală, concentrarea acestor oameni în comune sau oraşe fiind o chestiune de timp. Judeţul are un pronunţat profil agricol (12 la sută din producţia agrară a ţării), dar a început să participe şi la producţia industrială a Ungariei. Între cereale, predomină grîul şi porumbul (recolte medii la hectar, în 1978, de 4 600 kg grîu şi 5 400 kg porumb), alte puternice sectoare ale agriculturii judeţene fiind cultivarea viţei de vie, pomicultura (locul II pe ţară la mere), precum şi zootehnia.

Industria era neînsemnată înainte de eliberare (4 000 de oameni lucrau în această ramură). Deşi industrializarea Ungariei a început în judeţele care dispuneau deja de o bază în acest domeniu (Budapesta, Pecs, Gyor ş.a.), Kecskemét-ul a intrat, şi el, în acest circuit, potrivit principiului dezvoltării armonioase în plan teritorial. S-a început cu industria alimentară, apoi textilă (care aveau, deja, tradiţii în judeţ), după cum au fost construite şi unităţi ale industriei metalurgice. Astăzi, în anul 34 al Ungariei socialiste, industria judeţului Kecskemét cuprinde peste 100 000 oameni ai muncii.

CSERKESZÖLÖ. Este o comună aproape de Kecskemét, aparţinînd, însă, de judeţul Szolnok. În 1944 au luptat, pe aceste meleaguri, ostaşi români, parte din ei murind, în lupta dusă împotriva hitleriştilor, chiar în perimetrul comunei Cserkeszölö. În semn de recunoştinţă, oamenii locului au ridicat un monument al soldatului român necunoscut, iar cooperativei agricole de aici i-au dat denumirea „Prietenia ungaro-română". Boros Laszloné, secretara Comitetului comunal de partid, Sárai Károly, secretarul de partid al cooperativei, ca şi ing. Varga István, preşedintele acesteia, toţi tineri, ne-au vorbit cu pasiune despre munca lor, despre ei înşişi, despre viitorul apropiat care va plasa Cserkeszölö — graţie abundentelor ape termale de aici — între staţiunile balneoclimaterice căutate ale Ungariei. Ne-au vorbit, de asemenea, în cuvinte deosebit de calde, despre vizita lor de o săptămînă (în 1975) la Ostrov, judeţul Constanţa, la cooperativa-sòră din această comună dobrogeană.

Cooperativa agricolă „Prietenia ungaro-română" din Cserkeszölö a luat naştere în 1949, pornind la drum cu 17 membri, 46 ha teren arabil şi 7 ha de vie. Astăzi, deşi se află între cooperativele mici din judeţ, beneficiază de 2 500 ha teren agricol, 200 ha viţă de vie, 22 ha livezi de caişi, 250 ha pădure, 220 ha păşune. Cei 580 de cooperatori dispun de 32 de tractoare („cinci sînt româneşti" — mi se precizează), 5 camioane, 9 combine. Proiectele de viitor ale cooperativei sînt, şi ele, pe măsura entuziasmului cu care se lucrează aici. Am întrebat, din curiozitate, dacă inginerii cooperativei fac naveta : din opt tineri ingineri repartizaţi la Cserkeszölö, şase şi-au întemeiat familiile aici, stabilindu-se definitiv în comună. Într-o comună de 2700 locuitori, cu o şcoală generală de opt clase (180 elevi, 14 profesori), cămin cultural, grădiniţă pentru 60 de copii, cu restaurant, camping şi cu moderne amenajări pentru băi termale.

...Am revenit, firesc, la Budapesta, oraşul-identitate al Ungariei. Metropolă încărcată de istorie, întinerită de contemporaneitate, mereu aceeaşi, totdeauna alta.

1000 + 1 Foto

TURNEU. Întîlnire între preşedintele vest-german Walter Sheel (în stînga imaginii) şi secretarul general al O.N.U. Kurt Waldheim, la reşedinţa prezidenţială din Bonn. Turneul, desfăşurat de Kurt Waldheim între 27 martie şi 8 aprilie, are drept alte escale Berlinul de vest, Viena, Geneva şi R. D. Germană

Soare

Reprezentanţi ai Administraţiei naţionale a S.U.A. pentru problemele aeronauticii şi cercetării spaţiului cosmic (NASA) şi ai Agenţiei spaţiale (vest)-europene (ESA) au semnat, la Washington, un document privind înfăptuirea, în anul 1983, în cooperare, a unei misiuni spaţiale avînd ca obiectiv final cercetarea Soarelui. Denumită „International Solar Polar Mission", operaţiunea cosmică va implica utilizarea a două sonde spaţiale fabricate de cele două părţi şi va dura aproximativ cinci ani.

Document

Într-un document dat publicităţii la Buenos Aires, şase partide politice argentiniene au solicitat modificarea actualei politici economice guvernamentale, care conferă mari facilităţi capitalului străin, precum şi deschiderea unui dialog cu toate forţele politice din ţară, eliberarea deţinuţilor politici şi restabilirea garanţiilor pentru desfăşurarea normală a activităţii partidelor în Argentina. În mod oficial, activitatea partidelor politice este interzisă în Argentina. Documentul semnat de Deolindo Bittel (Partidul Justiţialist), Vicente Solano Lima (Partidul Conservator Popular), Oscar Alende (Partidul Intransigent), Fernando Nadra (Partidul Comunist), Victor Garcia Costa (Partidul Socialist Popular) şi Simon Lazara (Partidul Socialist Unificat) evidenţiază necesitatea adoptării de măsuri eficiente pentru redresarea economică a ţării şi creşterea nivelului de trai al populaţiei, pentru lărgirea procesului de democratizare a vieţii social-politice şi economice interne, proces avînd drept ţel final transferarea puterii către un guvern civil.

Constituţie

Proiectul noii constituţii a Iranului a fost realizat de o comisie alcătuită din economişti şi jurişti — a declarat Mehdi Bazargan, primul ministru iranian —, potrivit unei ştiri a agenţiei PARS. Proiectul va fi supus aprobării poporului, care va alege, pe aceste baze, deputaţii Adunării Constituante. Aceasta va putea modifica, eventual, proiectul înainte de a-l adopta, a menţionat premierul Bazargan.

DECLARAŢIE. Dr. Andrei Aksenov, director adjunct al Institutului oceanografic al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. (în stînga imaginii), care conduce o echipă de oameni de ştiinţă sovietici, la bordul vasului de cercetări „Vitiaz", a declarat, în cursul unei escale la Lisabona, că fotografiile submarine efectuate de unul dintre colaboratorii săi, într-o regiune aflată la jumătatea drumului între Portugalia şi insula Madeira, au relevat existenţa unor vestigii în zona în care s-ar fi putut situa — potrivit legendei — Atlantida, continentul dispărut. Cercetări ulterioare urmează să verifice, riguros ştiinţific, această ipoteză

NOSTALGIE. Se pare că, în rîndul căilor ferate elveţiene, bîntuie nostalgia vremurilor trecute. O seamă de companii particulare au cumpărat mai multe locomotive sau vagoane aparţinînd unor vechi garnituri, unele datînd din secolul trecut şi, în colaborare cu Societatea naţională de căi ferate şi spre satisfacţia celor dornici să învie atmosfera „de odinioară", le-au pus în circulaţie pe unele trasee feroviare din ţară. Un moment de glorie al acţiunii : întîlnirea la St. Fiden, în apropiere de St. Gallen, a două asemenea reminiscenţe ale trecutului : „Amor Express" (în stînga imaginii) şi un tren condus de celebra locomotivă „Liberation", construită în S.U.A.

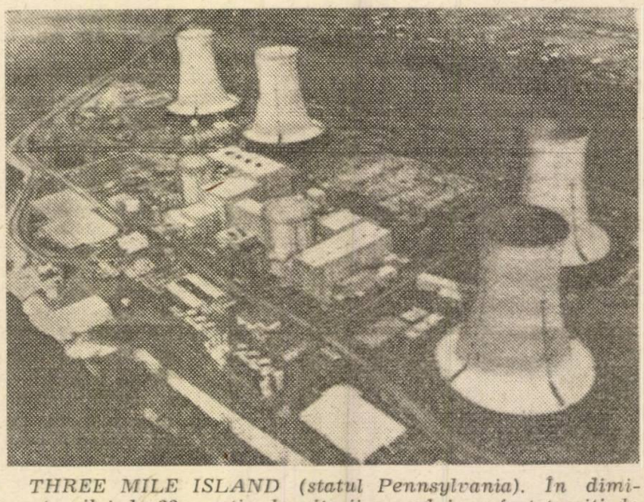

THREE MILE ISLAND (statul Pennsylvania). În dimineaţa zilei de 28 martie, locuitorii oraşului au fost treziţi de zgomotul unei explozii violente. Un jet de vapori s-a ridicat deasupra centralei nucleare din localitate. Valva uneia dintre pompele sistemului de răcire cedase. Primele măsuri de securitate n-au reuşit să împiedice degajarea unei cantităţi de vapori radioactivi. Preşedintele Jimmy Carter a vizitat centrala nucleară, apoi a semnat ordinul privind crearea unei Agenţii federale de acţiune în cazuri de urgenţă. Ministrul american al energiei, James Schlesinger, a cerut deschiderea unei anchete. El a subliniat că acest incident nu trebuie să împieteze asupra eforturilor de utilizare paşnică a energiei nucleare

SALUT. Wilhelm Haferkamp, vicepreședinte al Comisiei de la Bruxelles a C.E.E., este întîmpinat de ministrul japonez al afacerilor externe, Sunao Sonoda. În centrul convorbirii purtate de Haferkamp, la Tokio, au figurat diferitele aspecte ale raporturilor dintre Piața comună și Japonia

„Strategie"

Pentru combaterea numărului mare de absențe de la vot, înregistrat în Elveția, un grup de experți au făcut o serie de sugestii. Raportul lor – prezentat Ministerului de Justiție de la Berna – recomandă, în special, sporirea gradului de atractivitate a centrelor electorale, prin înzestrarea acestora cu fanfare, bufete, expoziții și chiar plasarea urnelor la intrarea în stadioane, teatre și chiar biserici. În schimb, autorii raportului nu sînt în favoarea recompensării, prin reducerea impozitelor, a cetățenilor care participă în mod frecvent la vot, și nici a sancționării celor care se abțin de la scrutin. Motivul alcătuirii raportului amintit : faptul că elvețienii participă din ce în ce mai puțin la alegeri (în medie 52,4 la sută – pentru alegerea deputaților și 37,5 la sută – pentru alte scrutinuri). Indiferența și numărul prea mare de scrutinuri ar fi – potrivit experților elvețieni – cauza numărului mare de abțineri de la vot în această țară.

Electrozi

În cadrul Institutului de cercetări științifice în domeniul biologiei de la Tihany (Ungaria), s-a reușit să se confecționeze, din fibre de sticlă, electrozi atît de subțiri încît pot fi implantați în celulele insectelor. Realizarea deschide noi perspective în studiul utilizării unor specii de insecte pentru combaterea dăunătorilor culturilor agricole.

INTERES. În pauză, un muncitor din echipa de vopsitori lucrînd la Big Ben și clădirile parlamentului britanic urmărește, în relatările de presă, desfășurarea votului de neîncredere care a dus la căderea guvernului laburist al lui James Callaghan

Lege

Adunarea legislativă națională thailandeză a adoptat, în unanimitate, „Legea asupra stupefiantelor" care autorizează tribunalele țării să pronunțe sentințe de condamnare la moarte a „fabricanților, traficanților și posesorilor de mari cantități de heroină destinate vînzării". Pînă la actuala legislație, traficanții de droguri nu puteau fi executați decît din ordinul primului ministru.

Acord

La Belgrad – informează agenția „Taniug" – a fost semnat un acord privind prezența comună a 184 organizații economice iugoslave pe piața R. P. Chineze. Acordul definește modul de organizare a activității pe piață, programul de import și export, condițiile de contractare a ofertelor și de fixare a prețurilor, asigurarea calității corespunzătoare a mărfurilor. După cum s-a subliniat, acest acord va contribui la promovarea comerțului, care – în ultima perioadă a anului în curs – a rămas în urma prevederilor. În primele două luni ale anului, schimburile comerciale în ambele sensuri au reprezentat aproximativ 15 milioane dolari, deși volumul tranzacțiilor încheiate se cifrează la circa 50 milioane dolari. Iugoslavia și China au stabilit 11 domenii de colaborare industrială. S-a apreciat, însă, că se pot dezvolta și mai mult forme superioare de colaborare economică.

Alimente

Vorbind în cadrul unei reuniuni a reprezentanților statelor membre ale Băncii asiatice de dezvoltare – reuniune consacrată producției de alimente, alimentației și investițiilor în țările în curs de dezvoltare –, președintele Consiliului mondial al alimentației, Arturo Tanco, a declarat că, în comparație cu un deceniu în urmă, acum revin mai puține alimente pe locuitor în cele 43 de țări membre. El a relevat că, în timp ce, în toate țările în curs de dezvoltare s-a înregistrat o creștere medie de 4 la sută a producției de alimente, cele 43 de state au cunoscut un spor de numai 2 la sută în ultimii șapte ani. Arturo Tanco, care este și ministrul agriculturii al Filipinelor, a arătat că, în 1975, importurile de alimente ale țărilor în curs de dezvoltare au fost de 55 milioane tone, iar, în 1990, se așteaptă ca ele să se cifreze la 120–130 milioane tone.

Vandalism

Poliția italiană a recuperat cele aproximativ 500 de diamante și alte pietre prețioase, furate cu o lună în urmă. Ele împodobeau o icoană a Madonei, adusă de la Constantinopole, în secolul al X-lea, de marinarii venețieni, și aflată în păstrare în catedrala San Marco din Veneția. Hoții s-au folosit de ciocane pentru a disloca pietrele prețioase incrustate în diadema icoanei – evaluată la peste un milion de dolari –, care a fost grav deteriorată.

PREȚ. O copie a tabloului „Uciderea pruncilor" de Peter Breughel a fost achiziționată, la Paris, de un colecționar nipon — care a ținut să rămînă necunoscut — la prețul de 1,7 milioane franci (aproximativ 404 000 dolari)

URMĂRIRE. În inegala competiție dintre mașinile poliției din Laguna Beach, California, și caii de rasă evadați din binecunoscuta crescătorie și școală ecvestră din localitate, ultimii au pierdut. Dar, după o urmărire de o oră de-a lungul șoselei mărginind Pacificul...

Rubrică realizată de Liana Nichifor

LA VALLETTA

O despărțire fără regrete...

La 31 martie, Malta a trăit, într-o atmosferă festivă, o zi istorică : retragerea oficială din insulă a ultimelor trupe britanice, fapt ce pune capăt, odată pentru totdeauna, îndelungatei prezențe navale și militare străine în această țară. La festivitățile organizate cu această ocazie a participat Vasile Gliga, adjunctul ministrului român al afacerilor externe, care a transmis șefului statului maltez, Anton Buttigieg, un mesaj de prietenie **din partea președintelui** Nicolae Ceaușescu, **în care se exprimă urări de noi succese pe calea dezvoltării independente, de sănătate și fericire personală, dorința pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie dintre România și Malta în toate domeniile.** „Mesajul președintelui român — **a afirmat președintele Maltei** — este cu atît mai prețios cu cît el vine din partea unei personalități proeminente a vieții internaționale, care desfășoară o intensă activitate pentru afirmarea liberă și independentă a popoarelor, pentru consolidarea păcii și dezvoltarea colaborării internaționale".

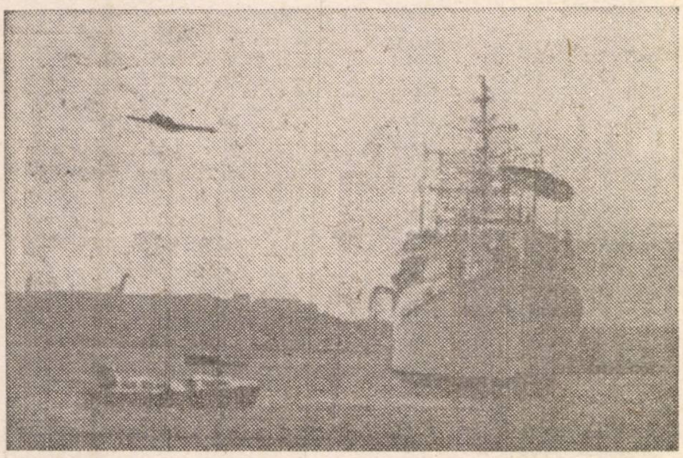

Un port-avion aparținînd forțelor navale britanice părăsește Malta

Momentul acesta a coincis cu un altul : încheierea, în capitala țării, La Valletta, a reuniunii pentru dezvoltarea cooperării economice, științifice și culturale în Mediterana, convocată pe baza hotărîrilor reuniunii de la Belgrad din 1977, și înscrisă — la capitolul „Probleme referitoare la securitatea și cooperarea în Mediterana" — în cadrul preocupărilor pentru aplicarea prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Actul final consacră legătura dintre securitatea și cooperarea în Europa și în zona Mediteranei, prevăzînd, într-o logică firească, necesitatea continuării eforturilor pentru întărirea securității și dezvoltarea cooperării în Mediterana, zonă confruntată cu unele din conflictele cele mai ascuțite, care s-au prelungit și au pus în pericol pacea în Mediterana, în Europa și în lumea întreagă, în special conflictul din Orientul Mijlociu și cel din Cipru. Or, în capitala Maltei, țările participante la Conferința de la Helsinki au fost chemate să contribuie, prin eforturile lor, la crearea unui climat de pace și înțelegere în zonă, a cărui importanță pentru securitatea europeană nu mai trebuie, credem, demonstrată.

Totodată, momentul politic maltez de la 31 martie se subsumează uneia din ideile de bază ale conceptului de securitate și cooperare europeană, și anume aceea că nu se poate concepe edificarea securității pe continent fără adoptarea unor măsuri concrete de dezangajare militară. Ca expresie a acestei necesități, reducerea și retragerea trupelor aflate pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare străine, renunțarea la efectuarea de manevre militare pe teritorii străine, la demonstrații de forță, la masarea de trupe la granițele altor state, reducerea bugetelor militare și a efectivelor trupelor naționale, crearea condițiilor corespunzătoare pentru desființarea blocurilor ș.a. ar marca, fără îndoială, pași esențiali pe drumul edificării securității europene și ar reprezenta, în același timp, un aport substanțial la instaurarea unei atmosfere de încredere și destindere în întreaga lume, propice abordării și soluționării altor probleme însemnate.

În esență, este acesta un complex de măsuri menite să elimine radical orice contaminare a relațiilor internaționale de presiunea și influențele negative ale forței militare. Pentru că numai astfel se va putea ajunge la crearea, în Europa, a unui sistem de angajamente precise, din partea tuturor statelor, care să excludă recurgerea la forță în relațiile dintre ele, care să ofere tuturor garanția deplină că vor fi la adăpost de orice agresiune și care să asigure condițiile pentru ca fiecare națiune să se poată dezvolta liber, conform propriei sale voințe.

Prin actul solemn de la 31 martie, premierul maltez Dom Mintoff a dat curs promisiunii făcute poporului său, în 1971, aceea de a face din Malta „un centru al păcii în zona mediteraneană". „Malta mai întîi și înainte de orice" — a fost și este deviza lui Dominic Mintoff, care — imediat după victoria în alegeri, de la 13 iunie 1971, a formațiunii sale, Partidul Laburist — a procedat la o revizuire a politicii interne și externe a țării. Expulzarea din insulă a șefului naval al N.A.T.O. (la vremea aceea amiralul Gino Birindelli), refuzul de a primi vizita unor unități navale ale Flotei a VI-a americane, ruperea definitivă a relațiilor cu organizația nord-atlantică — toate aceste măsuri, luate în decurs de numai o săptămînă, aveau să determine presa internațională să considere anul 1971 drept „anul maltez". Cum declara atunci Dom Mintoff, „pentru prima oară în istoria sa, Malta nu se mai mulțumește cu firimiturile pe care colonialiștii i le-au aruncat în trecut".

Cu voința independenței, Malta — invadată de soare, în vastitatea albastră a Mediteranei, țară fără rîuri și căi ferate — trăiește de secole. Acest mic arhipelag, format din insulele Malta, Gozo și Comino (cea de a patra, Filfola, nelocuită, este trecută cu vederea de atlasele geografice), poartă în el o parte din istoria zbuciumată a bătrînului nostru continent. Și aceasta din cauza, între altele, a poziției sale geografice, la întretăierea drumurilor maritime dintre Europa și Africa, poziție exploatată de puterile timpului, ceea ce a determinat istoria plină de frămîntări și neliniști a unui popor aflat într-o neobosită căutare a adevăratei independențe și a propriei identități. Un popor pe care cineva îl caracteriza drept „un ciudat amestec de rezervă britanică și politețe latină, ambele pe un fond de sensibilitate arabă" și care a purtat, prea multe secole, pe umerii săi, armele de luptă ale altora. Pe micul petic de pămînt din centrul Mediteranei, timp de nouă secole, puterile străine și-au instalat solide puncte de sprijin pentru a supraveghea căile maritime intercontinentale și pentru a domina teritoriile riverane : fenicieni și cartaginezi, bizantini și greci, arabi și normanzi, aragonezi și castilieni, cavaleri ioaniți și, din 1800, englezi care, cincisprezece ani mai tîrziu, transformă Malta în colonie a imperiului britanic. Așadar, pe vremea cruciaților, cărora Carol Quintul le-a dăruit, într-o bună zi, stînca malteză în schimbul unui șoim de vînătoare, ca și mai tîrziu, sub dominația britanică, întreaga economie a micii insule mediteraneene s-a bazat pe război. Războiul altora.

Explicabil de ce drumul independenței n-a fost simplu și ușor. Britanică timp de 150 de ani, Malta a devenit independentă în 1964, pentru ca, zece ani mai tîrziu, la 13 decembrie 1974, să fie proclamată republică. Decizia de evacuare a trupelor britanice a fost luată în martie 1975 și ea a fost precedată de negocieri dure între guvernul maltez, pe de o parte, și Marea Britanie și unii parteneri ai săi din N.A.T.O., pe de altă parte. De-a lungul acestor ultimi ani, premierul Mintoff (care, la alegerile din iulie 1976, și-a îmbunătățit simțitor majoritatea parlamentară) a elaborat un proiect de „neutralitate garantată", solicitînd pentru aceasta sprijinul a patru țări vecine și prietene : Franța, Italia, Algeria și Libia, în intenția de accelerare a transformării economiei malteze de la o economie „de fortăreață" la o economie bazată pe condițiile și posibilitățile locale.

Odată cu plecarea ultimului soldat britanic, „glasul armelor" a încetat, iar independența nu mai este pentru Malta doar o aspirație. Descătușată, această insulă din Mediterana este gata — declara Dom Mintoff — să devină „un centru al păcii, neutru, neangajat". Trebuie să se știe — sublinia premierul — că „nu-i îndepărtăm pe britanici pentru a face loc în Malta altcuiva. Esența politicii noastre de neangajare constă în reducerea prezenței intereselor militare externe în bazinul mediteranean".

Rodica Dumitrescu

N.A.T.O.

„Two way street" și nemulțumirile partenerilor vest-europeni

Militari americani debarcînd pe un aeroport din R.F.G., în cadrul unor manevre N.A.T.O.

Moment aniversativ la N.A.T.O. : trei decenii de la apariția acestei alianțe (4 aprilie 1949). Mesaje, discursuri, declarații evocă o istorie destul de proaspătă în memorie și încearcă să deslușească concluzii pentru un prezent ipotecat de nesiguranță. Glasuri civile se unesc cu cele ale personajelor în uniformă militară într-un cor al „optimismului moderat". Dar ambianța festivă ce s-a instalat la cartierul general n-are darul să facă uitate realitățile incomode. Ziarul „La Libre Belgique" — ce vede lumina tiparului în orașul în care este găzduit sediul alianței — observa că, la 30 de ani de la crearea sa, N.A.T.O. suferă de „dezbinări interne" și „dificultăți de adaptare".

N.A.T.O. are 15 membri, dar pe lista „recalcitranților" congresmanul american Les Aspin a trecut aproape jumătate din participanți. Acest membru democrat al Camerei Reprezentanților a S.U.A. a întocmit un inventar al componenților alianței atlantice ce nu s-au conformat recomandării de a majora cu 3 la sută cheltuielile militare pe acest an. În coloanele ziarului „New York Times" s-a publicat declarația lui Aspin care semnalează decizia mai multor state de a nu depăși volumul actual al alocațiilor militare — Danemarca, Grecia, Italia și Turcia. Pe lîngă acestea, alte două țări — Canada și Portugalia — par atrase de ideea de a opera unele reduceri la bugetul militar. Dezvăluirea lui Aspin confirmă o tendință persistentă — a discordanțelor din interiorul unei alianțe pe care nici un apel la „revitalizare" n-a fost capabil să le diminueze în substanța lor. S-a consumat multă hîrtie pe tema „noului suflu" al N.A.T.O.

Dificultățile pe care le cunoaște politica de bloc provin, în fond, din schimbările intervenite în lume și care au devalorizat alianțele militare (vezi sfîrșitul fără glorie al SEATO și CENTO). „Dificultățile de adaptare", reliefate de „La Libre Belgique", nu pot fi depășite printr-un surplus de înarmare. Chiar ambasadorul american la N.A.T.O., Robert Komer, într-un interviu publicat de „Armed Forces Journal International", recunoștea că se prevede „o creștere masivă" a cheltuielilor în vederea „îmbunătățirii capacității de luptă" : la valoarea actuală a dolarului, ar fi vorba, pentru următorii 15 ani, de o suplimentare cu 60—80 miliarde de dolari (președintele Carter se referea la 100 miliarde de dolari). În același timp, ambasadorul deplîngea faptul că „alianța plătește foarte încet", ceea ce obligă S.U.A. la finanțarea proiectelor, recuperarea sumelor producîndu-se mai tîrziu („în realitate, acordăm un împrumut fără dobîndă").

Membrii N.A.T.O. se arată mai puțin dispuși ca oricînd de a achita fără rezerve notele de plată. Ei suspectează S.U.A. de a folosi „modernizarea" alianței pentru favorizarea unor tranzacții cu un singur beneficiar : firmele americane. Johannes Trienes, delegat vest-german la conferința de la Bruxelles, organizată de publicația „Aviation Week", afirma că S.U.A. ar trebui să achiziționeze din Europa occidentală aproximativ jumătate din cantitatea de arme pe care o vînd în această zonă. Oficialitățile americane nu neagă această revendicare. Teoretic, ele acceptă *„two way street"* (stradă în dublu sens). Dar, deocamdată, armele vîndute circulă într-un singur sens : spre piața vest-europeană. Raportul dintre vînzări și cumpărări este de... 10 la 1 în favoarea S.U.A. „Europenii sînt tot mai puțin dispuși să accepte acest raport" — ne asigură ambasadorul Robert Komer. Dar „progresele reale" pe calea „dublului curent de schimburi" întîrzie — constată deputatul conservator britanic Julian Critchley („Revue de l'OTAN", nr. 1/februarie 1979).

Comandanții supremi ai N.A.T.O. denunță diversitatea de arme utilizate de trupele unor țări. Unul din motivele acestei diversități, apreciază Julian Critchley, este „dreptul statelor independente de a-și hotărî singure propria politică de apărare". Esența dificultăților pe care le înregistrează N.A.T.O. pe acest plan este exprimată de deputatul insular : „Adevărata dificultate o constituie nu detaliul, ci principiul. Într-adevăr, aici este vorba de state independente și suverane care, într-o măsură diferită, consideră, toate, că o industrie națională de armament constituie însuși miezul concepției lor despre suveranitate". Revista „Defense Nationale" relevă că acceptarea unui „rol de subordonare" pe acest plan implică „sfîrșitul independenței tehnologice pe care se bazează o parte a independenței naționale a Franței".

„Two way street" semnifică nu numai un deziderat de natură economică, ci și o corectare vizibilă a unui stil de raporturi. De aceea, problema „dublului sens" al circulației armelor în N.A.T.O. depășește capitolul bugetar, implicînd viziunea politică a relațiilor dintre Washington și partenerii săi.

M. Ramură

Prețul petrolului

Țările membre ale OPEC, reunite la Geneva, săptămîna trecută, la nivel ministerial, au decis o nouă majorare a prețului petrolului pe care îl livrează, barilul exportat urmînd a costa, cu începere de la 1 aprilie, 14,55 dolari față de 13,84 cît ar fi fost potrivit calendarului (de sporire trimestrială a prețurilor) stabilit la anterioara reuniune, din decembrie, de la Abu Dhabi. În cercurile OPEC se consideră că acest cuantum al majorării reprezintă un compromis între pozițiile favorabile menținerii „calendarului" prevăzut (susținute îndeosebi de Arabia Saudită) și pozițiile favorabile unei creșteri substanțiale — pînă la 17-18 dolari pe baril — a prețului (susținute în special de Irak, Libia, Algeria, Iran). Aflat pentru prima dată la o reuniune a OPEC, reprezentantul noilor autorități iraniene — ministrul economiei, Ali Ardalan — a anunțat că guvernul său prevede că, în mai, producția țării se va dubla față de nivelul actual, ajungînd la aproximativ 4 milioane barili pe zi (în prezent, cuantumul mai scăzut al livrărilor iraniene este compensat, în aprovizionare, prin majorarea producției în Irak, Venezuela și Arabia Saudită). Comunicatul reuniunii precizează că deciziile viitoare asupra nivelului prețurilor vor fi influențate de situația efectivă a pieței, reprezentanții mai multor țări ale OPEC lăsînd să se înțeleagă, în această privință, că, în bună măsură, evoluțiile vor depinde de marile țări occidentale importatoare, respectiv de faptul dacă ele vor acționa pentru o reducere sensibilă a consumului (prin măsuri de economisire) și, totodată, pentru a frîna deprecierea inflaționistă a monedelor lor. În ce privește consecințele noii majorări a prețului, observatorii politici și specialiștii sînt unanimi în a aprecia că aceste consecințe vor fi resimțite, cel mai profund, de țările în curs de dezvoltare importatoare, avînd în vedere situația lor economică generală, nivelul scăzut al dezvoltării lor și dificultățile deja existente și critice în domeniul plăților lor externe. De altfel, țările africane prezente la lucrările sesiunii de la Rabat a Comisiei Economice a O.N.U. pentru Africa și-au și exprimat preocuparea în legătură cu respectivele repercusiuni. Se consideră, de asemenea, că de recenta majorare a prețurilor ar putea să beneficieze marile companii internaționale petroliere occidentale, ținînd cont de situația actuală de relativă penurie în aprovizionare, situație pe care companiile respective ar putea s-o exacerbeze, în mod artificial, prin faptul că ele încă își mențin controlul asupra comercializării și distribuției petrolului. De aceea, atît țările OPEC, cît și o serie de țări în curs de dezvoltare au subliniat importanța deosebită a extinderii practicii vînzării directe — pe bază de acorduri intergovernamentale — a petrolului, fără mijlocirea companiilor petroliere internaționale occidentale.

I. Ș.

OTTAWA

După o îndelungă așteptare...

Vestea a fost primită în clădirea parlamentului din Ottawa cu un entuziasm general. Premierul Pierre Elliott Trudeau a pus capăt unei așteptări de aproape 18 luni, anunțînd dizolvarea Camerei Comunelor și organizarea alegerilor federale pentru 22 mai.

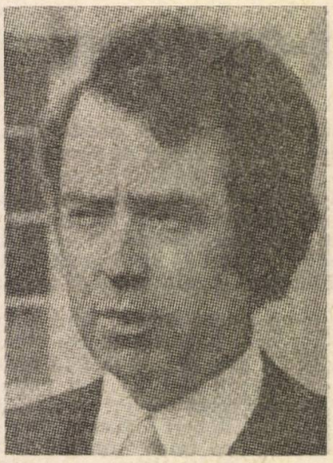

Trudeau sau Clark : o alternativă care conține încă multe necunoscute

Va fi cea de-a treizecișiuna consultare electorală generală din Canada, de la crearea Confederației în 1867. Practic, ea va marca încheierea mandatului oficial, de cinci ani, al deputaților federali și împlinirea a unsprezece ani neîntrerupți de cînd Pierre Elliott Trudeau se află în fruntea guvernului canadian. Un adevărat record de longevitate într-o țară occidentală.

Deși foarte tardivă — oricum, alegerile generale trebuiau să aibă loc pînă la 8 iulie —, decizia primului ministru este considerată de observatori drept un gest cu importante semnificații politice. Pierre Elliott Trudeau n-a ascuns acest lucru în declarațiile făcute ziariștilor după primirea sa de către guvernatorul general, Edward Schreyer (căruia, de drept, i-a revenit pronunțarea dizolvării parlamentului). „Ceea ce începem astă seară — a afirmat el — nu este o simplă campanie electorală, ci o mare experiență a națiunii noastre", avertizînd că va fi „cea mai importantă confruntare dusă vreodată" în Canada.

Este neîndoielnic că săptămînile rămase pînă la ziua decisivă vor cunoaște o aprigă competiție între cele două principale partide ale țării : liberalii lui Trudeau și conservatorii, reprezentați de Joe Clark. Este o dispută care, de fapt, a dominat aproape întreaga viață politică canadiană în acest secol. În cele 30 de scrutine anterioare, liberalii au obținut optsprezece victorii, în dauna conservatorilor, care n-au cîștigat decît de unsprezece ori. Ultimele cinci guverne au fost liberale.

În ciuda acestui „scor", comentatorii nu sînt deloc dispuși, acum, să dea un pronostic cît de cît convingător. Electoratul canadian a răspuns foarte echilibrat încercărilor de a identifica șansele unuia sau altuia dintre partide. Corespondentul cotidianului „Le Figaro" nota ceea ce pare să întrunească acordul tuturor observatorilor : „Nici un sondaj, nici un expert nu poate prezice, în acest stadiu, care dintre cele două partide va cîștiga". Ultimul sondaj Gallup indică un procent de 39 la sută din alegători favorabili liberalilor și 38 conservatorilor. Numărul celor indecișI rămîne destul de mare pentru a putea răsturna acest raport.

Trudeau sau Clark : o alternativă care conține, deci, multe necunoscute. Liderul conservatorilor, Joe Clark, este o personalitate relativ recent apărută pe scena politică federală. Membru al Camerei Reprezentanților doar din 1972, el a preluat conducerea Partidului conservator într-un moment în care acesta era tulburat de adînci disensiuni interne. Primul său succes remarcabil ar fi tocmai atenuarea acestor rivalități. În plan național, Joe Clark nu oferă, însă, o imagine prea bine conturată. Multă vreme, presa canadiană s-a referit la el prin formula „Joe who ?" (care Joe), iar acum soluțiile sale politice și economice nu apar pe deplin elaborate. În ansamblu, el pledează pentru o reducere a puterilor guvernului federal și pentru o mai mare sprijinire a sectorului privat. Nu puțini sînt comentatorii care consideră că Joe Clark poate reprezenta „cartea cea mai puternică" a... liberalilor.

În schimb, după unsprezece ani ca premier, Trudeau beneficiază de poziția unui om politic binecunoscut, cu un program de guvernare amplu desfășurat. Gestiunea liberală este marcată, însă, de crescînda nemulțumire a canadienilor față de evoluția economiei țării lor. Va fi, desigur, una din temele electorale cele mai acute, care nu avantajează partidul lui Trudeau. Inflația de peste 8 la sută a declanșat o nedisimulată insatisfacție în toate provinciile confederației, de la Atlantic pînă la Pacific. Cei aproximativ 900 000 șomeri ilustrează dificultăți economice care lovesc dur în nivelul de trai al populației. În fine, dolarul canadian a suferit, cu cîteva săptămîni în urmă, sensibile devalorizări. Opoziția conservatoare n-a scăpat prilejul de a interpela, fără menajamente, guvernul, numind, în ședințele parlamentului, această evoluție a monedei canadiene, drept „catastrofală", „cea mai severă criză din istoria țării".

Campania electorală pentru alegerile din mai regăsește Canada în plină dezbatere privind reforma constituțională, propusă de guvernul lui Pierre Elliott Trudeau. Întîlnirile acestuia cu premierii celor zece provincii n-au dat rezultatele scontate. Intenția primului ministru este de a înlocui actuala constituție — Legea britanică pentru America de Nord, emisă în urmă cu 111 ani. Această reformă a făcut obiectul unei preocupări speciale din partea guvernului liberal. Numeroase rapoarte, documente oficiale, programe au încercat să convingă asupra necesității „reînnoirii confederației canadiene", asupra unei concepții substanțial schimbate „privind relațiile interguvernamentale". Un recent document guvernamental — cunoscut ca raportul „Pepin-Roberts" — declară decis : „Canadienii trec printr-o criză care reclamă o soluție rapidă și fermă". Federalist convins, Pierre Elliott Trudeau vizează, prin această campanie, să realizeze „o nouă afirmare a identității canadiene". Este de altfel, după situația economică, cea de-a doua temă fundamentală lansată în pregătirea scrutinului

MADRID. Cîteva zile înaintea scrutinului municipal de la 3 aprilie (ale cărui rezultate nu ne parveniseră la închiderea ediției), regele Juan Carlos l-a desemnat drept candidat pentru funcția de premier al noului guvern spaniol pe Adolfo Suárez (în imagine, vorbind în Cortesuri). La 30 martie, Adolfo Suarez a obținut învestitura parlamentului cu 183 voturi pentru (Uniunea Centrului Democratic, Coaliția Democratică, Partidul Socialist Andaluz, Partidul Aragonez Regionalist și Uniunea Poporului Navarez) și 149 voturi împotrivă (P.S.M.S., P.C. din Spania, Partidul Național Basc, Uniunea Națională, Euzkadiko Ezkerra, Uniunea Poporului Canarian și Stînga Republicană din Catalonia). 8 deputați s-au abținut, iar 10 erau absenți. Majoritatea necesară era de 176 voturi dintr-un total de 350 de deputați. Noul guvern pe care-l va forma premierul Suárez va fi primul cabinet al noii Constituții, aprobată prin referendum la 6 decembrie

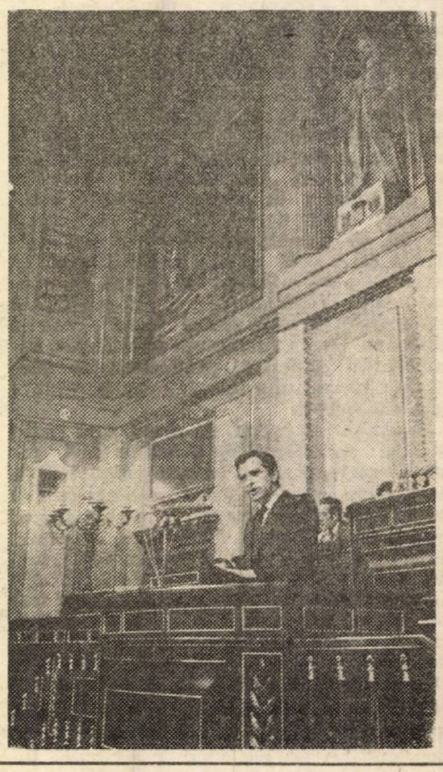

din 22 mai. Temă a cărei importanță este amplificată de apropierea referendumului anunțat de premierul din Quebec, René Levesque, asupra statutului politic al acestei provincii, în raport cu restul confederației. Ponderea Quebecului în viitoarele alegeri generale este decisivă și din alt punct de vedere. Cu șase milioane de locuitori, din 23 milioane de canadieni, Quebecul alege șaptezeci și cinci de deputați în Parlament. Pînă acum, în majoritatea lor, aceștia au fost liberali. Conflictul existent între guvernul de la Ottawa și planurile lui René Levesque creează, totuși, incertitudini asupra audienței de care se va bucura partidul lui Trudeau în Quebec.

...Incertitudini care planează, deocamdată, asupra evoluțiilor politice din săptămînile următoare. Este semnul sub care a debutat campania electorală pentru îndelung așteptatele alegeri generale.

Marcel Negreanu

ANKARA

Contextul noilor măsuri economice

La sfîrșitul anului trecut, datoriile externe ale Turciei se situau în jurul cifrei-record de aproximativ 12 miliarde dolari, din care o bună parte o reprezentau restanțele și scadențele pentru 1979. Iată unul dintre principalele aspecte ale crizei economice interne, pentru combaterea căreia — de la venirea sa la putere, în ianuarie 1978 — actualul guvern a depus și depune eforturi constante.

Un nou pachet de măsuri economice — anunțat, recent, de către premierul Bülent Ecevit, în fața grupului parlamentar al Partidului Republican al Poporului — se înscrie, ferm, în aceeași direcție. Pornind de la situația existentă și de la ineficacitatea măsurilor anterioare, programul fixează, pentru viitorul apropiat, următoarele obiective prioritare : acoperirea deficitului din balanța de plăți (estimat la 1,5 — 2 miliarde de dolari) ; stăvilirea creșterii prețurilor și a inflației (cu o rată anuală de peste 40 la sută) ; creșterea randamentului general al producției ; reducerea consumului intern ; organizarea investițiilor de o manieră mai productivă ; echilibrarea veniturilor tuturor cetățenilor și reducerea șomajului (al cărui procent se ridică la 20 la sută din totalul forței de muncă active).

În context, primul ministru a relevat hotărîrea guvernului de a nu proceda la o nouă devalorizare a lirei și a subliniat rolul muncitorilor turci care lucrează în străinătate — prin obligativitatea de a transfera o parte a veniturilor la Banca Centrală din Ankara — în realizarea obiectivelor amintite.

Urmărind, în primul rînd, depășirea actualului impas economic, măsurile guvernului mai au, însă, și o semnificație propriu-zis politică. Semnificație pe care premierul Ecevit o evidențiia, în mod clar, încă din stadiul elaborării obiectivelor pentru viitorul imediat. „Programul — menționa el — urmărește să ne dea posibilitatea de a sta pe propriile noastre picioare, chiar dacă nu vom primi ajutor extern. Sîntem hotărîți să încercăm să ne rezolvăm problemele economice într-un asemenea mod încît să nu se producă noi tulburări sociale în țară".

Două lucruri au fost reținute de aici : legătura stabilită între situația economică și violența politică din țară, pe de o parte ; hotărîrea Turciei de a face în așa fel încît să asigure succesul redresării economice, în primul rînd prin eforturi proprii, pe de altă parte.

Relația „criză economică — violență politică" este, de altfel, o constantă a climatului politic intern din ultimii ani. Se admite, în general, potrivit publicației „US News and World Report" și altor ziare occidentale, că rata înaltă a inflației — alimentată de numeroasele datorii externe, de deficitul balanței de plăți, lipsa de devize și costul ridicat al importurilor de petrol — a creat și creează o

Premierul Bülent Ecevit : „Sîntem hotărîți să încercăm a ne rezolva problemele economice"

situație dificilă pentru importante sectoare ale populației : șomaj, lipsă de locuințe, diferite neajunsuri în regiunile rurale. Aceasta, firește, alimentează nemulțumirile sociale și netezește, totodată, terenul pentru acțiunile organizațiilor extremiste, pentru valul de violențe politice din țară.

Moștenind o situație dificilă de la guvernele anterioare, cabinetul actual a încercat, prin măsuri mai mult sau mai puțin ferme, să stăvilească această veritabilă plagă a societății turce contemporane. Totuși, terorismul și violența au continuat să dureze, să se intensifice, cunoscînd manifestări alarmante în ultimele luni, inclusiv prin cunoscutele evenimente de la Kahramanmaras, cînd, în numai două zile de ciocniri provocate de extrema dreaptă, și-au pierdut viața peste 100 de persoane. Introducerea legii marțiale în 13 din cele 67 provincii ale țării a contribuit, după 26 decembrie, la diminuarea numărului de acte teroriste, la reducerea atentatelor ; motiv pentru care, la sfîrșitul lui februarie, ea a fost prelungită cu încă două luni. Dar, așa cum subliniază oficialitățile de la Ankara, măsurile excepționale nu pot constitui o soluție de lungă durată : se impune, în consecință, o acțiune largă și eficientă asupra cauzelor profunde ale violenței, inclusiv asupra celor de ordin economico-social.

În atenția deosebită acordată soluționării diferitelor aspecte ale crizei economice interne se regăsește, așadar, majoritatea factorilor de fond care determină climatul de instabilitate din Turcia actuală. Întrebarea — în jurul căreia a curs multă cerneală în ultimul timp — privește modalitatea acțiunii : cum să acționeze actualul guvern — considerat drept cel mai potrivit pentru a face față crizei interne — pentru soluționarea gravelor probleme ale țării ? Și care sînt, în mod obiectiv, opțiunile aflate la dispoziția sa ?

Pe parcursul lui 1978, guvernul premierului Ecevit nu și-a ascuns preocupările deosebite în această privință, acordînd o anumită atenție creditelor și ajutoarelor primite de la partenerii occidentali ai Turciei pentru însănătoșirea economiei. De altfel, datoriile externe ale țării (unele datînd de mai mulți ani) sînt contractate, în principal, cu bănci sau corporații din S.U.A. și R.F.G. Solicitat în această vastă operațiune de redresare a economiei turce, Fondul Monetar Internațional a acordat, în aprilie anul trecut, un credit în valoare de 450 milioane dolari și a acceptat reprogramarea unor datorii. Totuși, aportul său nu a decurs fără dificultăți. Actualele negocieri — pentru executarea tranșei a treia a creditului amintit — se află într-un anumit impas, tocmai datorită măsurilor de austeritate solicitate și chiar a cererilor de revizuire a noului plan cincinal turc. Pe de altă parte, ținînd seama de unele schimbări politice survenite în regiune și de importanța strategică atribuită Turciei, participanții la reuniunea cvadripartită din Guadelupa (S.U.A., Marea Britanie, R.F.G. și Franța) au hotărît să-i acorde, sub egida O.E.C.D. și a altor organisme occidentale, un „ajutor de urgență". Cît de mare ? Premierul Bülent Ecevit menționa o sumă necesară de 1,5 miliarde dolari pînă în mai a.c., pe cînd aliații occidentali avansau cifra de 750 milioane (inclusiv ajutor militar). Oricum, pînă în prezent, nimic deosebit nu pare să fie fost perfectat. Este ceea ce l-a determinat pe șeful guvernului turc să-și exprime dezamăgirea, cu destulă claritate, într-un recent interviu acordat revistei americane „Newsweek". „Au trecut două luni de la întîlnirea din Guadelupa, la care s-a hotărît acordarea unui ajutor substanțial Turciei. De atunci, însă nimic nu s-a întîmplat, iar problemele noastre sporesc pe zi ce trece". Chiar dacă, ulterior, contactele cu secretarul general al O.E.C.D., Emile Van Lennep, aflat în vizită la Ankara, au permis o primă abordare concretă a chestiunii ajutorului, nimic precis nu a fost stabilit pînă acum. Iar negocierile se arată a fi îndelungate și laborioase.

Noul pachet de măsuri ale guvernului turc se înscrie, așadar, ca o alternativă complementară — alternativa efortului propriu, a bizuirii pe propriile forțe — la ajutorul economic extern, solicitat, îndelung așteptat, dar încă neprimit. În același context, trebuie plasată și tendința clară a Ankarei de a-și lărgi paleta relațiilor economice cu alte state, de a căuta noi parteneri (vizitele premierului Ecevit în Libia, India și în alte țări sînt considerate simptomatice într-o asemenea privință). Va avea această orientare și consecințe de altă natură ? Mai exact spus, consecințe de ordinul general al orientărilor externe ale țării ? Este o întrebare pe care mulți comentatori au abordat-o în ultimul timp, sub o formă sau alta, și căreia premierul Ecevit îi oferea, recent, următorul răspuns : „Nu ne vom formula politica externă în funcție de reacții subiective. Dar, dacă lipsa de interes a partenerilor și aliaților noștri față de problemele economice ale Turciei va continua, vom fi siliți, inevitabil, să ne modificăm relațiile economice externe". „Aceasta — adăuga premierul — ar putea, eventual, să aibă anumite efecte și pe planul relațiilor noastre politice".

I. Madoșa

Congresul U.C.D. de la Kiel : coeziunea și unitatea n-au putut fi găsite... În imagine, liderul creștin-democrat, Helmut Kohl, și secretarul general al partidului, Heiner Geissler

BONN

Dilemele opoziției

„Helmut Kohl și partidul condus de el — scria ziarul «Der Bund», pe marginea Congresului Uniunii Creștin-Democrate, reunit, săptămîna trecută, la Kiel — n-au putut găsi acea coeziune și unitate pe care o căutau. Deși Kohl a fost reconfirmat în funcția de președinte al celei mai mari formațiuni politice de opoziție din R.F.G., rezultatul alegerii sale dovedește că actualele controverse din interiorul partidului și, legat, probabil, de acestea, procentajul nesatisfăcător obținut la ultimele scrutine regionale au lăsat fisuri adînci în rîndurile U.C.D.“...

Într-adevăr, rezultatul votului prin care cel de-al 27-lea Congres federal al U.C.D. și-a reales președintele (83,5 la sută sufragii pentru) este cel mai slab înregistrat de Helmut Kohl de la venirea sa în fruntea partidului, în 1973. Atunci, în favoarea sa s-au pronunțat 86,5 la sută din delegați, succesele obținute la congresele din 1975 și 1977 fiind și mai mari — 98,4 și, respectiv, 94,7 la sută din voturi. Este, de asemenea, de remarcat că, spre deosebire de congresele anterioare, factori responsabili ai direcțiunii U.C.D. au ținut să sublinieze că realegerea lui Helmut Kohl nu semnifică desemnarea automată a acestuia drept candidat al opoziției U.C.D./U.C.S. la funcția de cancelar federal în alegerile din 1980 pentru reînnoirea Bundestagului vest-german. Pe această temă — s-a precizat — urmează să aibă loc dezbateri ulterioare, în lumina rezultatelor obținute la viitoarele scrutine regionale, în cadrul unei comisii comune a celor două formațiuni surori — Uniunea Creștin Democrată și Uniunea Creștin-Socială.

Consacrat, cu prioritate, determinării unei strategii de natură să conducă opoziția U.C.D. la victoria în alegerile parlamentare generale din 1980, Congresul de la Kiel n-a reușit să răspundă, însă, unor serioase dileme izvorîte, îndeosebi, din probleme structurale ale conducerii creștin-democrate. Astfel, se știe că Helmut Kohl a reușit cu dificultate să blocheze, în ianuarie trecut, o ofensivă lansată împotriva sa de Kurt Biedenkopf, fost secretar general al U.C.D., actualmente președintele organizației U.C.D. din landul Renania de Nord—Westfalia. Acesta, susținut din culise de liderul U.C.S., Franz Josef Strauss, a propus ca Helmut Kohl să renunțe la președinția grupului parlamentar pentru a se consacra exclusiv sarcinilor ce-i revin în calitate de președinte al partidului. Deși respinsă de comitetul director al U.C.D., propunerea — al cărei substrat îl constituia privarea președintelui partidului de orice șansă de a fi propus drept candidat la postul de cancelar — a suscitat discuții vii cu privire la capacitatea lui Helmut Kohl de a se opune, cu real succes, puternicei personalități a cancelarului federal Helmut Schmidt. Nu există în momentul de față — afirma Biedenkopf în memorandum-ul său — „nici o alternativă valabilă“ la cancelarul social-democrat. Fostul secretar al U.C.D. arăta, de asemenea, că peste 60 la sută din alegători sînt satisfăcuți de guvernul de coaliție P.S.D.—P.L.D. și că, la jumătatea actualei legislaturi, U.C.D. nu beneficiază de avansul pe care ar trebui să-l dețină o formațiune de opoziție ce aspiră la formarea viitorului guvern. De altfel, ultimele sondaje de opinie relevă că partidele opoziției obțin cele mai slabe punctaje din ultimii zece ani. Astfel, potrivit unei anchete efectuate de Infratest cu o săptămînă înaintea Congresului de la Kiel și publicată în „Der Spiegel“, preferințele celor intervievați s-au vădit net de partea P.S.D. și P.L.D. (51 procente, față de 48 întrunite de U.C.D./U.C.S.). Avantajul de trei procente nu înseamnă, luat în sine, mare lucru — scrie „Der Spiegel“. Au fost adesea perioade cînd „majoritățile“ se schimbau de la o lună la alta. Dar, în timp ce de la alegerile din 1976 și pînă în toamna trecută, opoziția U.C.D./U.C.S. s-a aflat, în cadrul tuturor anchetelor, desemnată în fruntea listei, acum acest loc revine, în mod stabil, P.S.D. și P.L.D., ceea ce ar putea avea o semnificație mai largă decît aceea a unui test cu valoare temporară.

Pentru a pune capăt discuțiilor iscate de Biedenkopf în rîndurile propriului partid, Helmut Kohl a anunțat că va proceda, după consultări cu liderul U.C.S., la importante reforme de structură. Acestea, opina presa, ar putea să se traducă, în viitor, prin „substanțiale“ delegări de putere din partea președintelui U.C.D., eventual prin instituirea, în fruntea partidului, a unui „directorat colectiv“. Intenție evocată și mai frecvent după scrutinul regional din landul Renania-Palatinat, al cărui rezultat a afectat serios prestigiul personal al lui Helmut Kohl. Astfel, în acest fief al său, unde a deținut postul de prim-ministru de land, U.C.D. (deși și-a menținut majoritatea absolută în Dietă) a înregistrat un eșec de proporții, pierzînd aproape 3,5 la sută din voturi, în raport cu scrutinul din 1975. Mai mult, aceste pierderi au fost consemnate în circumscripțiile care-i erau, de mulți ani, cele mai favorabile.

Intențiile atribuite lui Kohl nu și-au găsit o expresie nemijlocită la Congresul de la Kiel. Observatorii politici apreciază, însă, că raportul prezentat de președintele U.C.D. conturează un nou concept strategic electoral : de a nu opune cancelarului Helmut Schmidt un contracandidat, ci o echipă, considerîndu-se că, pe acest plan, opoziția deține cele mai bune atuuri. Dar, nici în succesul unei asemenea strategii nu se crede prea mult. Astfel, „Frankfurter Allgemeine“ notează : „Dificultatea situației lui Kohl constă în tăria adversarului său politic și în faptul că alegerile devin din ce în ce mai mult un plebiscit asupra persoanei“.

Nu trebuie, desigur, trecute cu vederea nici problemele pe care i le creează președintelui U.C.D. aliatul său politic, liderul U.C.S. și primul ministru al Bavariei, Franz Josef Strauss. La ora actuală, pare puțin probabil ca acesta — scriu ziarele vest-germane — să-l accepte pe Helmut Kohl drept candidat comun al U.C.D./U.C.S. pentru funcția de cancelar federal, în alegerile din 1980. Dubla dilemă pe care n-a putut-o rezolva Congresul de la Kiel este așadar : cu Helmut Kohl împotriva lui Helmut Schmidt, opoziția U.C.D./U.C.S. nu va putea cîștiga, în 1980, majoritatea absolută, dar nu o va putea obține nici fără Kohl ; fără F. J. Strauss, ea nu va putea realiza cele 48,6 procente cîștigate la alegerile generale din 1976, dar probabil că nu le va putea obține nici cu Strauss drept candidat comun la funcția de cancelar. Iar alternative cu putere de atracție în electorat la această dublă dilemă nu au apărut încă la orizontul opoziției U.C.D./U.C.S.

C. Vasilescu

LISABONA. Premierul portughez Carlos Alberto Mota Pinto a declarat public, săptămîna trecută, că guvernul pe care-l conduce nu va demisiona, intenționînd să prezinte Adunării Republicii (parlamentul), în decurs de trei luni, un nou proiect de buget și de plan pe 1979. Decizia premierului Mota Pinto a fost luată după o întrevedere de cinci ore cu președintele Ramalho Eanes, care i-a refuzat demisia și și-a reafirmat sprijinul și încrederea în guvern. Primul ministru a adăugat că noul proiect de buget și plan nu va fi mult diferit de cel respins de parlament la 22 martie. Observatorii de la Lisabona consideră că această declarație pune capăt, cel puțin deocamdată, crizei politice deschise în Portugalia, după votul negativ din Adunarea Republicii. Acum — se consideră — responsabilitatea aparține parlamentarilor și partidelor politice, care vor trebui să găsească soluția adecvată pentru evitarea

alegerilor anticipate într-un moment de criză economică și financiară a țării.

Portul Aden, capitala ← *R. D. P. Yemen*

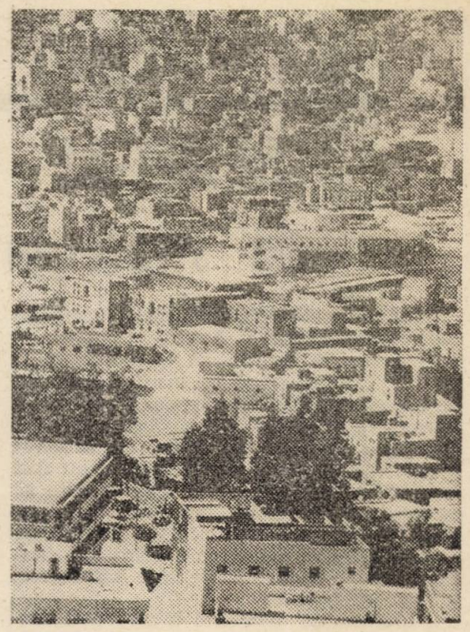

Vedere din oraşul Sanaa, capitala R. A. Yemen →

Unificarea celor două state yemenite — din nou la ordinea zilei

Tratativele la nivel înalt, din capitala kuweitiană, ce au urmat conflictului armat de o săptămînă (23 februarie — 3 martie) dintre cele două state yemenite, s-au încheiat, la sfîrşitul lunii trecute, printr-o relansare spectaculoasă a ideii unificării lor complete.

Comunicatul comun privind convorbirile din Kuweit, dintre preşedintele Republicii Arabe Yemen, Ali Abdallah Saleh, şi preşedintele Prezidiului Consiliului Suprem al Poporului al Republicii Democrate Populare Yemen, Abdel Fatah Ismail, menţionează formarea unei comisii constituţionale pentru elaborarea, într-un interval de patru luni, a proiectului legii fundamentale a noului stat yemenit unificat. Textul definitiv al proiectului urmează să fie aprobat în cadrul unei alte întîlniri a şefilor celor două state yemenite, ulterior ratificat de parlamentele respective şi supus unui referendum popular.

Actuala diviziune geografico-politică a Yemenului se suprapune unei împărţiri mai vechi a sud-vestului Peninsulei Arabice, coborînd pe scara istoriei în prima parte a Evului Mediu, spre secolele de început ale Islamului. La sfîrşitul veacului al IX-lea, în partea de nord a Yemenului, a luat fiinţă un regat zaydit (după numele lui Zayd, descendent al profetului Mahomed, zaydiţii fiind o ramură a musulmanilor şiiţi) cu capitala la Sadah şi, apoi, la Sanaa, în timp ce, în zona litoralului Mării Roşii şi golfului Aden, populaţia era şafeită (ramură a musulmanilor suniţi). Străvechea divizare a Yemenului, pe baze religioase, s-a accentuat după ocuparea de către Marea Britanie, în 1839, a Adenului şi, în continuare, a teritoriilor învecinate, ocupanţii străini fiind interesaţi în fărîmiţarea politică a ţării pentru a o putea domina nestingheriţi.

La sfîrşitul primului război mondial, după căderea Imperiului otoman — care stăpînea aproape întreaga zonă a Orientului Mijlociu, inclusiv Peninsula Arabică —, Yemenul de nord a reuşit să se unifice în cadrul regatului mutawakkelit al Yemenului, care avea să cunoască, în perioada următoare, numeroase ciocniri de frontieră cu britanicii, inclusiv bombardarea oraşului Taiz (în 1928) de către Royal Air Force. Yemenul de sud s-a unificat, pentru prima oară, în 1959, prin crearea, de către Marea Britanie, a „Emiratelor sudului Arabiei" — federaţie, supervizată de autorităţile coloniale, ce cuprindea 20 de emirate, sultanate, şeicate şi colonia Aden cu importantul său port maritim.

În septembrie 1962, o lovitură de stat militară a răsturnat, în Yemenul de nord, regimul monarhic al immamului Badr (suveranul era, în acelaşi timp, şi şeful religios suprem al zaydiţilor), fiind proclamată Republica Arabă Yemen. A urmat, apoi, un îndelungat război civil între forţele republicane şi triburile regaliste din nordul ţării, încheiat prin reconcilierea din 1970, în guvernul de la Sanaa, fiind incluşi, atunci, şi cîţiva foşti adepţi ai regimului monarhist.

Între timp, în Yemenul de sud se desfăşura o aprigă luptă împotriva stăpînirii coloniale, la 14 octombrie 1963, Frontul Naţional de Eliberare ridicînd, în munţii Radfân din Emiratul Dâla, steagul revoltei populare. În noiembrie 1967, britanicii erau nevoiţi să părăsească Adenul, şi în sudul Peninsulei Arabice lua fiinţă un nou stat independent : Republica Populară a Yemenului de Sud, care, mai tîrziu, şi-a schimbat denumirea în Republica Democrată Populară Yemen.

Dat fiind orientările politico-sociale deosebite ale regimurilor de la Aden şi Sanaa, precum şi interferenţa altor factori de ordin istoric, tradiţionalist, opţiuni externe etc., relaţiile dintre cele două state yemenite n-au evoluat satisfăcător, de la început, fricţiunile înmulţindu-se pe parcurs şi împrumutînd, uneori, aspectul de ciocniri armate. Ideea de unitate naţională a continuat, însă, să subziste, în pofida tensiunii dintre regimurile sud şi nord-yemenite, reunificarea fiind înscrisă ca obiectiv principal al pactului naţional elaborat de primul congres, din 1965, al „Frontului Naţional pentru Eliberarea Yemenului de Sud ocupat" (F.N.E.).

După o perioadă de confruntări armate, în septembrie-octombrie 1972, Adenul a propus fuziunea completă a celor două Yemenuri şi, la 28 octombrie 1972, primminiştrii R. D. P. Yemen şi R. A. Yemen semnau un acord la Cairo, prevăzînd formarea unui singur stat, cu armată unică şi guvern unic, emanaţie a sufragiului universal şi liber. S-a format ulterior şi o comisie însărcinată cu elaborarea proiectului de constituţie care prevedea în art. 6 că viitorul stat „se va inspira din socialismul arab şi islamic", iar în art. 9 — crearea „unei organizaţii politice unice în Yemenul unificat". Aceste prevederi atrăgeau în mod deosebit atenţia, ştiindu-se că regimul de la Aden considera socialismul ştiinţific drept baza sa ideologică, iar regimul de la Sanaa era considerat tradiţionalist, conservator. În plus, la Aden funcţiona un regim unipartit, iar la Sanaa fuseseră interzise, începînd din 1970, toate partidele politice.

După euforia convorbirilor inter-yemenite de la Cairo, la nivel de prim-miniştri, şi de la Tripoli, la nivel de şefi de stat — şi cînd se credea că evenimentele viitoare vor intra pe un făgaş tot mai favorabil —, atmosfera s-a întunecat din nou, relaţiile dintre cele două state deteriorîndu-se, explicaţia acestei întorsături constînd în anumite presiuni, promisiuni, inclusiv de ordin financiar, şi în alte imixtiuni din afară.

Între timp, pe plan intern au avut loc, în ambele state, transformări semnificative şi evenimente dramatice. Pe parcursul ultimilor cinci ani, în R. A. Yemen s-au schimbat patru şefi de stat, dintre care doi au fost asasinaţi ; în R.D.P. Yemen, a fost executat, anul trecut, şeful de atunci al statului, Robaya, acuzat de trădare ; evenimentele, din iunie 1978, din cele două state yemenite, au condus din nou la escaladarea animozităţilor dintre ele şi au culminat cu gravele incidente armate din februarie-martie a.c.

Intervenţia mediatoare a Ligii Arabe, convorbirile dintre factorii de răspundere ai celor două state — care s-au aşezat în jurul aceleiaşi mese de tratative, în Kuweit — au reuşit, pînă la urmă, să aplaneze conflictul şi să reanime ideea de unificare, chemată ca, într-un viitor apropiat, să ia forme concrete, în interesul tuturor yemeniţilor. După cum s-a anunţat oficial, noul stat născut din unirea R. D. P. Yemen (290 000 kmp, 2 milioane de locuitori) şi R. A. Yemen (195 000 kmp şi 5 milioane de locuitori) ar urma să se numească Al-jumuhuriyya al arabiyya al-Yaman (Republica Arabă Yemen), cu capitala la Sanaa.

Crăciun Ionescu

DOCUMENTAR

SENEGAL: noua etapă în strategia dezvoltării

Țară cu o străveche civilizație, Senegalul supranumit „Poarta Africii occidentale", pentru poziția geografică ce i-a conferit un rol aparte în istoria continentului, a sărbătorit, la 4 aprilie a.c., cea de-a XIX-a aniversare a proclamării independenței. naționale. Anii ce au trecut de la acest eveniment hotărîtor în viața țării au fost martorii unor adînci prefaceri menite să asigure consolidarea independenței politice, înlăturarea, în cît mai scurt timp, a consecințelor dominației coloniale, făurirea unei economii de sine stătătoare, propășirea generală.

O importanță deosebită în procesul dezvoltării independente au avut-o măsurile vizînd extinderea controlului statului asupra principalelor sectoare economice, întărirea suveranității naționale asupra resurselor naturale ale țării, trecerea la dezvoltarea planificată în toate domeniile, pe baza unei concepții de perspectivă. Actualul plan economico-social (1977—1981) — cel de-al cincilea elaborat în anii independenței — este conceput ca o nouă etapă în strategia dezvoltării Senegalului. Acordînd o pondere însemnată agriculturii — domeniu tradițional, în care lucrează aproximativ 80 la sută din populația țării —, acest plan urmărește creșterea și diversificarea producției agricole, extinderea suprafețelor cultivate, îndeosebi în delta fluviului Senegal și în regiunea orientală, utilizarea pe scară tot mai largă a noilor tehnici agricole și realizarea unor ample lucrări de irigații, care să asigure reducerea gradului de dependență a recoltei de condițiile climatice și sporirea randamentelor.

Concomitent, sînt prevăzute investiții sporite în industrie, pentru valorificarea tot mai intensă, în interesul național, a resurselor de petrol și gaze naturale din regiunea de țărm și din sudul țării, a minereului de fier din zona Faleme, a zăcămintelor de marmură și fosfați descoperite în anii recenți. Astfel, alături de industria de prelucrare a produselor agricole și de cea textilă, care beneficiază de tradiții în Senegal, noi obiective economice importante vor impulsiona procesul de industrializare la scară națională. Zona industrială a capitalei senegaleze — Dakar — va fi considerabil extinsă prin crearea de întreprinderi în domeniile construcțiilor de mașini, chimiei, textilelor. Complexul petrochimic de la Cayar, în curs de realizare, va cuprinde o mare rafinărie, unități industriale pentru prelucrarea fosfaților, pentru producția de îngrășăminte chimice, dispunînd și de un important port mineralier. Cu o producție de două milioane tone de fosfați pe an, Senegalul dispune de baza necesară pentru dezvoltarea unei industrii chimice puternice, ocupînd totodată un loc de seamă printre țările exportatoare de fosfați. Planul cvadrienal prevede creșterea produsului intern brut cu aproximativ 6 la sută pe an, care să permită, totodată, sporirea sensibilă a venitului mediu pe locuitor.

Un obiectiv prioritar al anilor independenței l-a constituit, în Senegal, dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, domeniu care a beneficiat de aproximativ 30 la sută din bugetul național. Mii de tineri au absolvit cursurile Universității din Dakar — una dintre cele mai vechi și mai mari instituții de învățămînt superior de pe continentul african.

În spiritul solidarității cu țările care s-au angajat pe calea dezvoltării de sine stătătoare, România a stabilit și dezvoltă continuu relații de strînsă prietenie și colaborare cu Senegalul.

În analele relațiilor româno-senegaleze s-au înscris, ca evenimente de excepțională însemnătate, întîlnirile și convorbirile dintre președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Senegal, Léopold Sédar Senghor, desfășurate la București și la Dakar, care au avut un rol determinant în extinderea și aprofundarea raporturilor dintre cele două țări. Documentele de importanță majoră semnate de cei doi șefi de stat — Declarația solemnă comună și Comunicatul comun —, acordurile și înțelegerile realizate au deschis ample perspective dezvoltării colaborării fructuoase a celor două țări în toate domeniile, conlucrării lor strînse pe plan internațional, în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste, neocolonialiste, rasiste, pentru lichidarea subdezvoltării, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

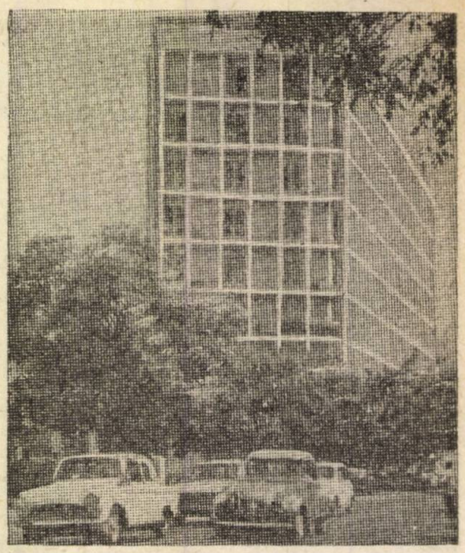

Imagine din Dakar, capitala țării, principal centru economic și cultural al țării

Cooperarea economică româno-senegaleză acoperă multiple domenii de activitate. Comisia mixtă româno-senegaleză pentru dezvoltarea relațiilor comerciale și cooperării economice, științifice și tehnice — întrunită în noiembrie anul trecut, la Dakar, în cea de-a doua sesiune — a stabilit noi măsuri menite să stimuleze dezvoltarea, în continuare, a colaborării și cooperării economice în domeniile energiei electrice, industriei, mineritului, agriculturii, transporturilor și comerțului. În cadrul colaborării pe plan cultural, tineri senegalezi studiază în România, sînt organizate săptămîni culturale reciproce și alte manifestări, care contribuie la adîncirea cunoașterii și la dezvoltarea prieteniei între popoarele noastre. Relațiile de cooperare rodnică, pe multiple planuri, dintre România și Senegal cunosc un curs mereu ascendent, în beneficiul celor două țări, al cauzei păcii, colaborării și progresului în lume.

Sabina Diaconu

CONTRAPUNCT

Un sandviș sub amvon

Cea mai bănoasă milă pătrată din lume este considerată a fi City-ul londonez. Spre cele 350 de bănci, case de credit și burse înghesuite pe acest petic de asfalt se revarsă, în fiecare dimineață, din stațiile de metro, peste 400 000 de oameni pentru a-și ocupa, cu sobrietatea conferită de melon și umbrelă, locurile din spatele ghișeelor. Ei sînt minuitorii de bani ai acestor locuri. Materia lor primă sînt bancnotele, crezul lor — profitul, iar produsul acestei prețioase îndeletniciri se bucură de un loc privilegiat la rubrica „invisibles" a balanței de plăți britanice. Nevăzut, deci, după cum califică economiștii business-ul de acest fel, însă cunoscut și, mai ales, extrem de rentabil.

Ian Cory lucrează cu un „invisible" de altă natură, care s-a dovedit a fi, de asemenea, rentabil. Îndeosebi pentru sfinția-sa. Pentru că Ian Cory este preotul umilei bisericuțe „St. Andrews" de pe Leadenhall Street, din inima City-ului. Din profunda preocupare ca cei 400 000 de slujitori ai vițelului de aur să nu contracteze boala profesională a îndepărtării de la calea Domnului, el și-a impus apostolica sarcină a realizării simbiozei dintre bani și rugăciune.

Cîte minute din cele 540, cît stau în City — s-a întrebat sîrguinciosul preot —, ar putea fi dedicate bisericii de către mînuitorii de bani? Nici unul, arăta, rece, calculul hîrtiei, deoarece singura pauză, de 60 de minute, este folosită pentru masă. Și atunci s-a născut ideea: Cory să se ocupe nu numai de sufletul enoriașilor, ci și de stomacul lor. Așa că preasfinția-sa a început să gătească în sacristie și să servească în naos, sub grupul statuar al celor trei crai de la răsărit.

Se mănîncă direct sub amvon.

Pe lîngă un menu de 60 de pence, biserica „St. Andrews" oferă, după cum arată programul afișat la intrare: luni — tăcere în grup; miercuri — cor; joi — discuții libere; vineri — lecturi din biblie. Marțea este zi liberă, pentru că Ian Cory nu dorește să-i facă concurență prietenului său, Dick Lucas, preot la biserica „St. Helen's", din apropiere. Acesta, de 12 ani, își rostește marțea predicile, ascultătorii fiind răsplătiți cu un sandviș...

Ceea ce face — declară Ian Cory — îi umple, de mulțumire, sufletul. Și buzunarele, apreciază, pios, ziarele, care constată că, de peste un an și jumătate, de cînd a pus pe picioare această întreprindere, regretul părintelui nu rămîne decît unul: că pauza de masă a enoriașilor săi este prea scurtă...

Vasile Crișu

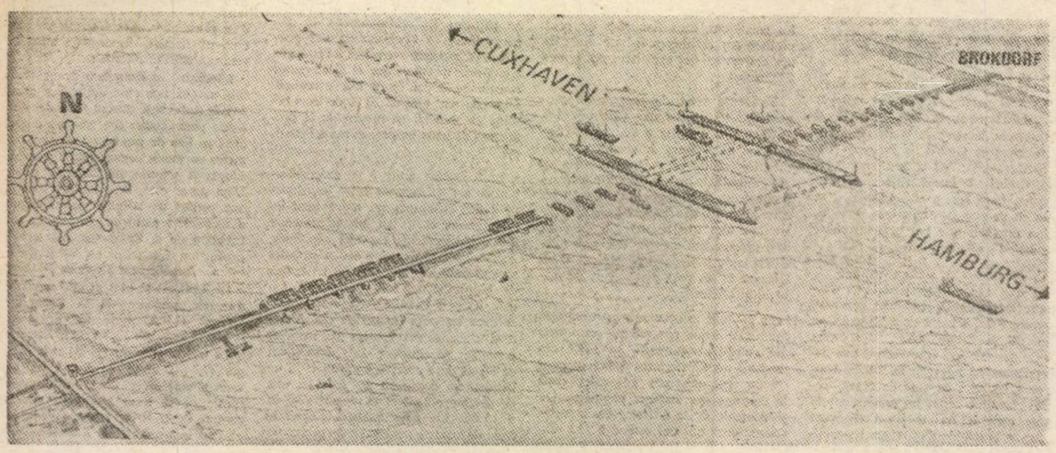

Baraj pe Elba

Ion Zaharia, Bucureşti. Un studiu efectuat de specialişti vest-germani, din însărcinarea Senatului oraşului Hamburg, relevă că este posibilă, din punct de vedere teoretic şi practic, ridicarea, în estuarul Elbei, a unui baraj care să pună la adăpost portul de inundaţiile pe care le provoacă, în anumite condiţii, amplitudinea maximă a mareei. Locul cel mai favorabil al unui asemenea baraj, se arată în studiu, ar fi Brokdorf : acest punct, situat în aval de Hamburg, permite protejarea celei mai mari părţi a terenurilor situate de-o parte şi de alta a estuarului. A fost, de altfel, elaborat un proiect de execuţie a barajului Brokdorf, care prevede o lungime a digului de 3 kilometri, cu o deschidere, pentru trecerea navelor, de 400 metri. În caz de „viitură" a mareei, acest pasaj va fi închis cu ajutorul unei porţi flotante de o dimensiune încă nerealizată pînă în prezent. Costul global al realizării proiectului este evaluat la 2,1 miliarde mărci. În cazul unei decizii pozitive privind începerea acestei construcţii de anvergură, se apreciază că vor mai fi necesari 4—6 ani de studii preliminare pentru detalierea fazelor obiectivului. În **imaginea** alăturată : o schiţă a barajului ce ar putea fi construit în estuarul Elbei, între Brokdorf şi Freiburg. Fiecare parte a porţii flotante prevăzute pentru închiderea canalului navigabil ar urma să aibă o lungime de 200 de metri.

Elveţia şi O.N.U.

Ilie Istrate, Medgidia. Elveţia intenţionează să adere la O.N.U., dar decizia adoptată de guvernul de la Berna urmează să fie supusă dezbaterii parlamentare şi, probabil, unui referendum ce va fi organizat în 1981. Este vorba de o procedură de durată, pe care autorităţile au ales-o, dorind să determine, în acest timp, un curent de opinie publică favorabil adeziunii, deoarece există unele cercuri conservatoare ce resping o participare deplină la activitatea O.N.U. Elveţia a obţinut statutul de observator la O.N.U. încă din 1948, după ce, la înfiinţarea Naţiunilor Unite, în 1945, refuzase să se alăture aliaţilor, justificînd această poziţie prin statutul de neutralitate. Aderarea la O.N.U. a aproape tuturor statelor lumii, faptul că multe alte state neutre din Europa participă la activitatea Organizaţiei au creat o situaţie nouă. În plus, Elveţia este, de pe acum, membră a unor instituţii specializate ale O.N.U., instalate chiar la Geneva. Deschiderea spre lume, pe care diplomaţia elveţiană doreşte s-o realizeze, conduce, inevitabil, spre o prezenţă deplină la O.N.U. Statutul de observator la O.N.U. situează, în prezent, Elveţia pe acelaşi plan cu San Marino, Liechtenstein şi Vaticanul. Elveţia nu mai doreşte însă „o strapontină" — avea să sublinieze ministrul de externe Pierre Aubert.

D.S.T.

Ioan Tileagă, Cluj-Napoca. Din actualul deceniu aurul a încetat să mai fie „numitorul comun" al celorlalte monede, acest rol urmînd a fi jucat de o monedă de cont, instituită în cadrul Fondului Monetar Internaţional (F.M.I.) şi denumită „drepturi speciale de tragere" (D.S.T.). Această monedă este o monedă de cont pentru că nu există ca atare pe piaţă, ci ea există sub forma unui înscris într-un cont, „acoperireea" ei constituind-o acordul general al ţărilor membre ale F.M.I. la crearea ei, în anumite cuantumuri convenite. Valoarea unei unităţi D.S.T. este dată de valoarea medie a „coşului" de monede (în număr de 16) care intră în componenţa sa, potrivit anumitor proporţii, în funcţie de importanţa monedelor respective pe plan internaţional şi de ponderea în comerţul şi economia mondială a ţărilor ale căror monede sînt reprezentate în „coş". Este stabilit, astfel, pentru fiecare din cele 16 monede avute în vedere un coeficient de reprezentare (vezi **tabelul** de mai jos)

dolarul american	**0,40**
marca vest-germană	**0,32**
yenul japonez	**21**
francul francez	**0,42**
lira sterlină	**52**
florinul olandez	**0,14**
dolarul canadian	**0,07**
francul belgian	**1,6**
rialul saudit	**0,13**
coroana suedeză	**0,11**
rialul iranian	**1,7**
dolarul australian	**0,017**
peseta spaniolă	**1,5**
coroana norvegiană	**0,1**
schillingul austriac	**0,28**

Dacă, de pildă, se doreşte calcularea valorii unităţii D.S.T. în dolari, într-o anumită zi, atunci fiecare coeficient se înmulţeşte cu cursul, din acea zi, în dolari al monedei corespunzătoare coeficientului respectiv şi rezultatele se adună. Astfel, considerînd că, în ziua respectivă, 1 marcă vest-germană = 0,5 dolari, 1 yen japonez = 0,005 dolari, 1 franc francez = 0,25 dolari etc..., valoarea unităţii D.S.T. va fi după cum urmează : 0,40 × 1 dolar + 0,32 × 0,5 dolari + 21 × 0,005 dolari + 0,42 × 0,25 dolari etc. Fluctuaţiile diferenţiate ale monedelor avute în vedere se compensează întrucîtva, dînd posibilitatea unei anumite stabilităţi a unităţii D.S.T. Valoarea acesteia din urmă oscilează, în funcţie de fluctuaţiile dolarului, între 1,2 şi 1,3 dolari. D.S.T. au fost create ca mijloc de plată cu acceptare internaţională, nu numai în scopul de a constitui un nou „numitor comun" pentru celelalte monede, ci şi pentru a furniza noi lichidităţi internaţionale (resurse de plată) necesare punerii în mişcare a tranzacţiilor comerciale şi financiare internaţionale, urmînd să înlocuiască, treptat, în această calitate alte resurse de plata cu acceptare internaţională, îndeosebi unele monede naţionale (în primul rînd dolarul). Crearea D.S.T. nu înlătură aurul, acesta continuînd să rămînă un important activ monetar. De asemenea, D.S.T. nu înlătură dolarul în tranzacţii internaţionale. D.S.T. sînt atribuite ţărilor membre ale F.M.I. în funcţie de cota lor de participare la Fond. Pe baza D.S.T. se pot obţine, în anumite cuantumuri, monede naţionale cu acceptare în schimburile internaţionale, tranzacţiile efective fiind, însă, efectuate cu ajutorul acestor monede, în special al dolarului (prin intermediul căruia se realizează peste 3/4 din schimburile economice pe plan mondial).

Matei Ienea, Timişoara. La Viena se construieşte, într-adevăr, un mare edificiu consacrat conferinţelor internaţionale. De fapt, este vorba de un centru al Naţiunilor Unite, urmînd să adăpostească organizaţii ale O.N.U. care îşi desfăşoară activitatea în capitala Austriei. Centrul îşi va deschide porţile în cursul lunii august. În **fotografie**, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, împreună cu preşedintele parlamentului austriac şi ministrul de externe al ţării gazdă, după vizitarea impunătoarei construcţii.

POSTA REDACȚIEI

Vasile Bretean, Arad. Dintre țările socialiste europene, sînt membre ale Băncii Mondiale — organizație internațională cu profil bancar din sistemul instituțional al Națiunilor Unite — Iugoslavia și România. Cotele de participare (de subscripție) la capitalul băncii ale celor două țări sînt de 117 800 și, respectiv, 162 100 unități D.S.T. („drepturi speciale de tragere") — monedă de cont instituită în cadrul Fondului Monetar Internațional (vezi răspunsul dat, în pagina 31, cititorului Ioan Tileagă) Capitalul social al Băncii Mondiale este de 26 659 700 unități D.S.T. Cea mai mare subscripție aparține Statelor Unite — 6 788 000 unități D.S.T. (respectiv 25,46 la sută din total), iar cea mai mică statului Sao Tomé și Principe — 1 400 unități D.S.T. (respectiv 0,01 la sută din total). Ponderea, în total, a cotei de participare este de 0,44 la sută în cazul Iugoslaviei și 0,61 la sută în cazul României. Potrivit bilanțului publicat de Banca Mondială în raportul său anual pe 1978, activele băncii, la sfîrșitul anului financiar încheiat la 30 iunie 1978, se cifrau la 43 690 674 dolari, din care 33 064 857 dolari reprezentau împrumuturi acordate. În conformitate cu același raport, totalul cumulat al împrumuturilor acordate pînă la data menționată, de către instituțiile financiare ce formează Grupul Băncii Mondiale, se ridica la 58,8 miliarde dolari, cel mai important beneficiar fiind India — 7,9 miliarde dolari.

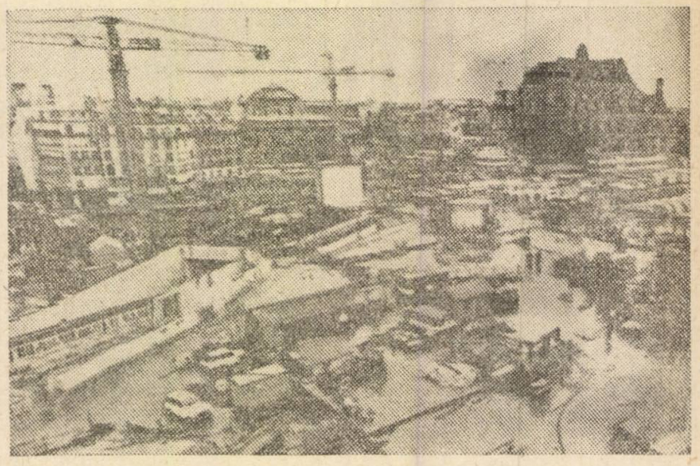

Eustațiu Sfințescu, Bîrlad. Consiliul Parisului a aprobat orientările generale privind amenajarea perimetrului Halelor **(în fotografie)**, zonă de 25 acri din centrul capitalei franceze, care va dobîndi, pînă în 1983, o nouă fizionomie. Construcții, grădini-terase și spații pentru pietoni vor îmbogăți această zonă — din care Halele au dispărut în 1971, în numele reînnoirii urbanistice — după un calendar al cărui prim punct îl reprezintă deschiderea, în septembrie 1979, a Forumului. Proiectul a suscitat destule rezerve.

Atentatul de la Haga

Cornelia Sănătescu, Rădăuți. Ambasadorul Marii Britanii în Olanda, Sir Richard Adam Sykes, 58 ani, a fost ucis, în urmă cu cîteva zile, în momentul în care părăsea reședința sa situată în centrul orașului Haga. Doi necunoscuți au pătruns în curtea reședinței, trăgînd asupra ambasadorului cînd acesta abia intrase în automobilul său — un „Rolls Royce" (în **fotografie**). Rănit grav, Sir Richard Adam Sykes a murit la spital, împreună cu un om de serviciu al ambasadei atins de gloanțe în același timp. Ambasadorul nu era păzit de nici un polițist. El se afla în post la Haga din iunie 1977. A mai funcționat ca diplomat la Washington, Beijing, Havana, Atena, Bruxelles și Santiago. Printr-un joc al destinului, Sir Richard Adam Sykes a fost cel trimis, în 1976, în Irlanda să ancheteze condițiile în care fusese asasinat ambasadorul britanic la Dublin, Sir Christopher Ewart-Biggs. Sykes avea reputația unui specialist în materie de protecție și securitate a diplomaților. Ceea ce n-a împiedicat ca patru gloanțe de mare calibru să pună capăt vieții diplomatului britanic. În total s-au tras, din două arme diferite, opt focuri. Sugestiile din raportul său asupra precauțiilor indispensabile în vederea securității diplomaților englezi aflați în străinătate n-au fost luate chiar de către el în considerare. Ancheta de la Haga n-a progresat, în pofida sosirii unor inspectori de la Scotland Yard. Bănuielile converg, în general, spre a atribui această crimă unui comando al „IRA— provizorie". Probabil, întrucît activitatea desfășurată de defunct la Dublin a fost îndreptată, în fond, împotriva acestei organizații teroriste. Se amintește că Sir Richard Adam Sykes este al 18-lea ambasador victimă a unui atentat în ultimul deceniu și al doilea britanic pe această listă (la 21 iulie 1976, ambasadorul de la Dublin, Ewart-Biggs, ucis de o mină telecomandată, plasată sub automobilul ambasadei). Printre cei 18 ambasadori, 5 sînt americani. Ultimele victime : **9 iunie 1977** — Tahara Carim, ambasadorul Turciei pe lîngă Vatican ; **4 iulie 1977** — ambasadorul Haiti în Brazilia, Delorme Mehu ; **7 iulie 1977** — ambasadorul Mauritaniei în Franța, Ahmed Ould Ghanahallah ; **14 februarie 1979** — ambasadorul S.U.A. la Kabul, Adolph Dubs.

Mărturii precolumbiene

Ilie Ionescu, Pitești. În Columbia s-a descoperit recent o cetate aparținînd civilizației precolumbiene, datînd de aproape 5000 de ani. Situată în Sierra Nevada de Santa Madre, cel mai înalt masiv muntos al Columbiei, cetatea are o valoare arheologică excepțională, comparabilă doar cu aceea a cetății Machu Picchu din Peru. Cetatea este de fapt redescoperită acum, ea atrăgînd atenția încă din 1976 a doi aviatori care survolau regiunea și a fost chiar „vizitată" de un vînător de comori ; dar abia acum, doi arheologi, Chester Gorman și Doris Stone, au pus în evidență valoarea arheologică inestimabilă a acestei sacre cetăți, aparținînd indienilor tayronas. Lucrările de degajare a cetății de sub pămîntul și vegetația care au ascuns-o timp de secole au început în 1978 și au fost continuate de Gorman și Stone. Cuprinzînd multe obiecte de valoare, mai ales ceramică, cetatea dezvăluie o varietate deosebită de vestigii arhitecturale, dovedind o profundă cunoaștere a tehnicilor de construcție și de drenare. Specialiștii apreciază că cetatea avea, la venirea spaniolilor, aproape 3000 de locuitori care trăiau în aproximativ 200 case. Acestea erau ridicate pe temelii de piatră avînd pereții de lemn și acoperișul de pai împletit. Cetatea era invulnerabilă din punct de vedere militar, apărată fiind de munte și înconjurată de o junglă greu de străbătut. O rețea complexă de scări și drumuri înlesnea accesul la culturile agricole etajate pe terase de sute de metri. Civilizația Tayrona era destul de veche și număra, la venirea spaniolilor, mai multe secole de existență. Indienii tayronas formau o confederație puternică în această regiune, ce cuprindea, se presupune, vreo 20 de orașe și aproape 200 de sate. Capitala, se crede, ar fi fost Pocigueira. În regiunea fostei cetăți trăiesc și astăzi indieni care refuză să părăsească Sierra Nevada, în ciuda foametei, a bolilor și a periculoaselor animale ale junglei care le amenință existența. Ei preferă să-și ducă traiul în această regiune de care îi leagă un prestigios trecut.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

ÎNTREPRINDEREA ELECTROMETAL-TIMIȘOARA

Str. Circumvalațiunii nr. 1, telefon : 45386—45346 ;
telex : 043239

Dintr-o gamă variată de peste 300 de produse, cu diverse domenii de întrebuințare : electrotehnic, electrocasnic, utilaje de stins incendii și bunuri de larg consum, vă prezentăm :

— Tren-tramvai tip „Timiș 2", de mare capacitate, silențios, compus din tramvai motor și tramvai remorcă.

— Motopompe de stins incendii tip :

a) M.U. 400 — care este dotată cu o pompă centrifugă cu un singur etaj de presiune, avînd un debit maxim de 400 l/min la ieșire liberă și o presiune maximă de 4,4 daN/cmp cu vanele complet închise. Greutatea motopompei complet echipată este de 250 kg.

b) „El-tim 800" — care este dotată cu o pompă centrifugă cu un singur etaj de presiune avînd un debit maxim de 1200 l/min la ieșire liberă și o presiune maximă de 6,5 daN/cmp cu vanele închise. Greutatea motopompei complet echipată este de 308 kg.

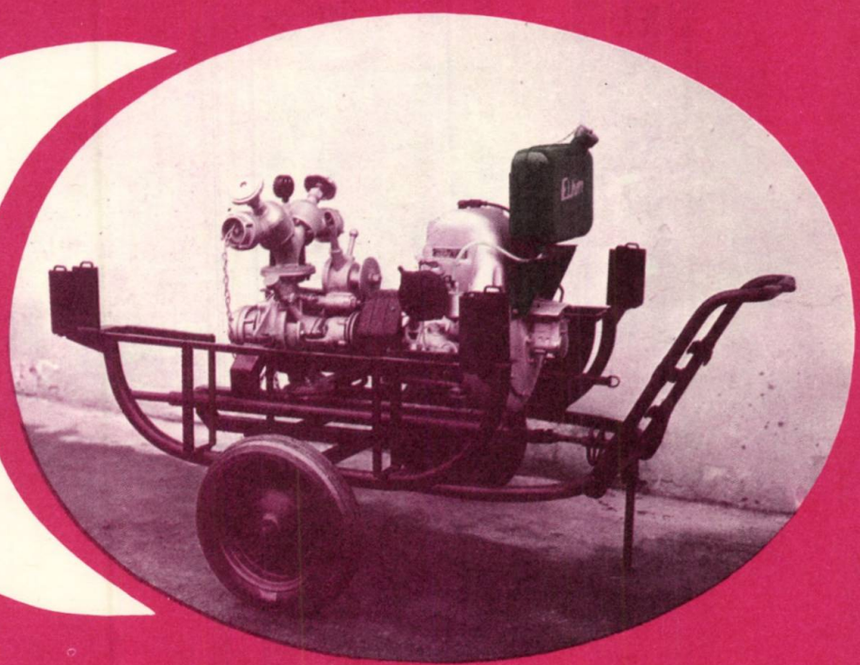

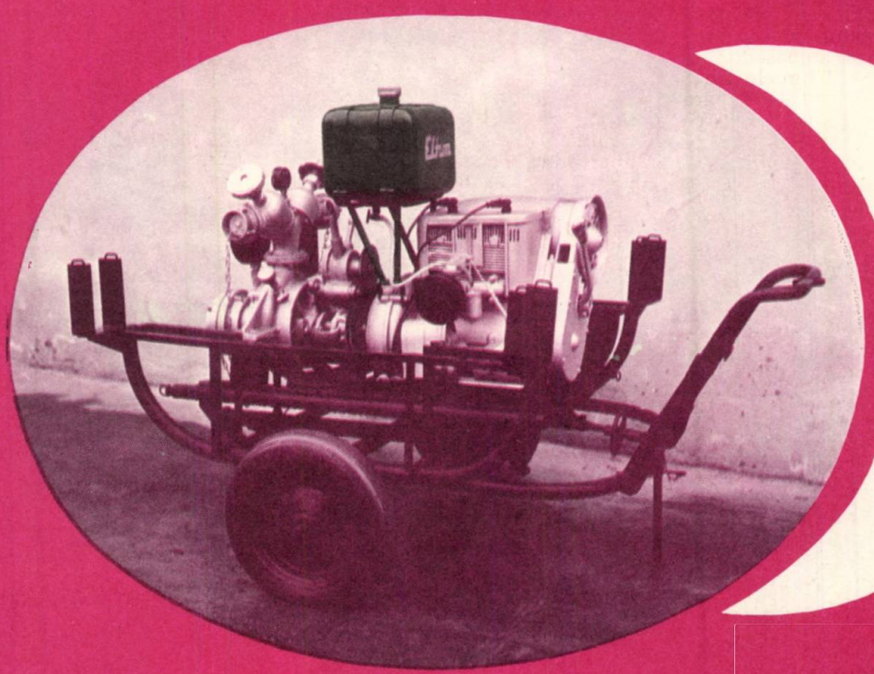

— Panouri de incendiu de tip I, II, III care sînt dotate cu echipamentul de stins incendii prevăzut de H.C.M. 983

a) Panou P.C.I. tip I (dulap) ;

b) Panou P.C.I. tip II (acoperit — deschis) ;

c) Panou P.C.I. tip III (destinat unităților agricole).

Echipamentul din dotarea panourilor corespunde calitativ normelor P.C.I. corespunzător unui post de stins incendiu primar.

OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM VASLUI

Sînteți în trecere prin Moldova ?

Vă aflați în drumeție sau în concediul dumneavoastră de odihnă ?

Opriți-vă pentru cîteva zile la Vaslui, la Bîrlad și la Huși.

O gazdă bună veți găsi la hotelul **Racova** din Vaslui, la hotelul **Moldova** din Bîrlad și la hotelul **Cantemir** din Huși. Construcții moderne, cu camere confortabile și servicii complete.

Rețineți : Restaurante elegante situate la parterele respectivelor hoteluri vă oferă preparate cu specific moldovenesc.

La dispoziția dumneavoastră :

- Bar de zi ;
- Terasă ;
- Ilustrate și timbre poștale ;
- Stand cu articole de toaletă-parfumerie.

Pentru orice relații, adresați-vă Oficiului județean de turism Vaslui, str. Ștefan cel Mare, nr. 69, telefon 11920.

Lei 2

Nr. 16 12 aprilie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU pe continentul african

Benghazi

Libreville

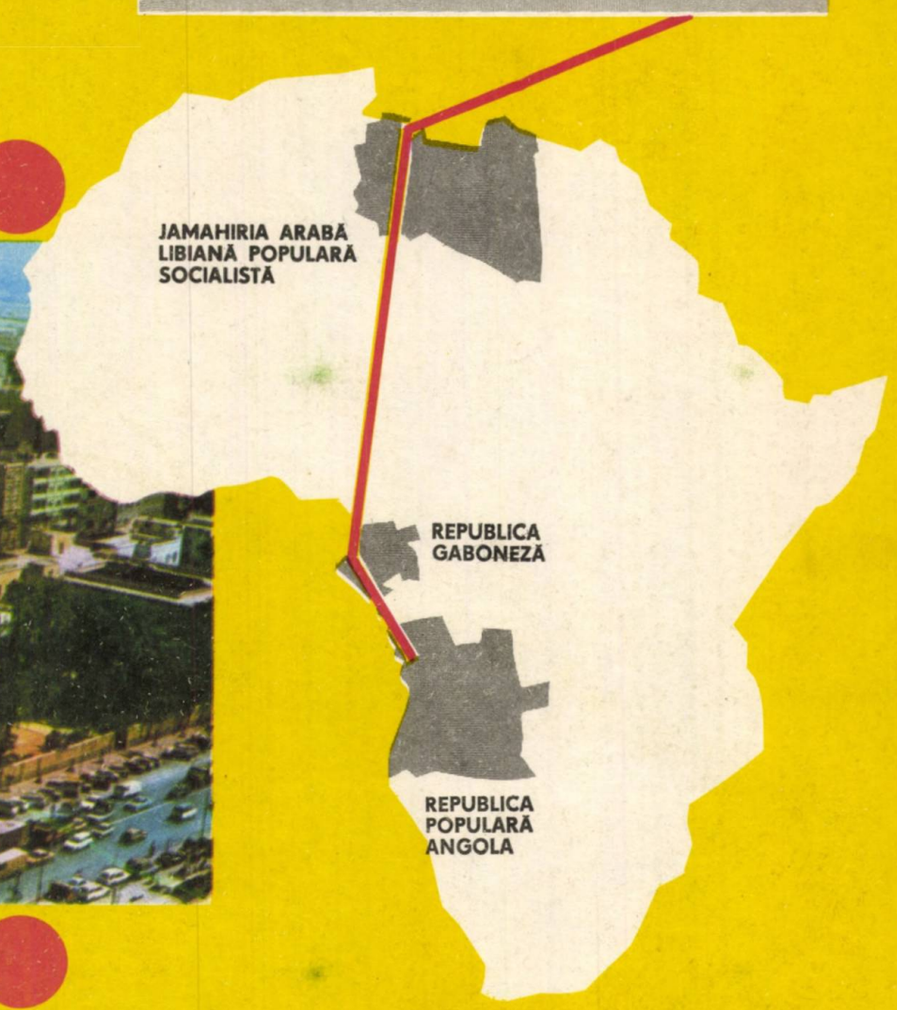

Din actualitatea internațională

GENEVA
LONDRA
PARIS
MADRID

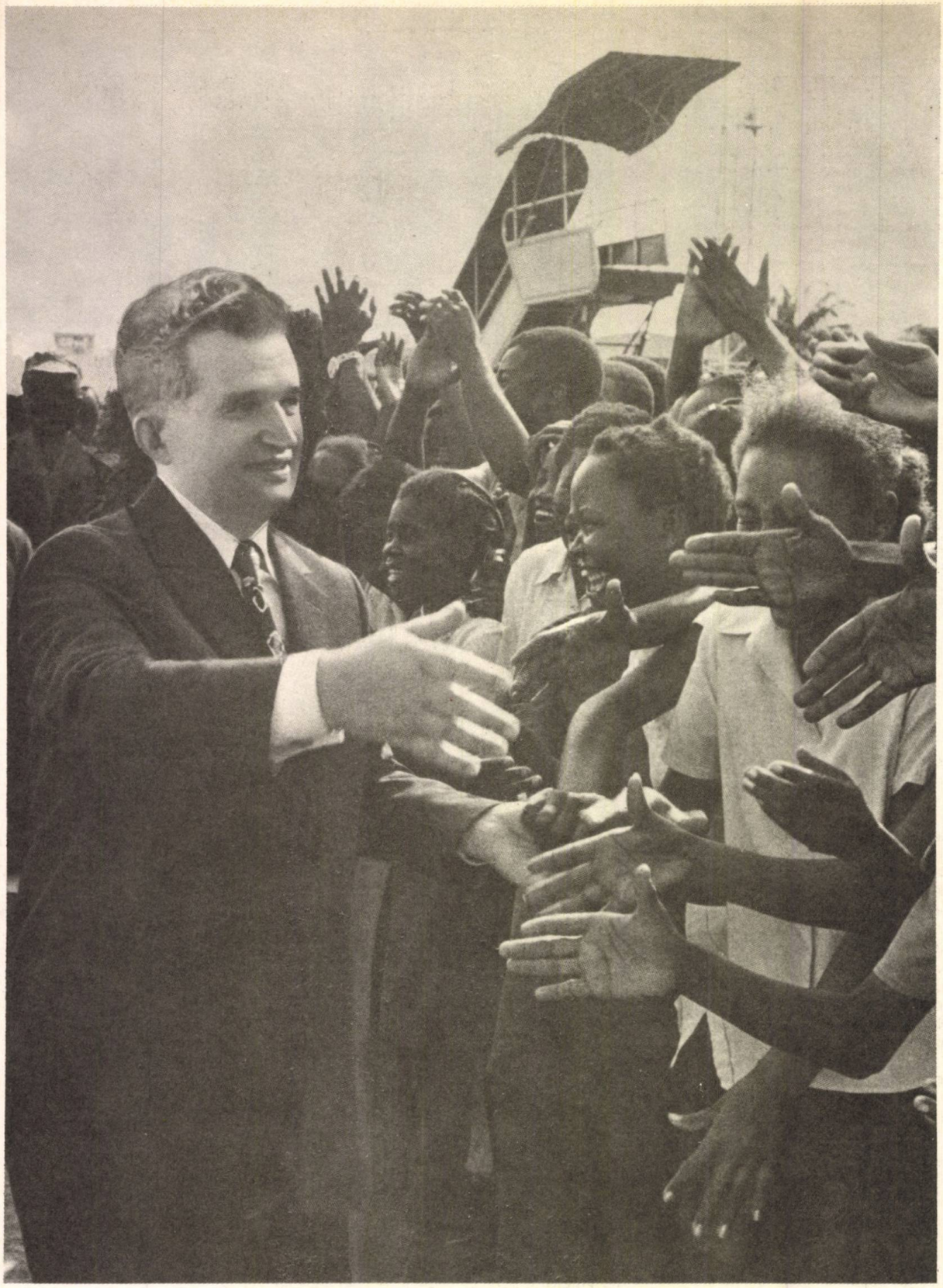

Acordăm o mare însemnătate colaborării cu țările în curs de dezvoltare, în cadrul cărora statele africane ocupă un loc deosebit. În acest sens, aș menționa faptul că, în prezent, întreținem relații cu 47 de țări africane. Am realizat cu aceste țări largi schimburi economice, acțiuni de cooperare în producție sub diferite forme, iar în ultimii zece ani s-au intensificat puternic schimburile de delegații la diferite niveluri, inclusiv la nivelul cel mai înalt.

În politica generală a României, de colaborare cu toate statele, Africa ocupă un loc deosebit, aceasta înscriindu-se în lupta generală împotriva politicii imperialiste și colonialiste, pentru relații democratice, bazate pe deplină egalitate în drepturi, pe respectul independenței și suveranității, pe neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din interviul acordat Televiziunii gaboneze și cotidianului „L'Union")

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

16 [807]

12 aprilie 1979

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU PE CONTINENTUL AFRICAN

Dialogul româno-libian. Rezultate fructuoase, perspective ample de conlucrare rodnică. Anca Voican 2

Dialogul româno-gabonez. Auspicii favorabile, premise noi pentru aprofundarea colaborării. M. Ramură 6

MĂRTURII ALE COLABORĂRII

R. P. Angola. Energii descătușate. O. Vasile 8

Zambia. O țară – o națiune. Ion Giurgiu 10

INTERVIUL NOSTRU

Juanita M. Kreps, ministrul comerțului al S.U.A. 12

Henri Simonet, ministrul afacerilor externe belgian 13

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Națiunile Unite – Geneva :

– Exigențe ale noii ordini maritime internaționale. Prof. univ. dr. Dumitru Mazilu 14

– Sesiunea C.E.E./O.N.U. – după o primă rundă de lucru. Stelian Țurlea 15

Prioritatea economisirii energiei – programe, măsuri, acțiuni. Ilie Șerbănescu, Marcel Negreanu 16

Madrid. Guvern nou, primari noi. Rodica Dumitrescu 20

Londra. Bătălia pentru Westminster a început... George Serafin 22

Paris. „Sezonul congreselor". Eugeniu Obrea 23

Tensiune în America Centrală 28

REPORTAJ PE GLOB

Siria. Dincolo de Palmyra. Crăciun Ionescu 18

Copenhaga – pentru toate anotimpurile. S. George 19

OPINII ȘI TENDINȚE CONTEMPORANE

Iosip Vrhoveț despre probleme actuale ale politicii de nealiniere 24

1000+1 26–27

CONTRAPUNCT

Mîini indeminatice. Vasile Crișu 28

SERIAL

Memoriile lui Hervé Alphand (I) 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU

pe continentul african

- *Dialogul româno – libian. Rezultate fructuoase, perspective ample de conlucrare rodnică*
- *Dialogul româno – gabonez. Auspicii favorabile, premise noi pentru aprofundarea colaborării*

Mărturii ale cooperării

R.P. ANGOLA

ZAMBIA

Din actualitatea internațională

MADRID. Guvern nou, primari noi...

PARIS. „Sezonul congreselor"

LONDRA. Bătălia pentru Westminster a început...

Reportaj pe glob

SIRIA.
Dincolo
de Palmyra

SERIAL

Memoriile lui Hervé Alphand

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a

„Noi dorim realmente ca relațiile de colaborare dintre România și Libia să realizeze progrese și mai mari și să demonstreze în practică posibilitatea conlucrării active între două popoare animate de sentimente de prietenie, devotate cauzei independenței și păcii".

NICOLAE CEAUȘESCU

„Deși vizita actuală este destul de scurtă, apreciez că ea reprezintă un moment deosebit de important și un impuls foarte puternic pentru dezvoltarea pe mai departe a raporturilor noastre. Vă asigurăm, în ceea ce ne privește, că sîntem gata să facem totul pentru consolidarea prieteniei cu România".

MOAMMER EL GEDDAFI

Dialogul româno — libian

Rezultate fructuoase, perspective ample de conlucrare rodnică

Primă etapă a noii solii românești de pace, colaborare și solidaritate pe pămîntul Africii, vizita oficială de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a întreprins-o în Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă, la invitația colonelului Moammer El Geddafi, conducătorul marii revoluții de la 1 septembrie, a constituit, prin întreaga sa desfășurare, prin rezultatele sale deosebit de rodnice, un eveniment politic de mare însemnătate, deschizător de ample perspective pentru adîncirea și diversificarea relațiilor dintre cele două țări, în beneficiul ambelor popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale. Noul dialog la nivel înalt româno-libian a marcat un moment de referință în evoluția relațiilor dintre cele două țări, relații ce au cunoscut o puternică dezvoltare, în spiritul orientărilor stabilite cu prilejul convorbirilor de la Tripoli, din 1974, dintre președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi.

Cursul mereu ascendent al raporturilor româno-libiene, trainic fundamentate pe principiile suveranității și independenței naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, constituie încă o mărturie grăitoare a politicii consecvente a României socialiste de promovare a relațiilor de prietenie și cooperare cu țările care s-au angajat pe calea dezvoltării libere și independente, corespunzător intereselor lor naționale, cu toate țările și popoarele care luptă împotriva oricăror forme de dominație și asuprire, pentru lichidarea vestigiilor anacronice ale colonialismului și neocolonialismului, pentru făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale. În primirea caldă, sărbătorească, făcută la Benghazi, solilor României, în toate manifestările de profundă simpatie de pe parcursul vizitei, și-au găsit expresie sentimentele de stimă și înaltă considerație ale poporului libian față de munca și realizările poporului român, față de personalitatea conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui prodigioasă activitate internațională, pusă în slujba marilor idealuri ale independenței, libertății, păcii și înțelegerii între popoare, se bucură de un binemeritat prestigiu pe plan internațional.

Aspect de la convorbirile oficiale

Poporul român urmărește, cu aceleași sentimente de sinceră simpatie și solidaritate, realizările remarcabile obținute de harnicul și talentatul popor libian, în perioada de după revoluția din 1969, efortul creator al acestuia pe calea dezvoltării generale a țării, a valorificării bogățiilor sale naționale în interesul propriu. Faptul că pe pămîntul Libiei muncesc, umăr la umăr, specialiști români și libieni constituie, el însuși, o mărturie elocventă a dorinței poporului român de a face mereu mai rodnică prietenia cu poporul libian.

În această ambianță deosebit de favorabilă, vizita președintelui României a reprezentat, în mod incontestabil, o contribuție de cea mai mare însemnătate la întărirea prieteniei dintre cele două țări.

„Permiteți-mi să salut — declara colonelul **Moammer El Geddafi — prezența în mijlocul nostru a președintelui Nicolae Ceaușescu, a doamnei Elena Ceaușescu, a celorlalți membri ai delegației române, membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, și să exprim, cu acest prilej, satisfacția și bucuria noastră de a primi această vizită. Ne exprimăm, totodată, satisfacția pentru nivelul raporturilor bilaterale dintre cele două țări, relații care au cunoscut o puternică dezvoltare, îndeosebi după vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu a făcut-o în țara noastră în anul 1974. Deși vizita actuală este destul de scurtă, apreciez că ea reprezintă un moment deosebit de important și un impuls foarte puternic pentru dezvoltarea pe mai departe a raporturilor noastre".**

Evidențiind marile posibilități de dezvoltare a raporturilor dintre cele două țări, președintele **Nicolae Ceaușescu** sublinia: **„Noi dorim realmente ca relațiile de colaborare dintre România și Libia să realizeze progrese și mai mari și să demonstreze în practică posibilitatea conlucrării active între două popoare animate de sentimente de prietenie, devotate cauzei independenței și păcii. În cadrul discuțiilor noastre am abordat și o serie de probleme internaționale. În general, trebuie spus că în anii care au trecut, țările noastre au conlucrat și pe plan internațional pentru soluționarea diferitelor probleme pe o cale care să asigure independența și suveranitatea, să contribuie la cauza păcii".**

Desfășurate într-o atmosferă cordială, prietenească și de înțelegere reciprocă, convorbirile dintre președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu,

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

și conducătorul marii revoluții de la 1 septembrie, Moammer El Geddafi, au relevat voința comună de a adînci și extinde relațiile dintre cele două țări, de a asigura dezvoltarea lor pe multiple planuri. Convorbirile au constituit un important prilej de informare reciprocă asupra activității și preocupărilor actuale ale celor două țări, de examinare a stadiului și perspectivelor de dezvoltare a relațiilor dintre cele două state prietene și de efectuare a unui larg schimb de păreri în legătură cu principalele probleme ale vieții internaționale de interes comun.

La dineul oficial

Pornind de la convingerea că întărirea prieteniei și amplificarea colaborării dintre Republica Socialistă România și Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă servesc intereselor celor două popoare, cauzei păcii și cooperării internaționale, s-a constatat cu satisfacție dezvoltarea amplă înregistrată de raporturile dintre cele două țări și popoare, a fost pusă în valoare hotărîrea comună de a aprofunda și mai mult, în viitor, aceste relații. Dată fiind semnificația deosebită pe care întîlnirile la nivel înalt româno-libiene o au în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări, s-a evidențiat hotărîrea de a se continua dialogul la acest nivel, precum și contacte la alte niveluri.

În timpul semnării Comunicatului comun

Exprimîndu-se satisfacția în legătură cu dezvoltarea relațiilor economice româno-libiene și, în mod deosebit, a cooperării în domeniul construcțiilor, agriculturii, transporturilor maritime, s-a reliefat voința comună de a depune toate eforturile pentru intensificarea cooperării economice și tehnologice dintre cele două țări, evidențiindu-se, totodată, existența de noi domenii de activitate în care pot fi inițiate acțiuni de natură să ducă la o mai eficientă utilizare a posibilităților economiilor celor două țări. Un rol deosebit revine impulsionării cooperării în producție, precum și intensificării schimburilor comerciale, care conferă durabilitate și perspectivă raporturilor bilaterale. Semnate cu prilejul vizitei la nivel înalt, **Acordul comercial de lungă durată între Republica Socialistă România și Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă**, precum și **Memorandumul cu privire la diversificarea schimburilor comerciale, cooperarea la realizarea de obiective industriale și agricole, construirea de locuințe și exportul de țiței libian către România** sînt menite ca, împreună cu activitatea viitoare a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de cooperare economică și tehnico-științifică — ce se va întruni la 21—25 aprilie, în cea de a IV-a sesiune a sa, la Tripoli — să stimuleze dezvoltarea schimburilor comerciale și a cooperării economice și tehnico-științifice, colaborarea multilaterală dintre cele două țări.

O atenție deosebită va fi, în continuare, acordată promovării schimburilor cultural-științifice și asistenței tehnice, îndeosebi în domeniile învățămîntului, pregătirii cadrelor și ocrotirii sănătății.

Consemnînd rezultatele deosebit de fructuoase cu care s-au încheiat convorbirile oficiale dintre conducătorii celor două țări, Comunicatul comun — ce poartă prestigioasa semnătură a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a conducătorului marii revoluții de la 1

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a

Convorbiri oficiale între președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi

septembrie, Moammer El Geddafi — dă o expresie pregnantă hotărîrii comune de a dezvolta și extinde colaborarea româno-libiană pe multiple planuri.

Convorbirile la nivel înalt româno-libiene au constituit, totodată, un prilej de aprofundată abordare a unei largi game de probleme internaționale, de apreciere a unei serii de evenimente de actualitate. Acum, la sfîrșitul vizitei, se poate aprecia că dialogul la nivel înalt româno-libian a relevat existența, și pe acest plan, a unor concluzii comune în numeroase probleme de majoră importanță, de a căror soluționare depind pacea și destinderea internațională. Subliniind această idee, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** declara : **„Într-adevăr, în convorbirile noastre, am ajuns la concluzii comune că trebuie făcut totul pentru soluționarea problemelor pe calea tratativelor, pentru renunțarea la forță și la amenințarea cu forța în soluționarea diferitelor probleme dintre state."**

Subliniind că România și Libia se întîlnesc pe același plan și acționează pentru soluționarea problemelor internaționale, colonelul **Moammer El Geddafi** aprecia, la rîndul său, că **„sînt foarte multe probleme internaționale asupra cărora părerile noastre sînt similare"** ; el evidenția, cu prioritate, aceeași idee a necesității excluderii forței ca mijloc de soluționare a problemelor litigioase.

Evidențiind necesitatea continuării eforturilor în direcția unei reglementări globale a conflictului din Orientul Mijlociu, dialogul la nivel înalt româno-libian a subliniat faptul că o pace justă și trainică în această regiune nu poate fi realizată fără retragerea completă a Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în 1967 și asigurarea drepturilor naționale legitime, inalienabile ale poporului palestinian, inclusiv a dreptului său la autodeterminare și constituirea unui stat propriu, independent. În acest context, cei doi conducători au arătat importanța deosebită pe care o are întărirea solidarității și colaborării dintre țările arabe.

De altfel, în general, pe un plan larg internațional, cei doi conducători au relevat importanța unirii eforturilor tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor popoarelor pentru o politică nouă, de egalitate și respect, de independență și suveranitate. În acest sens — afirma președintele **Nicolae Ceaușescu — „este mai necesară ca oricînd întărirea solidarității și colaborării dintre toate statele care se pronunță pentru o politică bazată pe respectul independenței fiecărei națiuni, pentru o politică de destindere și pace".**

Prin prisma unuia dintre marile imperative ale lumii contemporane, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și conducătorul marii revoluții de la 1 septembrie, colonelul Moammer El Geddafi, au reafirmat necesitatea ca relațiile dintre toate statele să fie întemeiate pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, relevînd că respectarea strictă a acestor principii este de natură să asigure promovarea unor raporturi normale de coexistență pașnică între toate statele lumii, să garanteze pacea, progresul și prosperitatea națiunilor.

Pronunțîndu-se cu fermitate pentru lichidarea definitivă a rămășițelor colonialismului, a neocolonialismului, a politicii

DIN COMUNICATUL COMUN

Relații bilaterale

„Cele două părți au constatat cu satisfacție că raporturile de prietenie și colaborare dintre țările și popoarele lor au cunoscut o dezvoltare amplă și au dat expresie hotărîrii comune de a aprofunda și mai mult în viitor aceste raporturi. Subliniind importanța deosebită pe care o acordă întîlnirilor la nivel înalt, ambele părți s-au pronunțat pentru continuarea dialogului la acest nivel, precum și a contactelor la alte niveluri".

„Cele două părți au subliniat că dezvoltarea cooperării în producție, ca și intensificarea schimburilor comerciale, conferă durabilitate și perspectivă raporturilor bilaterale și contribuie la întărirea prieteniei dintre cele două popoare. În vederea dezvoltării în continuare a schimburilor comerciale și a cooperării economice și tehnico-științifice, cu prilejul vizitei s-au semnat Acordul comercial de lungă durată între Republica Socialistă România și Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă, precum și Memorandumul cu privire la diversificarea schimburilor comerciale, cooperarea la realizarea de obiective industriale și agricole, construirea de locuințe și exportul de țiței libian către România. În acest fel se materializează dorința reciprocă de a dezvolta larg și în viitor colaborarea multilaterală dintre cele două țări. Părțile au convenit, totodată, ca cea de-a IV-a sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-libiene de cooperare economică și tehnico-științifică să aibă loc în perioada 21—25 aprilie, la Tripoli."

Situația internațională

„Președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi au evidențiat marile schimbări revoluționare petrecute în raportul mondial de forțe, ca rezultat al afirmării tot mai hotărîte a voinței popoarelor de a se dezvolta libere și independente, deplin stăpîne pe bogățiile lor naționale și pe destinele proprii. Ei au exprimat, în același timp, profunda lor preocupare în legătură cu evoluția climatului politic internațional, cu ascuțirea contradicțiilor în viața contemporană și a tendințelor de împărțire a lumii în sfere de dominație și influență, precum și cu existența în diferite părți ale lumii de focare de încordare și conflict, ceea ce pune în primejdie pacea și securitatea popoarelor".

„Cele două părți au subliniat necesitatea unirii tot mai strînse a eforturilor popoarelor, a tuturor forțelor înaintate, antiimperialiste, în vederea asigurării libertății și independenței naționale a fiecărui popor, sprijinirii mișcărilor de eliberare națională care luptă contra dominației străine, promovării unei politici noi, de egalitate și respect între națiuni, a creării unui climat de înțelegere și colaborare internațională, de pace și securitate în lume."

ORIENTUL MIJLOCIU. „Cele două părți au procedat la un amplu schimb de păreri în legătură cu conflictul din Orientul Mijlociu și au exprimat profunda lor îngrijorare față de persistența stării de încordare și menținerea situației complicate din această zonă. Părțile au subliniat necesitatea urgentă a desfășurării unor eforturi hotărîte în vederea realizării unei păci juste și durabile. În acest context, cele două părți au fost de acord că o pace justă și trainică în această regiune nu poate fi realizată fără retragerea completă a Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în 1967 și asigurarea drepturilor naționale legitime, inalienabile ale poporului palestinian, inclusiv a dreptului său la autodeterminare și constituirea unui stat propriu, independent. Părțile au reafirmat convingerea lor că soluționarea problemei palestiniene este factorul esențial de care depinde realizarea unei păci drepte și trainice în Orientul Mijlociu. Președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi au reliefat marea importanță pe care ei o acordă realizării solidarității și unității de ac-

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a depus o coroană de flori la Monumentul lui Omar Mukhtar, simbol al luptei poporului libian împotriva cotropitorilor străini, pentru neatîrnare

de discriminare rasială și de apartheid, cele două părți — așa cum subliniază Comunicatul comun — au exprimat îngrijorarea lor profundă față de atmosfera de tensiune creată de regimurile rasiste în Africa australă, au condamnat energic acțiunile agresive ale acestora împotriva țărilor africane din imediata vecinătate și au reafirmat solidaritatea militantă și sprijinul politic, moral și material cu lupta de eliberare națională a popoarelor din Namibia și Zimbabwe. De asemenea, s-a subliniat că este necesar să se facă totul pentru soluționarea stărilor conflictuale din Africa — moșteniri ale îndelungatei asupriri coloniale — pe calea tratativelor directe între țările africane interesate, fără nici un amestec din afară.

Edificarea securității europene, realizarea noii ordini economice internaționale, rolul deosebit al țărilor mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nealiniate în promovarea destinderii și colaborării internaționale, necesitatea unor măsuri urgente și hotărîte pentru a se pune capăt cursei înarmărilor, pentru realizarea dezarmării generale și, în primul rînd, nucleare — sînt, toate acestea, teme majore, a căror abordare, în cadrul dialogului la nivel înalt, a evidențiat o serie de importante concluzii și aprecieri comune.

A reieșit, cu pregnanță, în evidență convergența preocupărilor celor două țări îndreptate spre accelerarea dezvoltării economico-sociale, interesul lor comun în asigurarea unui climat internațional de înțelegere și destindere, favorabil eforturilor constructive ale popoarelor — toate acestea reprezentînd o bază trainică pentru conlucrarea tot mai strînsă în multiple domenii.

Vizita în Libia a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, se înscrie ca un moment de seamă în analele raporturilor de colaborare și prietenie dintre cele două țări și popoare, ca o nouă dovadă a vitalității și continuității acestor raporturi, a marilor lor posibilități de dezvoltare. Este, în acest sens, semnificativ acordul privind vizita, în România, a colonelului Moammer El Gheddafi, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, vizită care — așa cum s-a convenit, cu prilejul actualelor convorbiri la nivel înalt — se va solda cu încheierea unui tratat de prietenie și cooperare între cele două țări.

Rezultate rodnice, ambianță cordială, certitudinea progreselor viitoare în cooperare — iată caracterizat, succint, bilanțul bogat al convorbirilor de la Benghazi. În cronica prieteniei româno-libiene s-a scris o nouă pagină, deschizătoare de ample orizonturi pentru conlucrarea multilaterală a celor două state, în interesul reciproc al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Corespondență specială de la Anca Voican

țiune a tuturor țărilor arabe în eforturile lor pentru realizarea unei reglementări globale și juste a conflictului din Orientul Mijlociu."

AFRICA. „Examinînd pe larg situația din Africa, cele două părți s-au pronunțat cu hotărîre pentru lichidarea definitivă a rămășițelor colonialismului, a neocolonialismului, a politicii de discriminare rasială și de apartheid."

Referitor la stările conflictuale din Africa, moșteniri ale îndelungatei asupriri coloniale, cei doi conducători consideră necesar să se facă totul pentru soluționarea problemelor pe calea tratativelor directe între țările africane interesate, fără nici un amestec din afară, asigurîndu-se întărirea colaborării, prieteniei și solidarității statelor de pe acest continent. Ambele părți au apreciat rolul important ce revine Organizației Unității Africane în soluționarea politică a diferendelor și stărilor conflictuale, în edificarea unui climat de pace și colaborare între țările africane".

EUROPA. „Abordînd problema securității și cooperării în Europa, cele două părți s-au pronunțat pentru intensificarea eforturilor în vederea transpunerii în practică, ca un tot unitar, a prevederilor Actului final de la Helsinki, pentru trecerea la măsuri concrete de dezangajare militară și dezarmare, pentru extinderea colaborării în domeniile economic, tehnico-științific și cultural între toate statele continentului. Ei au fost de acord că realizarea securității în Europa va exercita o influență pozitivă asupra climatului politic internațional, asupra păcii și securității în întreaga lume."

NOUA ORDINE ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ. „Cele două părți au subliniat că lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări sărace și țări bogate și făurirea unei noi ordini economice internaționale constituie probleme fundamentale ale întregii omeniri, de soluționarea cărora depind viitorul umanității, pacea și securitatea în lume. Ei consideră că este în interesul tuturor popoarelor să se acționeze cu toată fermitatea pentru edificarea noii ordini economice internaționale bazate pe deplina egalitate și echitate care să permită progresul mai rapid al țărilor subdezvoltate, accesul lor larg la cuceririle tehnicii și tehnologiei moderne — condiții esențiale pentru asigurarea stabilității economice și progresului general al omenirii. A fost evidențiată necesitatea întăririi solidarității și colaborării țărilor în curs de dezvoltare, a statelor nealiniate în vederea adoptării unor măsuri concrete de lichidare a decalajelor economice. Conducătorii celor două țări s-au pronunțat pentru organizarea unei reuniuni a statelor în curs de dezvoltare înaintea sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. din 1980, consacrată făuririi noii ordini economice internaționale."

ROLUL ȚĂRILOR MICI ȘI MIJLOCII, ÎN CURS DE DEZVOLTARE, NEALINIATE. „Președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Gheddafi au evidențiat importanța creșterii participării statelor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a statelor nealiniate la procesul luării de decizii pe plan internațional, pentru influențarea pozitivă a cursului general al vieții contemporane. Ei s-au pronunțat, de asemenea, pentru creșterea rolului și eficienței Organizației Națiunilor Unite și a altor organisme internaționale în viața contemporană.

Cele două părți au apreciat pozitiv contribuția importantă pe care o aduc țările nealiniate pentru realizarea unui climat de pace și stabilitate în lume, pentru sprijinirea mișcărilor de eliberare națională în lupta lor împotriva dominației coloniale, pentru instaurarea unei noi ordini economice în lume, în interesul întregii umanități."

Dialogul româno — gabonez

Auspicii favorabile, premise noi pentru aprofundarea colaborării

Drapelele înfrățite de pe străzile pitorescului oraș Libreville au exprimat, simbolic, prietenia dintre două popoare ce trăiesc pe continente diferite, dar care se regăsesc în aceeași voință de conlucrare în beneficiul reciproc. O prietenie reliefată, emoționant, de entuziasta primire rezervată președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, în capitala gaboneză. Urale și cîntece, dansuri specifice și sunetele tradiționalului tam-tam au compus o atmosferă sărbătorească, dovadă elocventă a sentimentelor de deosebită considerație și adîncă stimă ce animă poporul gabonez. Mulțimea prezentă de-a lungul multor kilometri — între aeroportul „Leon M'Ba" și reședința oaspeților — a ovaționat pe șeful statului român, personalitate bine cunoscută pe continentul african, ca și în lumea întreagă, promotor statornic al ideilor de pace, prietenie și colaborare internațională, exprimînd satisfacția pentru evoluția pozitivă a relațiilor dintre România și Gabon, încrederea în dezvoltarea lor viitoare. Gîndurile celor ce salutau cu bucurie pe solul poporului român le-a transcris cu claritate președintele Gabonului, **Omar Bongo**, care, adresîndu-se înaltului oaspete, a spus: **„Concepțiile dumneavoastră novatoare, gîndirea dumneavoastră clarvăzătoare, curajul, amploarea activităților dumneavoastră politice, acțiunea de zi cu zi a marelui dumneavoastră partid, audiența considerabilă de care vă bucurați în exterior au imprimat întregii societăți românești un puternic dinamism, generator al unei dezvoltări economice remarcabile, asigurînd astfel o creștere constantă a nivelului de viață al poporului român".**

Aceleași sentimente de stimă și respect aveau să fie exprimate, puțin timp mai tîrziu, la primăria orașului, unde, în cadrul unei ceremonii, i s-a înmînat președintelui Nicolae Ceaușescu cheia capitalei gaboneze. Primarul Libreville-ului, Lubin Martial Ntoutoume, s-a referit, în termeni deosebit de elogioși, la personalitatea președintelui României și la devotamentul cu care conduce poporul român pe calea înfăptuirii idealurilor sale de progres și bunăstare, cu care militează pentru o largă colaborare internațională, pentru pace și înțelegere între toate națiunile lumii. Președintele **Nicolae Ceaușescu** a subliniat: **„Deși am sosit de puțin timp în capitala patriei dumneavoastră, avem impresii deosebit de plăcute. De altfel, relațiile existente între țările noastre în diferite domenii sînt tocmai expresia dorinței ambelor popoare de a trăi libere, de a-și făuri o viață așa cum o doresc ele".**

Imaginile de televiziune, ca și relatările corespondenților de presă au înfățișat ambianța festivă sub auspiciile căreia s-a desfășurat fiecare moment al vizitei. După întîlnirea cu locuitorii capitalei, președintele României a sosit la Owendo, unde a avut prilejul de a cunoaște un punct de

Libreville. Președinții Nicolae Ceaușescu și Omar Bongo își strîng călduros mîinile

pe traseul Transgabonezului — șantierul unei impunătoare artere feroviare, ca și portul acestui oraș. În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a plecat spre Franceville, în sud-estul Gabonului. Din nou, localnicii au exprimat omagiul lor distinsului oaspete. În Piața Independenței s-a desfășurat un entuziast miting la care a participat, practic, întreaga populație a orașului. În cuvîntările rostite, gazdele au salutat pe președintele României — **„un mare bărbat de stat, o figură marcantă a lumii contemporane"**. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost salutată cu puternice aclamații.

Vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, o întreprinde în Gabon, la invitația președintelui Omar Bongo și a doamnei Josephine Bongo, a început sub semnul unei profunde prietenii, într-o ambianță de caldă cordialitate. Această vizită, a doua etapă a itinerarului pe care președintele României îl parcurge în țări ale Africii, se înscrie în logica unei politici ce promovează ferm relațiile cu țările care, pe acest continent, ca și în lumea întreagă, își consacră eforturile dezvoltării, afirmării independenței lor. Ea însăși țară în curs de dezvoltare, prietenă sinceră a popoarelor africane, România acordă o importanță deosebită extinderii legăturilor cu aceste state de care se simte unită prin multiple aspirații comune, prin conștiința necesității conjugării eforturilor pentru a asigura progresul general. Șeful statului român menționa în toastul rostit la dineul oferit în onoarea sa: **„Dezvoltînd larg relațiile cu țările africane, înțelegem bine preocupările acestor state pentru lichidarea deplină a colonialismului, pentru a deveni stăpîne pe bogățiile naționale și a le folosi în interesul dezvoltării lor economico-sociale independente".**

Solidaritatea activă cu lupta pe care popoarele Africii au dus-o și o duc pentru eliberarea lor națională, pentru înlăturarea vestigiilor colonialismului, pentru dreptul de a fi stăpîne pe destinul lor este definitorie pentru poziția adoptată, în toate împrejurările, de către România. Este o orientare principială, un element fundamental al politicii externe românești.

Încă de pe aeroport, la cîteva minute după sosirea sa la Libreville, președintele **Nicolae Ceaușescu** arăta: **„Sînt bucuros să declar, în momentul începerii vizitei noastre în Gabon, al întîlnirii cu dumneavoastră, că țările noastre sînt ferm hotărîte de a conlucra strîns pentru afirmarea unor relații noi, democratice, bazate pe egalitate și respectul independenței și suveranității fiecărei națiuni".**

Dialogul de la Libreville reprezintă o continuare a contactelor la nivel înalt dintre cele două state, în spiritul Declara-

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

ției solemne comune româno-gaboneze. Președintele Bongo evoca, în cuvinte calde, zilele petrecute la București în 1975. Anii care au trecut de atunci au fost rodnici pentru colaborarea româno-gaboneză, care a cunoscut progrese puse în evidență de ambele părți. Există, fără îndoială, un bilanț pozitiv a ceea ce s-a realizat, dar există, în același timp, un teren larg ce poate fi explorat în continuare. Experiența acumulată pe planul conlucrării bilaterale pledează în favoarea intensificării ei, demonstrînd capacitatea și resursele celor două părți de a asigura schimburi reciproc utile, o cooperare în consens cu interesele autentice ale celor două popoare. Tocmai această practică pozitivă stimulează dorința de a investiga noi căi și posibilități în vederea diversificării colaborării româno-gaboneze.

În fond, acesta s-a dovedit a fi elementul dominant al dialogului la nivel înalt de la Libreville. Chiar din prima zi, cei doi șefi de stat au decis ca aspectele concrete ale colaborării bilaterale să fie examinate în cadrul întîlnirilor de lucru dintre factorii de răspundere prezenți în delegațiile celor două țări în vederea finalizării de noi acțiuni și înțelegeri menite să ducă la diversificarea cooperării economice, a schimburilor economice, tehnico-științifice și culturale, a conlucrării în alte domenii de interes reciproc. Există convingerea comună că deosebirile de sistem social-politic nu pot fi un impediment în calea bunelor lor raporturi. Președintele **Nicolae Ceaușescu** sublinia : **„Într-adevăr, țările noastre au orînduiri sociale diferite, dar sînt animate de dorința de a colabora atît în domeniul economic, științific și cultural, cît și în domeniul internațional, în spiritul și cu dorința de a contribui la progresul mai rapid al celor două popoare".** O opinie asemănătoare afirma președintele țării-gazdă, menționînd că, **„dacă este adevărat că sistemele noastre politice, economice și sociale sînt în mai multe privințe diferite, nu este mai puțin adevărat că poporul gabonez și poporul român sînt animate de aceeași dorință de a întări legăturile de prietenie și de solidaritate care le unesc".** În mod firesc, s-a exprimat încrederea că actuala vizită a șefului statului român în Gabon, ca și întîlnirea de la București, din 1975, dintre președinții celor două țări, va da un puternic impuls conlucrării bilaterale, deschizînd noi și largi orizonturi unei colaborări care și-a dovedit valențele.

Convorbirile oficiale au prilejuit, în egală măsură, un cuprinzător schimb de vederi asupra realităților internaționale. Lumea contemporană cunoaște profunde mutații, fenomene complexe care preocupă popoarele și pe conducătorii lor. Tentativele de reîmpărțire a zonelor de influență generează grave pericole. Evenimentele, în succesiunea lor, demonstrează necesitatea unor eforturi permanente spre a asigura destinderii un curs ireversibil, pentru ca independența popoarelor să fie salvgardată, pentru ca principiile noi de relații între state să triumfe, punîndu-se capăt politicii de forță în toate formele ei de manifestare. În timpul convorbirilor s-a subliniat că eradicarea subdezvoltării și înlăturarea definitivă a moștenirii pe care a lăsat-o trecutul de dominație străină impun făurirea unei noi ordini internaționale, democratizarea raporturilor dintre state, restructurarea relațiilor economice și politice.

România și Gabonul manifestă o profundă preocupare față de evoluția de pe continentul african, pronunțîndu-se pentru lichidarea oricăror forme de dominație imperialistă, colonialistă și neocolonialistă, a apartheidului și discriminării rasiale, pentru asigurarea dreptului popoarelor din această parte a lumii la libertate și independență deplină. La București, ca și la Libreville, se apreciază că este esențială stingerea focarelor de tensiune de pe continent, căutarea răbdătoare a unor soluții politice, la masa tratativelor, în interesul popoarelor, pentru eliminarea amestecului străin care nu poate cauza decît încordare și conflicte. Realitățile demonstrează că interesele popoarelor africane, cauza independenței lor, presupun o acțiune clară pentru a se evita conflictele, soluționînd problemele în spiritul unității, în înțelegere.

Pe agenda convorbirilor se află, de asemenea, probleme majore ale actualității. Cei doi președinți au subliniat necesitatea de a se acționa energic pentru a se pune capăt ruinătoarei curse a înarmărilor, pentru a se folosi resursele umanității în favoarea dezvoltării, pentru a făuri o lume mai bună și mai dreaptă.

Dialogul de la Libreville — care în momentul încheierii ediției continuă să se desfășoare — reflectă aspirațiile comune de a favoriza o cooperare continuu ascendentă, de a consolida prietenia dintre popoarele român și gabonez, slujind, astfel, interesele lor, cauza libertății Africii și a păcii internaționale.

M. Ramură

Calde și entuziaste manifestări ale populației din Libreville pentru președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu

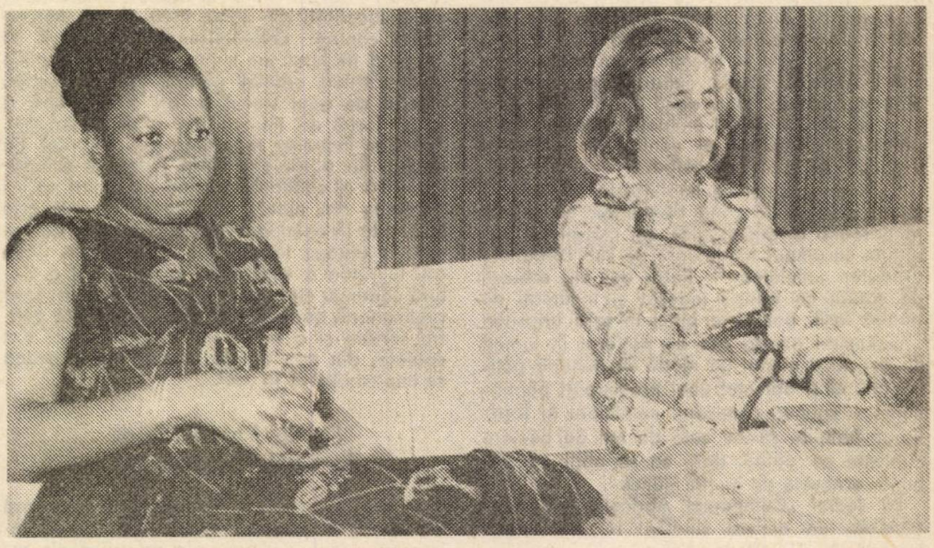

Întîlnirea tovarășei Elena Ceaușescu cu doamna Josephine Bongo

În momentul apariției revistei noastre, președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, începe vizita în Republica Populară Angola — a treia etapă a soliei de pace, prietenie și solidaritate pe continentul african.

REPORTAJ PE GLOB

R.P. ANGOLA

Energii descătușate

O. Vasile

Vedere din Luanda, capitala Republicii Populare Angola

Înainte de a trece podul peste Cuanza, șoferii obișnuiesc să oprească pentru cîteva momente spre a admira priveliștea oferită de fluviu. În matca largă, croită prin savană, apele lui coboară leneș spre Atlantic, reflectînd, în oglinda lor, azurul cerului și siluetele răzlețe ale arborilor de pe țărmuri. Vechi izvor de inspirație pentru rapsozi, maiestuosul fluviu și-a împrumutat numele noii monede naționale angoleze și cu același nume sînt botezate, de multă vreme, două din cele mai însemnate provincii – Cuanza de Sud și Cuanza de Nord –, socotite prin tradiție grînarul Angolei, grație culturilor de porumb, orez și bumbac. Dar, dacă i s-ar cere unui artist să creeze astăzi emblema acestor două provincii, elementul ei central ar putea fi o ramură cu boabe de cafea.

Căldura savanei se îmblînzește pe măsură ce te apropii de zona dealurilor, cu aroma răcoritoare a eucaliptilor ce mărginesc șoseaua, cu umbra îmbietoare de sub coroanele arborilor „mulemba". Față de ei, arbuștii de cafea, cu frunziș îndesat și încărcați de boabe roșii, par niște pitici în țara uriașilor.

„...Elixirul acesta atît de preferat în lumea de azi nu e numai un motiv de mîndrie pentru noi, ci și obiectul unei preocupări permanente – spunea comisarul municipal al localității Gabela. Avem sute de mii de hectare cultivate cu cafea, dar, ca să obții recoltă bună, e nevoie de multă muncă".

La sediul „Companiei Agricole Angoleze" (CADA), un activist sindical rezuma istoria întreprinderii în cîteva fraze :

„După proclamarea independenței Angolei – povestește el – fostul director al firmei a luat avionul spre Lisabona și nu s-a mai întors. L-au urmat majoritatea agronomilor și tehnicienilor, astfel încît cea mai mare plantație de cafea din Angola, aceasta de aici, cu o suprafață de peste 30 000 de hectare, a rămas de fapt în voia soartei. Atunci, lucrătorii ei au creat o comisie sindicală și s-au adresat guvernului cu cererea ca plantația să fie naționalizată, ceea ce s-a și înfăptuit în scurt timp".

El evocă, apoi, greutățile datorate lipsei de cadre și de tehnică, de altfel tipice întreprinderilor angoleze, agrare și industriale. Comitetele de acțiune ale Mișcării de Eliberare a Angolei – Partidul Muncii, existente în multe localități din zonă, încă de pe vremea luptei contra colonialismului, au reușit să unească în jurul lor muncitorii, să le explice însemnătatea cafelei pentru țară și, astfel, recolta de anul trecut a fost strînsă fără a folosi forță de muncă din afara plantației. Acum se încearcă repetarea performanței. Pe dealul din apropiere, șiruri lungi de culegători urcă și coboară, purtînd pe umeri coșuri împletite din nuiele, din care cafeaua este încărcată în camioane sau căruțe trase de boi spre a ajunge la punctul de recepție, unde alți lucrători o curățâ de impurități și o vîntură continuu cu lopeți de lemn. După uscarea preliminară, boabele sînt trecute prin site pentru sortare și o mai bună curățire, apoi sînt spălate, din nou uscate și abia după aceea se împachetează în saci.

De la fresce idilice la vestigii acuzatoare

Munca intensă pe plantație nu încetează nici după strîngerea recoltei, căci trebuie înlăturate continuu crenguțele de prisos ale arbuștilor, lianele și buruienile, pentru ca producția viitoare să fie cel puțin la fel de bună. O pitorească „prognoză" în această privință o oferă ritualul lansării în pirogă pe fluviul Cuanza a unui sac de cafea. Se crede, prin tradiție, că dacă apele fluviului duc barca pînă la ocean, atunci anul va fi roditor.

Aspect de la o fabrică de mobilă din Luanda

La Luanda, în sala centrală a Băncii Angolei, într-un edificiu vechi, se văd încă fresce sugestive. Dacă ai da crezare acestor imagini, cuceritorii colonialiști nu ar fi fost mînați decît de dorința de a-i iniția pe africani în binefacerile civilizației. Realitatea a fost mai puțin idilică. Secole în șir, Luanda a servit ca punct de unde erau deportați sclavi spre America de Sud (mai ales spre Brazilia). O amintește prin vestigii zguduitoare un „muzeu al sclaviei", din apropierea capitalei.

Străbătînd străduțele pavate cu blocuri de piatră din vechile cartiere, te-ai putea crede într-un oraș din altă epocă. Impresia e, însă, efemeră : în locul zgomotului roților de căruță ori al tropăitului de potcoave din vremuri apuse, auzi pasul cadențat al unei patrule muncitorești care rupe liniștea. Sînt membrii Organizației apărării populare, veghind asupra ordinii, tineri în uniforme paramilitare, cu berete purtate pe-o ureche. Și pe străzi, ca peste tot, apelativul „camarada" (tovarăș), reflectînd noile relații dintre cetățenii țării, a înlocuit vechiul „senhor".

Au rămas puține străzi cu nume de regi, cuceritori, guvernatori, înmulțindu-se, în schimb, denumirile noi : strada Forțelor Armate Populare de Eliberare, 1 Mai, Cheiul 4 februarie (data declanșării insurecției anticolonialiste), jaloane marcînd istoria recentă. Într-o piață centrală, pe locul unde se înălța statuia unui cuceritor, e urcat acum pe soclu carul blindat cu care președintele Agostinho Neto a intrat în Luanda, la începutul lui februarie 1975, reîntorcîndu-se în patrie după mulți ani de exil.

Capitala Angolei surprinde prin fizionomia sa modernă, îndeosebi în partea dinspre golf. Semnele atmosferei politice a țării se pot distinge lesne chiar de la primii pași. Alături de clădirea aeroportului, pe o mare pancartă, încadrată de drapelul roșu-negru, cu stea aurie al Republicii Populare Angola, stă scrisă deviza „Producție, unitate, vigilență", sintetizînd ansamblul preocupărilor prezentului. Lozincile sînt o constantă a peisajului : pot fi văzute pe pereții caselor, în vitrine, pe panouri înălțate în scuaruri sau la margine de stradă. Ele exprimă îndemnuri, speranțe și, mai ales, hotărîrea de a apăra libertatea cîștigată cu prețul atîtor jertfe. „Uniți vom învinge", „Să producem mai mult și mai bine", „Jos neocolonialismul și lacheii lui"... Densă, uneori suprapusă, alteori vădind o caligrafie ezitantă, toată această literatură murală formează o parte din cronica vie a unei perioade cînd istoria înaintează cu pași repezi pe străvechiul pămînt al Angolei, cuprins acum de ritmul unor prefaceri cum n-a cunoscut nicicînd.

...Spre sudul Angolei, șoseaua străbate o întinsă zonă dominată de coline gălbui-cenușii. Cu cît te îndepărtezi spre vestul provinciei Huila, cu atît peisajul devine mai aspru și mai lipsit de viață. Au rămas departe în urmă plantațiile de portocali și lămîi, holdele de porumb și pîlcurile de eucalipți. Spre ocean, deșertul se dezvăluie tot mai insistent. Nu mai întîlnești nici copaci, nici iarbă. Pe drumul spre Mocâmedes – centrul provinciei cu același nume – după mulți kilometri, un singur pîriu, aproape secat. Chiar lîngă ocean, apare pe neașteptate, ca un miraj, orașul. Mărișor, pestrit și întins de-a lungul golfului, el se anunță prin zgomotul mașinilor, prin sirenele fabricilor și ale vapoarelor din rada portului, prin fluieratul locomotivelor.

Atunci, ca și în alte părți, s-au refăcut multe din distrugerile provocate de intervenția rasiștilor sud-africani și a marionetelor imperialismului, care încercaseră să sugrume tînăra republică angoleză. Portul – naționalizat – funcționează azi cu întreaga sa capacitate, ca și fabrica de conserve de pește, cea de prelucrare a marmurii, școlile. Fiecare al treilea locuitor al provinciei învață, fie la școală, fie la cursurile de lichidare a analfabetismului. În martie 1976, după eliberarea provinciei de intervenționiști, în oraș exista o singură soră de ocrotire și nici o instituție medicală. Acum, în fiecare din cele cinci orașe ale provinciei funcționează cîte un spital cu cîțiva medici, iar la sate există puncte sanitare.

Cu entuziasmul pe care îl dă sentimentul libertății recîștigate, angolezii au pornit la drum, hotărîți să șteargă, pentru totdeauna, urmele întunecatului trecut colonial și ale intervenției imperialiste, să-și croiască un destin pe măsura potențialului de care dispune țara lor. În agricultură, ca și în industrie, marea bătălie se dă pe fondul producției, al valorificării tot mai bune a imenselor resurse naturale. Reintrate în patrimoniul poporului, bogățiile Angolei – zăcămintele de petrol, diamante, cupru, fier, uraniu, mangan, fosfați, cărbune, mică, sulf și multe altele – înlesnesc desfășurarea unui proces de dezvoltare, capabil să recupereze mai rapid înapoierea în care a fost menținută de colonialism.

Bătălia reconstrucției

Strategia dezvoltării economico-sociale a Republicii Populare Angola se desfășoară pe coordonatele opțiunii socialiste, consacrate în hotărîrile primului congres al M.P.L.A. – Partidul Muncii, din decembrie 1977, „partid de avangardă al muncitorilor și țăranilor", cum afirmă statutul său. Crearea partidului, bazat pe concepția materialismului dialectic și istoric, a rezultat din însăși experiența vieții, din exemplul realizărilor țărilor socialiste, din necesitatea ca R.P. Angola să poată face față, în timpul cel mai scurt, unor sarcini uriașe în dezvoltarea economico-socială. Acel eveniment de importanță deosebită în viața politică a Angolei a reflectat, în esență, o evoluție de o remarcabilă semnificație pentru tendințele și procesele ce se manifestă tot mai pregnant pe continentul african, expresie a marilor mutații caracteristice desfășurărilor contemporane.

Documentele primului congres al M.P.L.A. – Partidul Muncii stabilesc „realizarea, în mod judicios, a transformărilor social-economice, pe baza unei dezvoltări naționale planificate". Liniile directoare adoptate prevăd ca sarcină, pînă în 1980, întărirea și extinderea sectorului socialist și, în primul rînd, a celui de stat, dominant în economie. Se dezvoltă, cu deosebire, ramurile și întreprinderile care au un aport decisiv la aprovizionarea populației cu bunuri de primă necesitate, cele destinate promovării exportului și reducerii cheltuielilor de devize în vederea stimulării economiei în ansamblu. Pentru acești trei ani, sectoarele prioritare sînt industria petrolului, cea a pescuitului și construcția de locuințe.

O atenție specială se acordă formării de cadre naționale necesare activității economice. În acest domeniu, greutățile rămîn încă foarte mari, dat fiind exodul în masă al rezidenților portughezi care reprezentau, înainte, majoritatea personalului calificat.

Una din caracteristicile principale ale vieții angoleze de astăzi este intensitatea muncii politice în toate sferele de activitate. Factorii de răspundere din partid și din aparatul de stat, din conducerea sindicatelor, a organizațiilor obștești, de tineret, de femei desfășoară permanent contacte directe cu poporul. Adunările din întreprinderi industriale, din școli, unități militare sau de la sate constituie, înainte de toate, un prilej de a expune linia politică a M.P.L.A. – Partidul Muncii și, concomitent, de a asculta părerile participanților, problemele ridicate de ei, în legătură cu mersul treburilor în colectivul respectiv, propuneri de îmbunătățire a activității.

Realizările obținute de Republica Populară Angola în opera de reconstrucție națională, de dezvoltare economică și socială pun temelii solide independenței acestei țări din Africa meridională.

În cadrul politicii sale principiale și consecvente de sprijinire multilaterală a popoarelor africane în lupta lor împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, România socialistă dezvoltă relații de strînsă prietenie și solidaritate militantă cu R.P. Angola. Timp de peste un deceniu, poporul român a urmărit, cu sentimente prietenești, de caldă simpatie, lupta eroică a poporului angolez pentru libertate și independență, manifestîndu-și consecvent solidaritatea activă și acordîndu-i, de la început, sprijin pe diferite planuri – material, politic, diplomatic. Apoi, România a recunoscut imediat R.P. Angola și a stabilit relații diplomatice cu guvernul creat de M.P.L.A.

O însemnătate deosebită pentru evoluția tradiționalelor legături româno-angoleze au avut și au raporturile de prietenie și solidaritate statornicite între P.C.R. și M.P.L.A. – Partidul Muncii ; contactele și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto, la București sau pe pămîntul Africii, documentele și înțelegerile încheiate cu aceste prilejuri, în mod special Declarația comună semnată de cei doi președinți în martie 1974, la București, au creat premise favorabile pentru amplificarea și diversificarea colaborării, pe baza deplinei egalități în drepturi și avantajului reciproc.

În perioada scursă de la proclamarea independenței, cronica relațiilor româno-angoleze a consemnat un șir de înțelegeri menite să impulsioneze conlucrarea bilaterală – acordul de cooperare industrială și tehnică, acordul comercial, acordul de asistență tehnică și pregătire de cadre, acordul privind acordarea de către România a unui credit Angolei etc. – toate acestea oferind un cadru juridic și politic adecvat intensificării raporturilor reciproce.

Vizita în R.P. Angola a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, va deschide, fără îndoială, noi și ample orizonturi relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală între România și Angola, în interesul ambelor popoare, al cauzei progresului, păcii și cooperării internaționale.

ROMÂNIA – ANGOLA

● februarie 1973, București. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto semnează Comunicatul comun privind convorbirile dintre o delegație a P.C.R. și o delegație a M.P.L.A. *Este unul dintre primele documente bilaterale semnate de M.P.L.A.*

● martie 1974, București. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto semnează Declarația comună româno-angoleză *în care sînt consemnate principiile pe baza cărora cele două țări își vor dezvolta relațiile dintre ele.*

● 11 noiembrie 1975. *Cu prilejul proclamării independenței Republicii Populare Angola, președintele Nicolae Ceaușescu adresează o telegramă de felicitare președintelui Agostinho Neto, anunțînd că* România socialistă recunoaște imediat noul stat independent.

● 18 decembrie 1975. România și Angola stabilesc relații diplomatice.

● decembrie 1977, Luanda. *O delegație a P.C.R. participă la lucrările Congresului M.P.L.A. — Partidul Muncii, prilej cu care conducătorul delegației este primit de Agostinho Neto, evocîndu-se bunele relații de prietenie și solidaritate dintre cele două partide, țări și popoare.*

● februarie 1978, București. *Sînt semnate următoarele documente bilaterale : Acordul de cooperare economică, industrială și tehnică, Acordul comercial, Acordul de asistență tehnică și pregătire de cadre, Protocolul de aplicare a acestui acord, Înțelegerea privind acordarea unui credit Angolei de către România și Protocolul privind dezvoltarea schimburilor comerciale și intensificarea cooperării economice.*

Recoltă de sisal, plantă textilă cu largă răspîndire în Africa australă

Lusaka. Imagine din centrul comercial

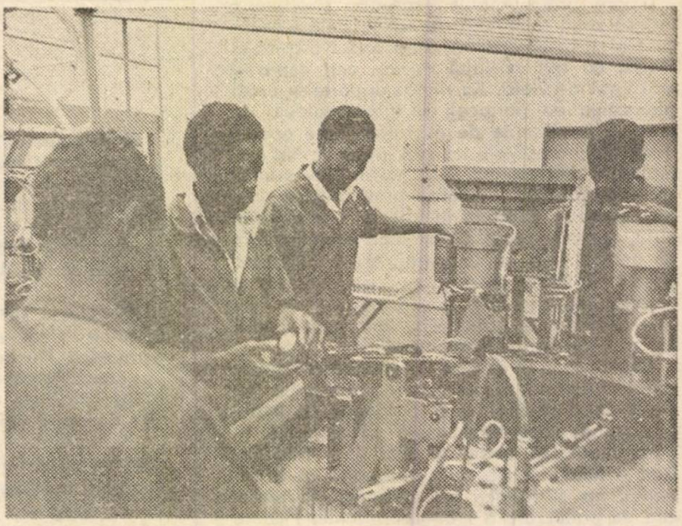

Într-o secție a fabricii de baterii Manza

REPORTAJ PE GLOB

ZAMBIA. O țară — o națiune

Ion Giurgiu

Deviza unității naționale

Stema Zambiei este formată dintr-un scut — decorat cu dungi verticale, albe și negre, șerpuite — susținut de o pereche de locuitori ai țării, deasupra cărora veghează un vultur, cu aripile larg deschise, peste o săpăligă și un tîrnăcop, încrucișate, simbolizînd principalele ramuri ale economiei tînărului stat african : agricultura și mineritul. În partea de jos a stemei, pe o panglică verde, sînt înscrise cuvintele „*ONE ZAMBIA — ONE NATION*".

Călătorind pe meleagurile marelui fluviu african Zambezi și ale afluenților săi, Luena, Njoko, Longwe, Kafue, ai adeseori ocazia să auzi această deviză „O Zambie — O Națiune", repetată zilnic de crainicii emisiunilor de radio și televiziune, în sălile de spectacole, la adunări populare, răsunînd ca un adevărat salut național ce exprimă conștiința unității celor 73 de etnii componente ale poporului zambian de azi.

După aproape un veac de ocupație străină, ce avea să adîncească diviziarea tribală, poporul Zambiei s-a regăsit într-o singură națiune, sub steagul victorios al independenței de stat, proclamată la 24 octombrie 1964. În cei aproape 15 ani de afirmare a demnității naționale, lucrătorii pămîntului fertil al savanei, minerii „centurii de cupru", pescarii de pe lacul Kariba, toți cei cinci milioane de fii ai Zambiei, indiferent de obîrșia etnică, de limba sau dialectul vorbit, și-au dat mîna pentru a face să înflorească patria lor liberă, pornită pe drumul prosperității și progresului. Mersul înainte nu le-a fost lin ; moștenirii nefaste a vechii dominații colonialiste i s-a adăugat vecinătatea regimurilor ostile de la Salisbury și Pretoria, ce supun Zambia unor presiuni continue de ordin economic și, în ultima vreme, și militare, aviația și trupe de desant ale rasiștilor albi, rhodesieni și sud-africani trecînd tot mai des frontierele țării în cursul unor raiduri sîngeroase. Dar zambienii nu s-au lăsat intimidați și, în pofida greutăților de tot felul, pășesc înainte spre un viitor mai bun, sub deviza unității naționale, izvor de forță și încredere.

Prin savana zambiană

Zambia este situată la sud de Ecuator, în inima Africii australe, pe un platou uriaș, la o altitudine alternînd între 1000 și 2000 metri, explicație a climei blînde, plăcute tot anul, fără temperaturi excesive. În timpul sezonului uscat, ierburilor îngălbenite ale savanei li se dau foc pentru fertilizarea solului și vilvătăile uriașului incendiu, dirijat cu măiestrie de la o zonă la alta, ținîndu-se seama de direcția vîntului, constituie un spectacol inimaginabil. Iar atunci cînd sosesc ploile și natura, îngălbenită din lipsă de apă sau înnegrită de trecerea focului, renaște dintr-o dată, diversele nuanțe de verde — culoarea dominantă a drapelului zambian — acoperă din nou peisajul.

Savana ocupă majoritatea celor 752 600 km pătrați, cît măsoară întreaga suprafață a Zambiei. „Iarba elefantului", înaltă pînă la trei metri, acoperă imensitatea savanei, punctată, din loc în loc, de trunchiurile noduroase ale diverselor specii de accacia sau de conurile gălbui ale mușuroaielor de termite ce ating șapte metri de la sol. Prin flora savanei mișună o faună extrem de bogată, în care se disting mai toate animalele și reptilele Africii tropicale, ocrotite în cadrul a nouă rezervații naturale. Unele din ele sînt mai întinse decît un județ de al nostru și atrag un număr important de vizitatori din Europa sau America, amatori să participe la un palpitant safari fotografic, la bordurile jeepurilor puse la dispoziție de organizațiile locale de turism.

Savana este slab populată, foarte puțin cultivată. Rarele așezări umane au un aspect modest și pămîntul se cultivă doar în perimetrul imediat înconjurător. Așezările rurale se întîlnesc de obicei pe malurile apelor sau în zone împădurite ; uneori sînt destul de izolate, dar oamenii savanei cunosc din ce în ce mai mult atributele civilizației moderne ; aparatele de radio cu tranzistori au pătruns pînă în ultimul colț de țară ; mi s-a spus că nu există nici cel mai mic și îndepărtat sat fără școală elementară și, de altfel, am văzut eu însumi, în mijlocul pădurii tropicale, copii în șorțuri școlare și cu cărțile la subsuoară, ieșind dintr-o clădire ce arăta la fel ca școlile din toată lumea.

Deși o bună parte a populației trăiește de pe urma cultivării pămîntului, producția agricolă nu satisface încă necesitățile țării, Zambia importînd atît cereale, cît și carne. Pentru a remedia această situație, autoritățile zambiene au elaborat un amplu program de dezvoltare agricolă, care prevede formarea de ferme complexe de stat, lucrări de irigații, extinderea mecanizării, creșterea industrială a animalelor, intensificarea producției de porumb și manioc, extinderea plantațiilor de bumbac, ceai, bananieri. Savana este chemată astăzi la o nouă viață a cărei dezvoltare cere, însă, mari eforturi umane și investiții financiare și sînt de remarcat, în această direcție, preocupările constante ale autorităților.

Centura de cupru

Principala bogăție naturală a țării o constituie cuprul, zăcămintele sale însumînd 25 la sută din rezervele mondiale. Minele de cupru sînt împrăștiate pe un perimetru restrîns în partea de nord a țării, din așa-numita centură de cupru — Copperbelt, de la frontiera cu Zairul. Copperbeltul este cea mai mică din cele opt regiuni administrative ale Zambiei, dar aici trăiește un sfert dn întreaga populație de cinci milioane de oameni ai țării.

Copperbeltul iți apare, de la prima vedere, ca zona cea mai dezvoltată a Zambiei : principalele sale orașe — Kitwe, Ndola, Chingola,

ROMÂNIA – ZAMBIA

● 24 octombrie 1964 : *România recunoaște Republica Zambia ca stat independent*
● 28 mai 1968 : *Stabilirea relațiilor diplomatice între România și Zambia*
● 11—15 mai 1970 : Prima vizită oficială, în România, a președintelui Zambiei, Kenneth David Kaunda
● 24—27 martie 1972 : Prima vizită oficială, în Zambia, a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu
● 18—20 noiembrie 1974 : A doua vizită oficială, în România, a președintelui Kenneth David Kaunda, împreună cu doamna Betty Kaunda. *Cu acest prilej, a fost semnată Declarația solemnă comună dintre Republica Socialistă România și Republica Zambia*

Relațiile româno-zambiene au cunoscut o dezvoltare continuă în acești ani, fiind ridicate pe o treaptă superioară, ca urmare a vizitelor reciproce la nivel înalt, a convorbirilor fructuoase, desfășurate cu aceste prilejuri între președinții Nicolae Ceaușescu și Kenneth Kaunda, care au identificat poziții asemănătoare în principalele probleme ale vieții internaționale, voința ambelor state de a promova raporturi bazate pe egalitate deplină, pe respectul independenței și suveranității naționale, dorința de a colabora în diverse domenii.

● *Între România și Zambia a fost semnat un* acord economic privind livrarea de instalații complete, uzine, mașini, proiecte, executate de întreprinderi românești ;
● *A fost semnat un* acord pentru desființarea vizelor și un program de schimburi cultural-științifice ;
● *S-a constituit un* comitet guvernamental mixt de colaborare economică și tehnică ;
— *În Zambia funcționează o filială a societății românești „Geomin", care execută foraje geologice și hidrologice ;*
— *A luat ființă compania mixtă româno-zambiană „Mokambo Development Corporation Ltd", pentru explorarea și exploatarea zăcămintelor de cupru ;*
— *România exportă în Zambia o serie de produse ale industriei constructoare de mașini, industriei ușoare, chimice, cooperației meșteșugărești ;*
— *Sute de tractoare fabricate în România lucrează pe ogoarele Zambiei.*

Mufulira, Luanshya – numără fiecare între 150 000–350 000 de locuitori și au o înfățișare modernă, cu bulevarde largi, blocuri de locuințe, supermagazine etc. Kitwe – cel mai mare oraș al Zambiei după capitala Lusaka – este un puternic centru industrial, cuprinzînd uriașul complex Rokana, întins pe aproape 3 000 de hectare, unde se prelucrează importante cantități de minereu de cupru, ca și de cobalt, în diversele sale uzine. Orașul are o înfățișare plăcută, centrul său rivalizînd cu orice oraș european ; străzile sînt mărginite de peluze gazonate și mici parcuri înecate de luxurianta vegetație tropicală, cu florile sale multicolore. Și celelalte orașe din zonă prezintă aspecte asemănătoare.

Cu toate că este cea mai dezvoltată, zona industrială a „centurei de cupru" nu a rămas singulară pe întinsul țării. Am avut prilejul să vizitez, în cursul popasului zambian, orașul Kafue, situat în cealaltă extremitate a țării, la sud de Lusaka, localitate ce a cunoscut un progres vizibil, în anii independenței, materializat printr-un important complex de îngrășăminte chimice și o mare fabrică de textile, ale cărei pînzeturi viu colorate, în modele specific africane, le întîlnești pretutindeni pe cuprinsul Zambiei.

Industrii diverse se dezvoltă și în alte puncte ale teritoriului zambian, în conformitate cu orientarea permanentă a autorităților de a diversifica economia, bazată, pînă de curînd, numai pe industria cupriferă.

Lusaka – orașul parcurilor și grădinilor

Capitala zambiană, situată în centrul țării, pe a 15-a paralelă sudică, la 1 300 de metri altitudine, cunoaște, aproape tot timpul anului, o primăvară veșnică, cu temperaturi în jur de 25 de grade, ușor alternante între sezoanele uscat și ploios. Lusaka îți apare ca un parc uriaș, în care casele cochete, pierdute în vegetația bogată, par a avea mai mult un rol decorativ. Majoritatea arterelor de circulație ce străbat acest oraș, cu o jumătate de milion de locuitori, răsfirat pe un spațiu de 360 kilometri pătrați, n-au trotuare ; se intră direct în curțile cu ronduri de flori și arbori exotici ce înconjoară vile elegante, viu colorate.

Centrul comercial se înșiruie de-a lungul și perpendicular cu bulevardul Cairo, mărginit de blocurile sale din beton și sticlă, ce adăpostesc sediile societăților industriale, băncilor, magazinelor universale, companiilor aeriene. Centrul civil, mai puțin compact, în care lîngă fiecare clădire vezi pilcuri de flamboyanți – „arborii de foc" cu florile lor de un roșu aprins, sîngerînd în verdele stufoaselor coroane – se află cîțiva kilometri mai departe și, între ambele zone, întîlnești alte parcuri și cartiere de vile, cu obișnuitele și atît de plăcutele lor grădini. Există desigur, la Lusaka, și cartiere mai modeste, cu căsuțe în fața cărora gospodinele gătesc în aer liber pe sobițe de fier, încălzite cu cărbuni, dar aspectul dominant îl conferă dezvoltarea modernă a orașului care, într-un deceniu și jumătate, și-a înzecit populația, transformîndu-se dintr-o localitate oarecare, cu înfățișare tipic colonială, într-o metropolă etalînd toate atributele civilizației secolului nostru.

Lusaka, inima politică a țării – pe Cairo Road se află sediul central al Partidului Unit al Independenței Naționale (UNIP), forța conducătoare unică a Zambiei, – prezintă unele imagini ilustrative ale istoriei poporului, cum ar fi impunătoarea Statuie a Libertății Africane, monument înfățișînd un băștinaș rupînd lanțurile colonialismului, sau Casa-muzeu Chilenje, unde a locuit, în anii de luptă, președintele partidului UNIP, șeful statului zambian, dr. Kenneth David Kaunda. În curtea clădirii este expus „Land Rower"-ul la bordul căruia președintele Kaunda a făcut campania electorală din preajma actului de independență, vehicul numit de popor „mama UNIP".

Ceea ce atrage, în mod deosebit, atenția la Lusaka este preocuparea acordată de autoritățile municipale gospodăririi capitalei, curățenia acestui oraș, excesiv de întins, efortul constant pentru modernizare, vizibil pretutindeni.

Pe coordonatele prieteniei

În pofida distanței geografice, România este bine cunoscută în Zambia, are numeroși prieteni în această țară. De mai mulți ani, geologi români străbat savana zambiană, prospectînd perimetrele cuprifere ; la Mokambo, în Copperbelt, funcționează o societate mixtă româno-zambiană „Mokambo Development Corporation Ltd" pentru explorarea zăcămintelor de cupru. Vizitînd Mokambo – localitate din imediata apropiere a frontierei zaireze, unde se află sediul secției „Geomin" – am zărit înșiruite tractoare, autocamioane, automobile de teren, producții ale constructorilor noștri de la Brașov și din Argeș, vehicule bine cunoscute, în Zambia, pentru calitățile lor.

Despre colaborarea cu România ne-au vorbit mulți interlocutori zambieni, persoane oficiale sau oameni simpli care lucrau împreună cu tehnicienii români pe perimetrele de prospectare, toți exprimînd cele mai calde sentimente față de țara noastră și evidențiind spiritul de prietenie, modul de comportare al românilor la locurile de activitate din savana și jungla zambiană, unde împart, împreună cu ei, bucuriile și dificultățile muncii, în condițiile unei naturi nu întotdeauna propice. Aceste aprecieri subliniază, o dată mai mult, caracterul fructuos al relațiilor româno-zambiene care cunosc o dezvoltare mereu ascendentă în folosul ambelor țări și popoare, al colaborării internaționale, legăturile de strînsă prietenie dintre România și Zambia urmînd să întrunească noi valențe, să fie ridicate pe o treaptă superioară în cursul apropiatei vizite oficiale a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în acest stat din Africa australă.

Grup folcloric zambian

Între România şi S.U.A. – „un comerţ sănătos, care se desfăşoară în condiţii bune"

Juanita M. Kreps

ministrul comerţului al S.U.A.

Între 4 şi 6 aprilie a.c., Juanita M. Kreps, ministrul comerţului al S.U.A., a efectuat o vizită în ţara noastră şi a participat, în calitate de preşedinte al părţii americane, la lucrările de la Bucureşti ale celei de a V-a sesiuni a Comisiei economice mixte româno-americane.

Momentul principal al vizitei l-a constituit primirea ministrului american de către preşedintele NICOLAE CEAUŞESCU. În cursul întrevederii, au fost examinate stadiul şi perspectivele relaţiilor economice dintre România şi S.U.A., s-a exprimat satisfacţia pentru evoluţia pozitivă a colaborării şi a schimburilor comerciale dintre cele două ţări, în conformitate cu înţelegerile convenite între preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Jimmy Carter, cu ocazia dialogului avut la Washington, în primăvara anului trecut.

De asemenea, oaspetele a avut o serie de întrevederi cu tovarăşul Cornel Burtică, viceprim-ministru al guvernului şi ministrul comerţului exterior şi cooperării economice internaţionale, cu miniştrii industriei construcţiilor de maşini, industriei chimice şi industriei uşoare.

La sfîrşitul vizitei, distinsa oaspete a acordat cu amabilitate un interviu pentru cititorii revistei noastre, referindu-se la întîlnirea cu preşedintele României :

„Am transmis – **ne-a declarat, de la început, interlocutoarea noastră** – preşedintelui Nicolae Ceauşescu cele mai calde salutări din partea preşedintelui Carter şi am evocat, în discuţiile noastre, întîlnirea pe care cei doi preşedinţi au avut-o în urmă cu un an, la Washington. Am discutat, de asemenea, despre căile prin care Statele Unite şi România pot să sporească comerţul lor bilateral, să stimuleze industria americană pentru a investi mai mult în România şi, mai pe larg, am discutat problemele ţărilor în curs de dezvoltare din lumea întreagă. La rîndul său, preşedintele Ceauşescu a transmis urările sale de bine preşedintelui Carter, a abordat unele probleme ale actualităţii internaţionale, îndeosebi problema energiei, s-a referit la dezvoltarea general-economică a tuturor ţărilor din lume".

– Revenind la aspectele concrete ale raporturilor economice româno-americane, vă rugăm să vă referiţi la rezultatele celei de a V-a sesiuni a Comisiei economice mixte, care tocmai a luat sfîrşit, şi la înţelegerile care au fost semnate.

– Aşa cum ştiţi, obiectivele reuniunilor acestei Comisii sînt de a ne oferi, anual, ocazia de a trece în revistă comerţul şi schimburile bilaterale desfăşurate în cursul anului anterior, de a rezolva problemele apărute în legătură cu facilitarea schimburilor comerciale sau alte chestiuni. La această ultimă sesiune, a cincea, a Comisiei mixte economice româno-americane noi am realizat, după părerea mea, unele lucruri remarcabile. Reuniunea Comisiei mixte a constituit un

catalizator pentru progresul mai accentuat al comerţului şi schimburilor bilaterale.

– Cum apreciaţi stadiul actual al raporturilor economice româno-americane ?

– Raporturile economice dintre S.U.A. şi România sînt excelente şi aş spune că sînt excelente de mai multă vreme. Sîntem satisfăcuţi de ritmul creşterii schimburilor economice, apreciem stabilitatea economiei româneşti, sîntem satisfăcuţi de schimburile noastre comerciale şi sperăm că acestea vor creşte într-un ritm şi mai accentuat.

Referindu-mă la relaţiile generale româno-americane, aş spune că acestea sînt foarte bune. Avem multe probleme economice şi sociale asemănătoare, sîntem confruntaţi, într-o măsură asemănătoare, cu problemele energiei, avem, ambele ţări, un mare interes în promovarea comerţului. Anul acesta, pentru prima oară, trebuie să remarcăm faptul că balanţa comercială este favorabilă României. Cu toate acestea, se poate afirma că este vorba de un comerţ bilateral sănătos, care se desfăşoară în condiţii foarte bune.

– Care este, după opinia dumneavoastră, importanţa vizitelor reciproce la cel mai înalt nivel, ale altor oficialităţi, pentru dezvoltarea raporturilor bilaterale ?

– Contactele personale le apreciez ca foarte importante şi este evident că trebuie să ne cunoaştem mai bine reciproc, să constatăm, la nivelul factorilor de răspundere, care este baza noastră comună de înţelegere. Sper că vom putea, în cadrul acestor convorbiri, să ne apropiem de ţelul pe care ni l-am propus, acela de a face ca volumul schimburilor noastre comerciale să atingă, în scurtă vreme, un miliard de dolari.

De pildă, am discutat îndelung cu ministrul industriei uşoare despre textile, încălţăminte, precum şi alte produse, despre problemele existente în aceste sectoare ale industriei uşoare. În ţara noastră avem, în mare măsură, aceleaşi probleme în producţia reperelor respective şi a fost un lucru bun că, între altele, am avut ocazia unui schimb de opinii despre căile prin care se pot rezolva asemenea probleme.

În general, cred că va trebui să găsim mijloacele de a spori investiţiile reciproce, de a realiza societăţi mixte, de a spori activitatea comercială dintre cele două ţări ale noastre. Va trebui, de asemenea, să diversificăm structura comerţului bilateral, să facem schimburi de informaţii mai complete şi mai bune, pentru ca oamenii de afaceri şi firmele din cele două ţări să dispună de o şi mai bună bază de lucru.

– Vizita dumneavoastră a fost extrem de scurtă, programul contactelor foarte încărcat. Aţi putea, totuşi, să ne relataţi cîteva din impresiile ce le-aţi cules din ţara noastră ?

– Ţara dumneavoastră este minunată, încîntătoare. Mi-ar fi făcut plăcere să stau mai mult în România, dacă programul mi-ar fi permis acest lucru. Aştept cu interes ca data viitoare, cînd voi reveni în România, să fac o vizită mult mai lungă.

Interviu realizat de Radu Toma

România – Belgia: preocupări şi puncte de vedere asemănătoare

Henri Simonet

ministrul afacerilor externe belgian

În ziua cînd m-a primit (27 martie a.c.) în cabinetul său, ministrul afacerilor externe belgian, Henri Simonet, tocmai se întorcea de la şedinţa conducerii Partidului Socialist Valon, care răspundea pozitiv – ca şi alte patru partide ale fostei coaliţii – ultimei formule de ieşire din criza guvernamentală ajunsă, atunci, în cea de-a 100-a zi. Perspectivele reintrării în normal, ale atacării frontale a contenciosului de probleme cu care este confruntată Belgia constituiau, firește, un bun augur al convorbirii pentru care îi exprimam, de la început, interlocutorului meu mulţumirile revistei „Lumea" pentru timpul ce mi-l acorda.

Om de cultură cu vaste contribuţii ştiinţifice în economie şi finanţe, diplomat cu îndelungă experienţă, Henri Simonet a deţinut, între 1972–1973, portofoliul afacerilor economice în guvernul Eyskens, după care, începînd din 1977, este ministru al afacerilor externe, menţinîndu-şi postul şi în actualul guvern Martens. Preocupările sale de economist par să explice, totodată, şi funcţia de secretar de stat pentru economia regiunii bruxelleze, pe care o deţine, de asemenea, din 1977.

După cîteva observaţii asupra situaţiei interne complexe, dar şi a perspectivelor mai

favorabile de soluționare a formulei guvernamentale, anticipări confirmate pe deplin de evoluția evenimentelor, Henri Simonet se arată dispus să intre în examinarea problemelor de care se ocupă direct și care au și făcut obiectul central al convorbirii pe care o relatăm în continuare.

O primă întrebare solicită aprecierea ministrului asupra relațiilor Belgiei cu țara noastră și asupra căilor pe care le consideră cele mai propice pentru extinderea lor în continuare, benefică ambelor părți. Răspunsul este fără echivoc :

– Sîntem în fața unei situații lipsite de orice neclaritate. Nu există nici un diferend între țările noastre și putem califica aceste relații drept bune și în continuă evoluție ascendentă. Desigur, cum știți, aspectele concrete, bilaterale au fost deseori examinate reciproc, într-un spirit de bunăvoință, iar trecerea lor periodică în revistă, în cadrul întîlnirilor dintre părți, de la cel mai înalt nivel și pînă la acela al unor cadre de conducere, specialiști și experți, constituie mecanismul adecvat unei dezvoltări în perspectivă și mai avantajoase. Bineînțeles, am putea găsi, împreună, sectoare noi de colaborare, îndeosebi economică, unde nivelul de schimburi ar putea fi sporit.

În acest context, îmi permit să solicit opinia ministrului asupra poziției Belgiei, membră și gazdă a Pieței comune, în raport cu tratativele care au avut loc și continuă între România și C.E.E.

– Avem cea mai favorabilă atitudine față de aranjamentele în curs de negociere între Piața comună și România, după cum extinderea lor în alte sectoare decît cele în care există acorduri ar fi, de asemenea, binevenită. Considerăm România o țară care joacă un rol important pe plan internațional, o țară care demonstrează o puternică voință de cooperare, ceea ce este, în opinia mea, o atitudine politică semnificativă. Iată de ce cred că Piața comună este chemată să țină cont, în negocierile cu partenerii ei, de datele particulare, concrete, de toate posibilitățile dezvoltării legăturilor cu țările interesate. România este și ar putea fi, într-o măsură și mai mare, un astfel de partener.

Convorbirea se angajează, în continuare, într-o suită logică, în examinarea problemelor europene și internaționale care preocupă ambele țări. Mă refer la o expunere a ministrului Simonet cu privire la poziția Belgiei vis-à-vis de Europa și-i solicit opiniile cu privire la procesul de securitate și cooperare pe continent.

– Sîntem europeni și nu ne sînt indiferente problemele continentului. Procesul de securitate și cooperare, care a debutat destul de greoi și cu multe dificultăți, a ajuns la unele rezultate. La Belgrad, bilanțul a fost modest. Dar mai bine puțin decît nimic, căci ar fi putut exista și acest pericol. Desigur, faptul că nu s-a înregistrat un eșec total este, oarecum, pozitiv, dar nu e destul. Întîlnirea de la Madrid, de anul viitor, trebuie bine pregătită. Contacte și schimburi de opinii preliminarii, în diferite domenii, pot constitui o premisă pentru rezultate mai concrete, mai deschizătoare de perspective. România și Belgia se întîlnesc, și la acest capitol, ca două țări gata să se asocieze tuturor eforturilor și, bineînțeles, să-și aducă propria contribuție la pregătirea reuniunii de la Madrid, pentru ca aceasta să reprezinte un nou jalon pe calea destinderii și securității în Europa. Cu siguranță, o dezvoltare a contactelor și schimburilor pe linie economică, culturală, ca și a relațiilor diverse între oameni și țări, vor constitui posibilități pozitive pentru progresul procesului de securitate în Europa.

– Considerați, desigur, că evoluțiile europene nu sînt izolate de situația internațională de ansamblu, iar implicațiile celor ce se petrec pe continentul nostru sînt evidente pe tot globul, în procesul destinderii, de exemplu...

– Aceste implicații, aceste relații sînt cu atît mai evidente cu cît stagnarea și tăcerea nu le stimulează, ci le blochează. Interesul comun al țărilor este destinderea, pacea, colaborarea. Noi nu sîntem pentru ignorarea sau trecerea sub tăcere a realităților. Sîntem pentru convorbiri între părți, indiferent de opiniile sau regimurile lor interne. Destinderea este un proces complex, cu laturi multiple. Dacă e bazat numai pe eforturi politice, poate să nu dea toate rezultatele dorite. Sînt necesare, ca urmare, acțiuni diverse, cu ecou larg, pe planuri vaste – economice, culturale și altele – pentru a asigura succes ideii de destindere și pace...

– Dar aspectele militare ale problemelor europene și internaționale cum ar trebui abordate ?

– Climat de încredere fără destindere militară este de neconceput. Cred că e un punct de vedere pe care îl împărtășesc ambele țări – Belgia și România. Noi ne exprimăm constant această poziție și sprijinim, de pildă, pe plan european, convorbirile de la Viena.

– Extinzînd, cu voia dumneavoastră, subiectul dezarmării pe plan mondial și cu referire la hotărîrile sesiunii speciale a O.N.U., cum vedeți perspectivele negocierilor angajate ?

– Îmi permit să consider că negocierile de la New York, de la O.N.U., au avut mai mult un caracter teoretic, deși trebuie admis că au determinat un anume impact asupra reglementării și reorganizării cadrului concret de negociere. Așteptăm, acum, rezultatele dezbaterilor din Comitetul de la Geneva, cu speranța că vor stimula procesul dezarmării și, consecutiv, cel al destinderii. Belgia acordă o atenție deosebită eforturilor de garantare, pe plan mondial, a primatului dreptului. Sîntem în favoarea reducerii armamentelor, pentru controlul livrărilor de arme și pentru asigurarea securității colective.

– Ați putea defini, în acest context, rolul țărilor mici și mijlocii în eforturile pentru dezarmare și destindere...

– Am impresia că țările mici și mijlocii, Belgia și România inclusiv, sînt și pot fi într-o mare măsură elemente moderatoare în cadrul unor alianțe politico-militare, pot avea inițiative în multiple domenii, pot contribui în cadrul sistemului Națiunilor Unite la abordarea și soluționarea constructivă a unor probleme.

Cunoscînd preocupările belgiene pentru amplificarea relațiilor între țările avansate din punct de vedere economic și cele în curs de dezvoltare, am solicitat lui Henri Simonet opinia asupra perspectivelor și căilor de lichidare a marilor discrepanțe existente, a înlăturării discriminărilor pe plan economic, a instituirii unui cadru nou de relații și modalități de colaborare între țări, indiferent de nivelul lor de dezvoltare.

– Trebuie să recunoaștem că diferențele privind nivelul de dezvoltare al țărilor, prăpastia, care, din nefericire, se adîncește mereu, sînt, cu siguranță, una din realitățile cele mai dramatice ale epocii actuale. Această situație, dacă se menține, nu poate avea decît urmări grave pentru pacea mondială. Din această recunoaștere a realităților și din voința de a reduce progresiv diferențele de nivel economic și, consecutiv, a evita noi pericole la adresa păcii decurge politica belgiană de cooperare pe calea dezvoltării generale, o preocupare a noastră majoră. Unele începuturi modeste pot fi remarcate pe plan mondial, în ultimul timp. Un exemplu : încercări de stabilizare a prețurilor la materii prime și produse industriale și de înlăturare a unor inegalități. În reuniuni consacrate acestor obiective, s-au elaborat unele recomandări cu caracter constructiv. Important este să domine spiritul concilierii și găsirii de soluții reciproc acceptabile, să se facă primii pași pe drumul cel lung care poate duce la reușită.

Timpul acordat, cu extremă amabilitate, de Henri Simonet pare să se fi epuizat. Îmi permit, totuși, să-i semnalez ministrului de externe belgian că România se află în anul celei de-a 35-a aniversări a eliberării sale și-i solicit cîteva cuvinte.

– Orice țară care a ajuns, prin luptă și sacrificii, la cîștigarea libertății și independenței și care este dedicată cu ardoare acestor cauze, ca și aceleia a apărării păcii, merită simpatia și aprecierea tuturor. Belgia urmărește, într-un asemenea spirit, politica României și se consideră printre prietenii unei țări pentru care respectarea principiilor de bune relații și de asigurare a păcii este la mare cinste.

Convorbire consemnată de trimisul nostru special, Cornel Răducanu

Bruxelles, martie 1979

Noul cabinet belgian : premierul Wilfried Martens (rîndul din față, în centru) împreună cu cei 24 miniștri și opt miniștri adjuncți, după depunerea jurămîntului

Exigențe ale noii ordini maritime internaționale

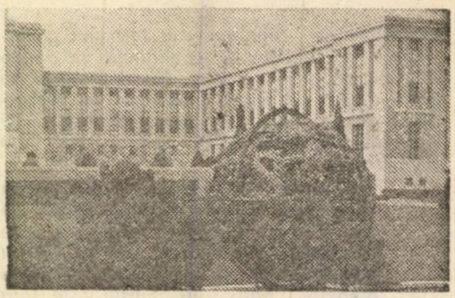

prof. univ. dr. Dumitru Mazilu

Actuala sesiune a celei de-a treia Conferințe a O.N.U. asupra dreptului mării — a 8-a de la convocarea acesteia de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite — reprezintă o nouă etapă în efortul statelor participante de a elabora reglementări adecvate în domeniul valorificării, cît mai echitabile, a mărilor și oceanelor lumii.

Interesul deosebit pentru dezbaterea acestor probleme este demonstrat de faptul că la negocieri participă, alături de 151 de state membre ale Națiunilor Unite, alte nouă state care nu sînt membre, precum și numeroase delegații din partea organizațiilor internaționale specializate.

Încă de la convocarea acestei conferințe, în 1970, s-a precizat că scopul ei este „să adopte o convenție care să trateze toate problemele privitoare la dreptul mării" (rez. 2750 C/XXV/a 1970). Numeroși șefi de stat și guvern au relevat importanța conferinței, atrăgînd atenția asupra obiectivelor majore pe care trebuie să le realizeze. Făcînd o profundă analiză cu privire la sensurile și semnificațiile deosebite ale acestei dezbateri internaționale fără precedent prin amploarea și țelurile urmărite, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arăta că: **„Este necesar ca în reglementarea acestei probleme să se pornească de la principiul că mările și oceanele să aparțină în continuare patrimoniului internațional al umanității, să servească intereselor tuturor popoarelor, cauzei colaborării și păcii".**

Pentru dezbateri concrete, cu un caracter pronunțat de lucru

Dacă la sesiunile anterioare un loc important a revenit abordărilor de principiu și precizării orientărilor și dezideratelor generale ale statelor în cele mai diferite domenii ale dreptului maritim, la actuala sesiune s-a pus un accent deosebit pe analiza concretă a problemelor, imprimîndu-se dezbaterilor — de la început — un pronunțat caracter de lucru. După cum arăta președintele conferinței, Hamilton Shirley Amerasinghe, la deschiderea sesiunii, la 19 martie a.c., „procesul de negociere trebuie să se desfășoare cu o intensitate deosebită, pentru a se înregistra progrese efective".

Pornind de la declarația de principiu, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1970, prin care bogățiile teritoriilor submarine ale zonei internaționale a oceanului mondial reprezintă un „patrimoniu comun al umanității", țările membre ale „Grupului celor 77", încă din prima zi a lucrărilor actualei sesiuni, au precizat că „explorarea și exploatarea teritoriilor submarine nu se poate face în afara unui acord general acceptabil" pe care conferința urmează să-l adopte. Măsurile unilaterale preconizate în vederea valorificării resurselor acestei zone de către un stat sau cîteva state industrializate „sînt de natură să contravină principiilor adoptate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite" și să îngreuneze procesul complex al negocierilor ce se desfășoară în cadrul acestei conferințe mondiale. Țările în curs de dezvoltare au atras atenția asupra necesității de a nu se adopta măsuri legislative unilaterale sau înțelegeri de orice fel pentru a organiza activități în această zonă, deoarece, în felul acesta, s-ar aduce o „gravă atingere cadrului principial convenit deja în 1970".

Este adevărat că negocierile privind sistemul de explorare și exploatare a resurselor minerale ale teritoriilor submarine din zona internațională a oceanului mondial au un caracter dificil, implicînd un efort concertat pentru găsirea unor soluții acceptabile, atît pentru țările în curs de dezvoltare, cît și pentru țările industrializate. Aceasta nu justifică, în nici un caz, încercarea unor state dezvoltate de a adopta măsuri legislative naționale care „să îngăduie explorarea și exploatarea resurselor patrimoniului comun, înaintea adoptării convenției".

Necesitatea unor criterii juste și echitabile în statornicirea noului regim internațional

România se pronunță pentru elaborarea unor reguli care asigură participarea efectivă a tuturor statelor la valorificarea bogățiilor în zone internaționale ale teritoriilor submarine. După cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu, „tendința de extindere unilaterală a drepturilor unor state asupra oceanului planetar poate crea un șir de probleme conflictuale grave în viața internațională, poate duce la ascuțirea contradicțiilor și agravarea încordării pe plan mondial".** În cadrul dezbaterilor sesiunii, delegația română a subliniat necesitatea adoptării unor asemenea reglementări care să garanteze „exploatarea patrimoniului comun al umanității de către toate țările". În concepția României, „participarea tuturor statelor la explorarea și exploatarea zonei internaționale a teritoriilor submarine este o chestiune principială fundamentală", iar conferința are sarcina de a stipula reglementări care să facă efectiv acest principiu în vederea „reflectării intereselor fiecărei țări și realizării exigențelor dezvoltării cooperării internaționale în acest domeniu".

În dezbaterile privitoare la sistemul de exploatare, politica generală a resurselor și controlul producției în teritoriile submarine, majoritatea statelor s-au pronunțat pentru elaborarea unor criterii juste și echitabile nu numai în ceea ce privește exploatarea propriu-zisă, ci și cu privire la distribuirea beneficiilor obținute. Țările în curs de dezvoltare consideră că „noul regim trebuie să configureze un sistem de relații maritime, care să reflecte tendințele fundamentale ale evoluției contemporane a relațiilor internaționale". După cum sublinia președintele conferinței, în condițiile actuale „nici o națiune, indiferent de forța sa economică, nu trebuie să încerce să substituie interesele comunității internaționale propriilor interese". Noul regim urmează: să țină seama de transformările obiective în domeniul raporturilor maritime; să dea temeiuri conlucrării efective a tuturor statelor și în acest domeniu al relațiilor internaționale contemporane.

În concepția României, elaborarea acestor criterii trebuie să vizeze reflectarea cu claritate a condițiilor în care se asigură accesul la resursele teritoriilor submarine, precum și a modalităților practice de organizare a activităților de explorare și exploatare prin luarea în considerare nu numai a posibilităților tehnice și tehnologice inițiale de participare, ci și a cerințelor asimilării mijloacelor moderne implicate de operațiunile de prospectare și valorificare a resurselor aflate la mari adîncimi. În acest sens, delegația română la sesiune a făcut propuneri concrete ca „activitățile în zona internațională să se desfășoare în beneficiul întregii umanități, indiferent de situarea geografică a statelor, riverane sau fără litoral, ținînd seama în primul rînd de nevoile și interesele țărilor în curs de dezvoltare". Regimul ce urmează să se instituie trebuie să garanteze folosirea patrimoniului comun de către toate statele, fără nici o discriminare, în scopuri exclusiv pașnice. În realizarea acestor exigențe, normele elaborate urmează să asigure accesul la resursele zonei internaționale, atît a întreprinderii noii organizații internaționale, cît și a întreprinderilor de stat și particulare prin aranjamente cu întreprinderea ce se va constitui pe baza participării egale și suverane a tuturor statelor. Delegația română a relevat că atît în statornicirea regulilor generale, a politicii resurselor, cît și în precizarea cadrului concret de funcționare a noii organizații internaționale — denumită în proiectele de texte **autoritate** — ca și a întreprinderii acestei organizații, este necesar să se stipuleze reguli consecvent democratice care să garanteze respectarea independenței și suveranității fiecărui stat și să asigure o distribuire cu adevărat echitabilă a beneficiilor realizate.

Imperativul elaborării unor programe concrete care să faciliteze accesul tuturor statelor la tehnologiile marine

Una din problemele cele mai controversate și la această sesiune continuă să fie accesul la tehnicile și tehnologiile marine în condiții echitabile. Este cunoscut că decalajele tehnologice se regăsesc din plin și în acest domeniu, ca urmare a faptului că un număr restrîns de state posedă mijloacele tehnice și echipamentul necesar desfășurării activităților de valorificare a bogățiilor oceanului planetar, mai ales în zonele marilor adîncimi marine. Îndeosebi

țările în curs de dezvoltare — ca o consecință a inechităților și injustițiilor persistente în relațiile internaționale — sînt lipsite aproape cu desăvîrșire de asemenea mijloace tehnice.

Pornind de la aceste realități, la conferință s-au făcut propuneri numeroase vizînd realizarea transferului de tehnologii marine către țările în curs de dezvoltare în condiții echitabile. Totodată, are loc un amplu proces de negociere asupra modalităților practice de dotare tehnică a întreprinderii noii organizații internaționale, activitățile căreia ar urma să se desfășoare în interesul tuturor statelor.

În viziunea României, soluționarea problemelor complexe privind transferul de tehnologii marine implică „elaborarea unor programe concrete care să faciliteze accesul tuturor statelor la tehnicile și echipamentul necesar pentru a face efectivă participarea lor la activitățile de exploatare la mari adîncimi, precum și la cele de producție și prelucrare". Delegația română la sesiune a subliniat că aceste programe trebuie să precizeze modalitățile transferului întîi către întreprinderea noii organizații internaționale și în al doilea rînd către țările în curs de dezvoltare, desigur, în termene și condiții rezonabile. Totodată, în programele elaborate ar trebui stipulate reguli cu privire la pregătirea personalului și dotarea tehnologică, ținînd seama de cerința unei participări directe și nemijlocite a fiecărei țări la activitățile de exploatare și explorare. Țara noastră a făcut propuneri ca — în instruirea personalului — să se asigure facilități de natură a stimula participarea țărilor mai puțin dezvoltate la efectuarea unor operațiuni complexe, care implică cunoștințe și pregătire specială. În același timp, delegația română a relevat importanța dezvoltării cooperării dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare în efortul depus pentru asimilarea tehnicilor și echipamentului modern în domeniul activităților de prospectare și exploatare a resurselor minerale. Acest proces presupune parcurgerea mai multor etape consecutive, urmînd să ducă la atingerea obiectivelor preconizate și să reducă discrepanțele existente încă în acest domeniu.

Spre o nouă ordine maritimă internațională

Încă din anii '70, cînd Adunarea Generală a Națiunilor Unite adopta declarația de principii privind patrimoniul comun al umanității, s-a relevat — în lumina dezbaterilor din anii anteritori în Comitetul pentru folosirea pașnică a teritoriilor submarine dincolo de limitele jurisdicției naționale — că ordinea maritimă existentă nu mai corespunde exigențelor dezvoltării relațiilor internaționale și că nu reflectă tendințele obiective ale evoluției lor în perspectivă. O nouă ordine maritimă trebuie gîndită și promovată în așa fel, încît raporturile internaționale în acest domeniu să cunoască o reașezare democrată în sensul reflectării și realizării intereselor tuturor țărilor. Acestui important obiectiv urmează să-i răspundă această conferință mondială, care a parcurs șapte etape de intense negocieri, finalizate, deocamdată, numai în proiecte de texte, care urmează să îmbrace o formă oficială. Tocmai pentru că problematica este atît de complexă și interesele statelor, adeseori, specifice, iar în unele cazuri greu de acomodat în diverse spații maritime, dezbaterile au întîmpinat și întîmpină încă mari dificultăți. În pofida acestor realități, reprezentanții statelor și oficialitățile conferinței și-au exprimat hotărîrea — reflectată în intensificarea procesului negocierilor concrete — ca actuala sesiune să constituie o etapă semnificativă în eforturile depuse în vederea configurării noilor reglementări în domeniul maritim.

Exigențele unei noi ordini maritime trebuie să asigure reflectarea intereselor tuturor statelor ; statornicirea unor raporturi bazate pe egalitatea, independența și suveranitatea fiecărui stat ; garantarea valorificării juse și echitabile a tuturor spațiilor maritime.

Țara noastră a relevat în repetate rînduri însemnătatea promovării unor norme democratice atît în privința regimului juridic al spațiilor maritime, cît și în privința organizării diferitelor activități de exploatare și valorificare a resurselor biologice și minerale, conținute în aceste spații ale oceanului planetar. Noile reglementări trebuie să asigure libertatea de navigație, precum și alte libertăți menite să garanteze dezvoltarea comunicațiilor internaționale la nivelul cerințelor contemporane. Totodată, se cer elaborate reguli juridice eficiente pentru combaterea poluării mediului marin, în scopul ocrotirii faunei și florei marine. Abordîndu-se toate aceste probleme specifice în spiritul cooperării și conlucrării, se așteaptă înregistrarea unor progrese mai concrete, de natură a asigura realizarea obiectivelor majore urmărite în edificarea noii ordini maritime internaționale.

Sesiunea C.E.E./O.N.U. — după o primă rundă de lucru

Corespondență de la trimisul nostru special, Stelian Țurlea

A 34-a sesiune anuală a Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa și-a întrerupt lucrările, după două săptămîni de dezbateri, urmînd să le reia la 23 aprilie.

Atenția cu care au fost urmărite — și în acest an și, poate, în mod deosebit, în acest an — lucrările sesiunii anuale a C.E.E./O.N.U. decurge dintr-un fapt relativ lesne de înțeles. Grupînd state cu un potențial economic și științific foarte ridicat, al căror rol în economia mondială nu mai trebuie demonstrat, C.E.E./O.N.U. este cel mai important organism în sistemul economic și social al Națiunilor Unite. În plus, sesiunea, desfășurîndu-se la jumătatea drumului dintre reuniunile general-europene de la Belgrad și Madrid, consacrate analizării traducerii în practică a prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, statele participante și-au manifestat dorința de a lua în considerare acțiuni concrete de cooperare, în așa fel încît, anul viitor, la Madrid, să poată prezenta un bilanț pozitiv. Este cunoscut, de altfel, că acestei Comisii i s-a trasat în Actul final sarcini concrete privind cooperarea economică dintre statele continentului.

Cîteva concluzii se pot desprinde din dezbateri, deși sesiunea nu s-a încheiat. În primul rînd, s-a putut constata voința statelor membre de a trece la acțiuni concrete, la noi forme și metode de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică. Aceasta, întrucît dezvoltarea cooperării economice este înțeleasă de toți ca un fundament obiectiv al adîncirii procesului securității și cooperării în Europa. În al doilea rînd, numeroase state membre au subliniat — în acest moment, în care în majoritatea țărilor vest-europene continuă să se manifeste criza economică, se perpetuează și chiar se adîncesc îngrădiri în calea schimburilor — necesitatea de a fi eliminate măsurile discriminatorii care există și inițierea unor noi forme și modalități de relații comerciale între toate țările europene. Multiplicarea formelor de conlucrare industrială, științifică și tehnică are, în acest sens, — au fost de părere participanții la sesiune — o importanță aparte. În al treilea rînd, nu puțini membri ai Comisiei au subliniat importanța și necesitatea abordării problemelor specifice ale țărilor în curs de dezvoltare din Europa, întrucît, deși au existat unele inițiative timide, în acest domeniu Comisia este încă departe de a fi reușit deblocarea unor concepții depășite de evenimente și de a fi acționat potrivit cerințelor care îi stau în față și posibilităților de care dispune. În acest sens, ar trebui continuate acțiunile de a găsi forme concrete de cooperare la nivel regional, care să sprijine dezvoltarea economică a țărilor în curs de dezvoltare din Europa, precum și la nivel subregional, în regiunea mediteraneană și în Balcani.

O atenție aparte a fost acordată și interdependențelor lumii de astăzi, care nu mai permit nici unei regiuni, și cu atît mai mult Europei, să se mențină departe de problemele mondiale. În această direcție, ar trebui sporite legăturile Comisiei cu alte zone și cu alte Comisii regionale, C.E.E./O.N.U. putînd, astfel, să-și aducă o contribuție sporită la făurirea unei noi ordini economice internaționale.

S-a remarcat, de asemenea, că, deși în activitatea Comisiei mai există unele deficiențe, în special privind abordarea unor probleme de la bloc la bloc, trebuie întreprinse eforturi pentru depășirea lor, întrucît C.E.E./O.N.U. este singurul organism destinat cooperării în planul economic la scara continentului nostru.

După 14 ședințe, Comisia și-a suspendat lucrările pînă la 23 aprilie. Atunci urmează a fi aprobate documentele de lucru, rezoluțiile, rapoartele care cuprind toate acțiunile menite a fi întreprinse, în acest an și în anii viitori — în domeniile economic, industrial, tehnico-științific, al mediului înconjurător, energiei ș.a., în Europa.

Prioritatea economisirii energiei –

Problema energiei a ajuns, actualmente, într-o fază acută, reclamînd o abordare urgentă în vederea unei soluționări eficiente, în interesul tuturor statelor, al progresului general, al păcii și securității mondiale. Consecințele vechilor structuri și raporturi internaționale inechitabile din sfera energiei au căpătat accente tot mai grave și mai ascuțite, împietînd puternic asupra dezvoltării armonioase a economiei mondiale și expansiunii echilibrate a comerțului internațional. Ca urmare a consumurilor neraționale dintr-o serie de țări, a continuării cursei înarmărilor, se irosesc importante resurse, atingîndu-se, astfel, în privința unor resurse energetice clasice, un punct critic în raportul disponibilității-necesității. Pe piața mondială a energiei au loc, în prezent, fluctuații anarhice ale prețurilor, oscilații bruște, adeseori artificiale, ale acestora, de natură să dezorganizeze desfășurarea normală a schimburilor internaționale, să afecteze economia multor state ale lumii, în special a celor în curs de dezvoltare.

Toate acestea relevă, cu putere, necesitatea unor restructurări profunde și urgente în domeniul energiei — unul din sectoarele cele mai importante ale economiei mondiale, care, de fapt, furnizează întregii activități economice seva desfășurării ei. Aceste restructurări se dovedesc a fi în interesul tuturor. Criza materiilor prime și energiei — ale cărei manifestări au fost puternic resimțite în ultimii ani —, prin greutățile create multor state ale lumii, a pus în lumină, cu o deosebită pregnanță, faptul că nici o țară, oricît de mare ar fi potențialul ei, oricît de dezvoltată ar fi, nu se poate sustrage astăzi urmărilor acestei crize, ca, dealtfel, consecințelor oricăror fenomene și manifestări de dezechilibru și instabilitate din economia mondială.

Astfel, este necesar ca, la scară mondială, să precumpănească o nouă concepție și practică în folosirea resurselor, implicînd „raționarea" consumului, eliminarea risipei, judecarea atentă a priorităților în ce privește energia, gospodărirea ei cu maximum de grijă, însăși reconsiderarea dezvoltării industriei, prin reorientări structurale, menite să economisească energie (inclusiv pe calea recuperării deșeurilor), cu alte cuvinte obținerea aceluiași efect economic sau chiar a unuia mai mare cu un consum energetic mai scăzut. Aceste restructurări necesare sînt încă departe de a se fi înfăptuit. Dar, în sensul lor, a început să se acționeze pretutindeni în lume. Geologii cutreieră zonele neumblate și „disecă" zonele cunoscute în căutare de resurse. Platformele de foraj împînzesc largul coastelor în vederea depistării de zăcăminte în adîncurile submarine. Sateliții scrutează Terra pentru a detecta noi rezerve. Alte 200 milioane kW putere instalată în atomocentrale aflate în construcție sau în fază de proiectare urmează a se adăuga celor aproape 100 milioane existente. Cercetările se intensifică pentru descoperirea și punerea la punct a unor noi procedee de exploatare, tratare, transformare, transport, distribuție și utilizare a energiei. Prima microcentrală electrică folosind energia valurilor a intrat în funcțiune. Cele peste 40 milioane grade obținute într-un reactor special sînt considerate o „breșă majoră" pe calea controlării reacției termonucleare de fuziune — sursă inepuizabilă de energie, a cărei exploatabilitate ar însemna producerea artificială pe Pămînt a energiei de tip solar. Pînă la atingerea acestui obiectiv se încearcă, prin mijloace mereu mai perfecționate, captarea energiei naturale, primite de la Soare.

Dar, înainte de toate, sînt luate, în cele mai diverse țări ale lumii, măsuri de conservare a energiei, de gospodărire cît mai rațională a acesteia. În multe țări sînt adoptate, la nivel guvernamental, adevărate programe energetice, complexe și cuprinzătoare, destinate unor astfel de scopuri. De pildă, în S.U.A. — primul producător și cel mai important consumator de energie pe plan mondial — un asemenea program a început a fi aplicat de curînd. Acțiuni pe aceeași linie sînt întreprinse în țările vest-europene, în Japonia, în general în toate țările occidentale industrializate. Economisirea energiei, creșterea puternică a eficienței folosirii acesteia constituie unul din obiectivele principale, chiar prioritare, ale planurilor de dezvoltare economico-socială ale țărilor socialiste. Aceleași obiective ocupă un loc central în politica și strategia economică a țărilor în curs de dezvoltare.

Pentru covîrșitoarea majoritate a statelor lumii, întreprinderea unor astfel de acțiuni este de importanță vitală pentru progresul lor economico-industrial, balanța lor energetică fiind deficitară : peste 110 țări, din totalul celor 150 membre ale O.N.U., sînt importatoare nete de energie (adică importă mai mult decît exportă). Iar acoperirea din import a consumului se dovedește din ce în ce mai costisitoare pe plan financiar. Scumpirea energiei invită, prin sine, la reconsiderări în direcția unei noi concepții și practici în folosirea rațională a acesteia. Dar, chiar dacă nu ar exista limite fizice ale resurselor neregenerabile — pe care se sprijină, actualmente, consumul și pe care se poate conta cu certitudine în viitor (cel puțin încă o lungă perioadă) —, iar costul obținerii lor nu ar crește, omenirea nu și-ar putea permite să le irosească. Aceasta, întrucît, în esență, gospodărirea cît mai judicioasă a energiei constituie o cerință de bază a însăși eficienței economice și nu doar o replică forțată la caracterul limitat al resurselor neregenerabile.

— programe, măsuri, acțiuni

Săptămîna trecută, șeful Executivului american — într-o alocuțiune televizată — a formulat ceea ce comentatorii politici consideră a fi un „al doilea important program energetic". Exact cu doi ani în urmă, în aprilie 1977, președintele Jimmy Carter lansase un ferm avertisment asupra situației energetice a țării. Guvernul de la Washington a alcătuit, cu acel prilej, un amplu program energetic, al cărui cuvînt de ordine este : „economisirea". În scopul coordonării noii strategii guvernamentale, a fost înființat, în mod special, un Departament al energiei. Congresul american a dezbătut îndelung acest program și o bună parte din măsurile preconizate au intrat deja în vigoare. „Al doilea program energetic" vine să aprofundeze opțiunile inițiale. Președintele Carter explică : „Problema energiei în țara noastră este serioasă și se agravează tot mai mult. Risipim prea multă energie, cumpărăm prea mult petrol din străinătate și nu producem destul petrol, gaz sau cărbune în Statele Unite". Cifre oficiale relevă că S.U.A. consumă 30 la sută din energia mondială și importă 45 la sută din cele 21 milioane de barili de petrol pe care le folosesc în fiecare zi.

Noul program al Administrației americane își propune, în fapt, o reorientare structurală pe mai multe planuri a politicii energetice la nivelul producției interne (menită să acopere, într-o proporție mai mare decît pînă acum, nevoile țării), al consumului (în privința căruia sînt proiectate importante reduceri, paralel cu sporiri sensibile ale prețurilor) și al valorificării mai ample și mai eficiente a altor surse de energie. Pornind de la o premisă incontestabilă („Criza energetică este reală. Timpul ne presează"), președintele Carter a indicat principalele imperative ale programului său energetic : „Trebuie să producem mai mult. Trebuie să conservăm mai mult. Trebuie să ne unim într-un mare efort național de a folosi tehnologia pentru a ne asigura, în anii următori, securitatea energetică". El n-a ascuns concetățenilor săi că vor trebui luate „măsuri dureroase" : „fiecare dintre noi va trebui să folosească mai puțin petrol și să plătească mai mult pentru el".

În esență, „pachetul" de măsuri concrete recent anunțate se axează pe același principiu de bază, definit în proiectul energetic inițial : cea mai sigură și ieftină sursă de

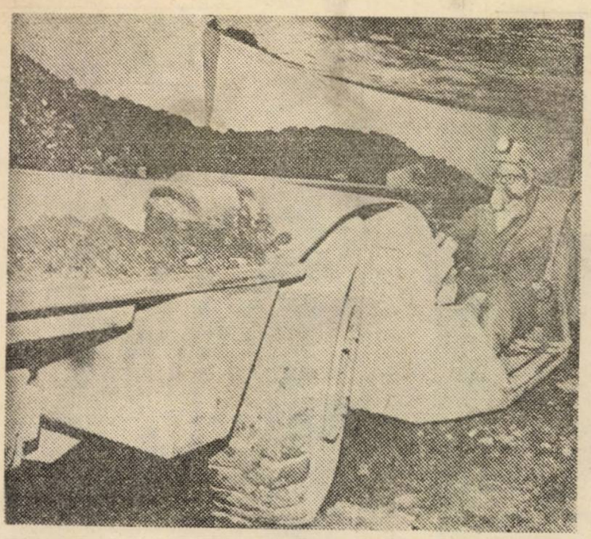

Cărbunele — o resursă care revine în actualitate (mină de cărbuni din S.U.A.)

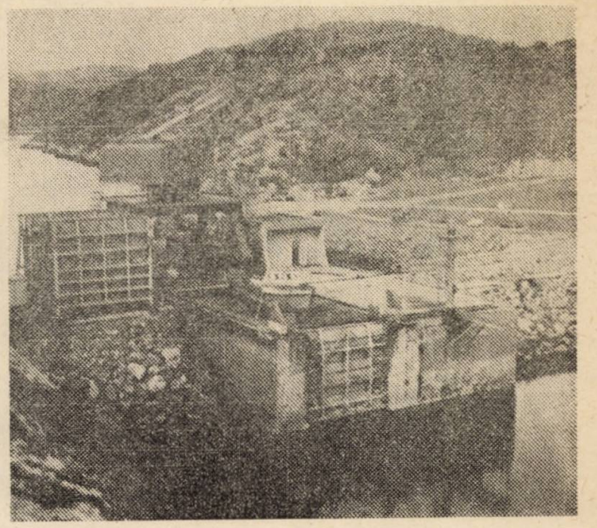

Mareele — o energie a viitorului (electrocentrala mareică sovietică Kislogubskaia, de lîngă Murmansk)

energie este economisirea, un baril de petrol conservat fiind echivalent cu un baril de petrol produs. Au fost fixate obiective de economie a energiei prin măsuri voluntare pentru fiecare din cele 50 state americane. Vor fi impuse limite obligatorii ale temperaturii în instituțiile publice. Se va cere reducerea vitezei automobilelor și chiar a folosirii acestora. O serie de centrale electrice vor fi transformate în așa fel încît cărbunele să înlocuiască petrolul. În această privință, de altfel, sînt vizate importante acțiuni : extinderea folosirii resurselor de cărbune, producerea de înlocuitori de benzină utilizînd produse ale pădurilor și cîmpiilor, promovarea micilor uzine hidroelectrice, folosirea energiei solare. Totodată, în scopul relansării industriei naționale, într-un interval de 28 de luni, vor fi liberalizate prețurile la petrolul produs în S.U.A. Paralel, va fi introdus un nou impozit pe profiturile companiilor petroliere, sumele obținute servind creării unui „fond de securitate energetică".

În ansamblul lor, toate aceste măsuri sînt așteptate a avea importante consecințe pozitive. Oficialități ale Administrației — reluate de agenția U.P.I. — consideră că cea mai însemnată dintre acestea ar fi o reducere a consumului de petrol zilnic cu aproximativ 1,3 milioane barili. Speaker-ul (președintele) Camerei Reprezentanților, Thomas O'Neill, a anunțat că va sprijini noul program energetic al președintelui Carter. Unul din cei mai influenți parlamentari americani, senatorul Russell Long, a omagiat inițiativele președintelui, care „vizează să reducă, în mod riguros, dependența țării față de petrolul străin".

În numeroase capitale ale lumii, programul Administrației americane s-a bucurat de ecouri favorabile. „S.U.A. recunosc că seriozitatea situației actuale în domeniul energiei impune reducerea importurilor de petrol", a declarat premierul britanic James Callaghan. „Japonia salută măsurile întreprinse de președintele american în vederea economisirii petrolului", a arătat R. Tanaka, membru al guvernului japonez. Președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, a adresat un mesaj președintelui Carter în care aprobă programul energetic al acestuia ; Guido Brunner, comisar vest-european pentru problemele energiei, l-a apreciat ca „un important pas înainte".

...Ecouri care, de fapt, exprimă preocupări generale, existente în tot mai multe țări pentru reorientarea concepțiilor privitoare la utilizarea energiei, preocupări concretizate în măsuri al căror obiectiv central este : economisirea. Se alcătuiesc ample programe de reducere a consumului, se caută soluții pentru utilizarea mai eficientă a resurselor existente, sînt proiectate noi tehnologii.

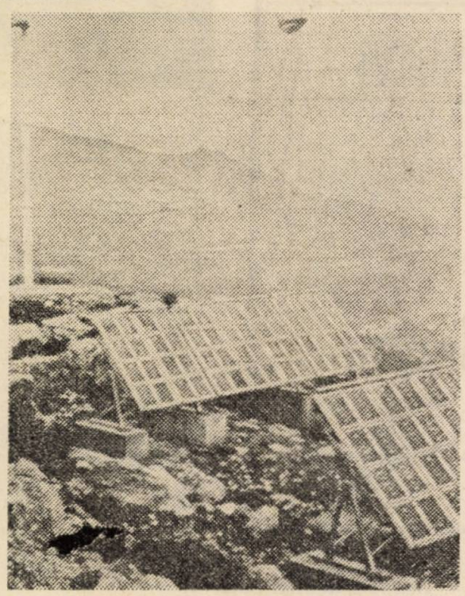

Energia solară devine din ce în ce mai eficientă (instalații realizate de tehnicienii francezi)

La Haga, primul ministru olandez, Andreas Van Agt, a anunțat adoptarea unui program guvernamental menit să reducă consumul național de produse petroliere cu cinci la sută. Sînt preconizate diferite limitări voluntare (consumul casnic, reducerea vitezei de circulație a automobilelor pe autostrăzi etc.), dar — a avertizat Van Agt — dacă nu se va realiza sarcina stabilită de guvern, acesta va fi nevoit „să adopte măsuri obligatorii".

În cercurile guvernamentale nipone, ultimele luni au înregistrat o intensă activitate dedicată punerii la punct a unor proiecte și recomandări în domeniul energetic. De la începutul anului, guvernul de la Tokio a adoptat două programe a căror aplicare ar favoriza diminuarea consumului de petrol cu aproape 15 milioane tone din cele 290 milioane prevăzute a fi utilizate anul acesta. Între recomandările incluse în aceste programe : reducerea orelor de transmisie ale stațiilor comerciale de televiziune, a încălzirii locuințelor, limitarea voluntară a utilizării automobilelor. Mai mult, întregul sistem energetic al Japoniei va fi supus unor reconsiderări de structură. Un apel, în acest sens, a fost adresat industriei pentru intensificarea eforturilor de diversificare a surselor de energie și valorificarea unor noi resurse, îndeosebi energia nucleară și trecerea centralelor electrice de la consumul de petrol și gaze pe cărbune și alți combustibili. În cadrul străduințiilor de a găsi noi surse — mai ieftine și mai eficiente — o interesantă experiență este semnalată în insula Kyushu, din nordul arhipelagului nipon, unde a început construirea primelor centrale geotermice. Specialiștii apreciază că apele termale supraîncălzite vor putea aproviziona centrale de 1000 MW, echivalente puterii centralelor nucleare.

Bogatele zăcăminte petrolifere din Marea Nordului n-au diminuat interesul guvernului britanic pentru adoptarea unor măsuri care să consolideze securitatea energetică a țării pe termen lung. În acest sens, guvernul de la Londra a hotărît să impună reducerea cu 4 la sută a consumului de combustibil, în 1979, și o creștere de 5,5 milioane tone a producției de huilă. Preocupările britanice sînt îndreptate și înspre introducerea unor tehnici de economisire a energiei. S-a calculat că modificările tehnologice în acest plan ar putea reduce cu 30 la sută consumul industrial, cu însemnate beneficii pentru producția industrială.

De mai mult timp, în Franța a fost lansată o amplă acțiune la nivel național de economisire a energiei. Evocînd o situație de fapt, din ce în ce mai evidentă, cotidianul „Le Monde" scria : „Risipa de energie este un lux pe care nimeni nu și-l mai poate permite". Iar directorul general al Agenției franceze pentru economisirea energiei afirmă că a sosit momentul „să se pună capăt irosirii energiei și să se realizeze economii". Guvernul francez a cerut cercurilor industriale să folosească mai mulți derivați inferiori ai petrolului și alți combustibili înlocuitori. Dealtfel, potrivit săptămînalului „Le Point", francezii încep să se orienteze tot mai mult către alte surse decît cele convenționale. La Chateauneuf-sur-Loire funcționează deja o centrală care utilizează energia solară, dar proiectele nu se opresc aici. Ziarele au vorbit pe larg de faptul că 1978 poate fi considerat ca anul I al geotermiei franceze.

Ample programe similare au fost anunțate la Roma și la Atena. Guvernul italian a dat publicității un ansamblu de măsuri al căror scop este reducerea cu 5 la sută a cheltuielilor energetice. În Grecia — a informat guvernul elen — se va pune un accent mai mare pe folosirea lignitului, care va permite înlocuirea unui milion de tone de petrol pe an.

...Sînt, toate acestea, programe și măsuri ce constituie pregnante expresii ale însușiluării în considerare a realităților energetice actuale, care implică trecerea la acțiuni concrete pe linia regîndirii opțiunilor privind energia, în contextul dezvoltării întregii economii.

Marcel Negreanu
Ilie Șerbănescu

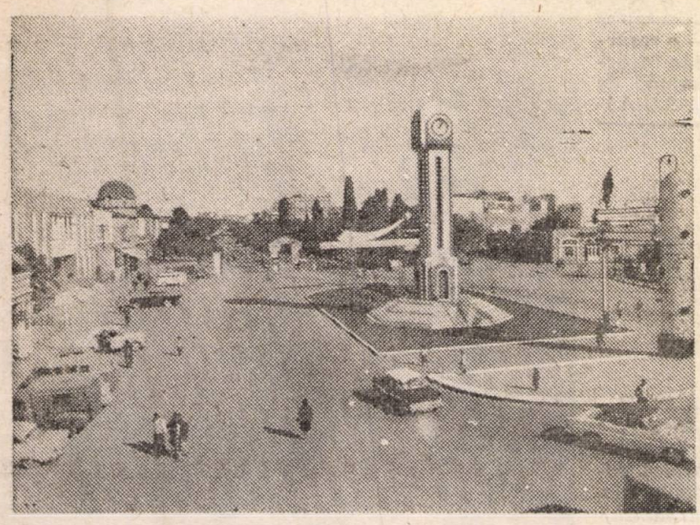

Vedere din zona centrală a orașului Homs

Palmyra — impresionante mărturii ale trecutului istoric

REPORTAJ PE GLOB

SIRIA

Dincolo de Palmyra

Crăciun Ionescu

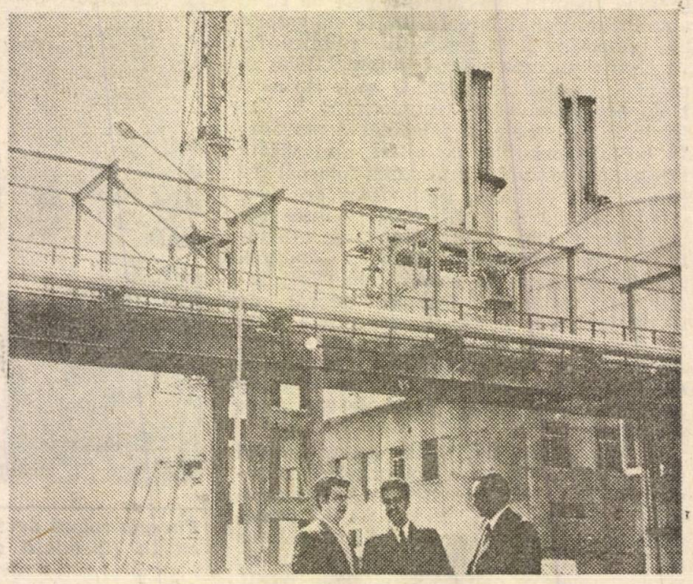

Imagine a unei părți a complexului de îngrășăminte fosfatice de la Homs

Am ajuns la Palmyra, într-o seară cu lună, de la început de an, motiv de amplificare a fantasticului spectacol prezentat, în decorul monoton al pustiului, de inegalabilele vestigii antice. Pornind din Homs, de pe axul magistralei ce leagă sudul cu nordul Siriei, străbătusem drum bun prin deșertul de răsărit, nesfîrșită întindere de nisip și piatră sfărîmată, punctat din loc în loc de tufe pitice, gălbui, integrate și ele în uniformitatea coloristică a peisajului. Începuse să se lase întunericul, cînd, în față, ne-au apărut siluetele înaltelor coloane de marmură și arcurile maiestuoase ale porților de cetate, veghind peste îngrămădirea de numeroase relicve, ale unui trecut măreț, ce se detașau pe fundalul cerului senin, în imagini de neuitat.

Vestigiile Palmyrei, uimind prin proporții, de la prima vedere, pe călătorul neavizat, întrec, prin grandoare, orice închipuire, cu greu găsindu-li-se pereche, nu numai în Orient, dar și în alte părți ale lumii, unde civilizația antică a lăsat moștenire umanității, în timp și spațiu, splendidele sale monumente arhitectonice. Capodoperele ctitorilor Palmyrei – temple, amfiteatre, lungi colonade, terme și palate – răspîndite pe kilometri întregi și marcînd contururile unuia din marile orașe ale antichității, i-au atras, pe bună dreptate, renumele de „diamant al deșertului".

Înmănunchind influențele arhitecturii elenistice și romane cu elemente de tradiție locală, aici, în inima deșertului răsăritean al Siriei, înflorea, acum două mii de ani, în jurul unei oaze alimentată de bogate izvoare termale, impresionanta civilizație palmyriană. Așezarea sa geografică, la confluență de drumuri intercontinentale, i-a conferit privilegiul de important popas al caravanelor, cu mărfuri ale Răsăritului și Apusului, transformînd acest oraș din deșert, într-unul din cele mai importante centre ale comerțului vremii și aducîndu-i prosperitate veacuri de-a rîndul. Apogeul Palmyrei se înscrie în puținii ani ai domniei reginei Zenobia, figura legendară a Orientului antic, sub al cărui sceptru s-a închegat, în secolul al treilea din era noastră, un imperiu, ce-i drept efemer, de la malurile Nilului pînă în podișul Asiei Mici. Considerat un afront adus puterii sale, vechea Romă s-a grăbit să-i răspundă, legiunile împăratului Aurelian punîndu-i capăt după o scurtă înfruntare de forțe.

Vicisitudinile istoriei – invazii pustiitoare și dominații înrobitoare –, cărora li s-au adăugat stihiile necruțătoare ale naturii, i-au ciuntit, în parte, construcțiile, acoperindu-le, o lungă perioadă de timp, cu pulberea nisipului și vălul uitării. Redescoperite în secolul nostru și redate patrimoniului culturii universale, ruinele Palmyrei, conservînd printre ele multe monumente încă bine păstrate, puse astăzi în valoare de instituții specializate, atrag anual sute de mii de vizitatori, din țară și de peste hotare, doritori să cunoască această nestemată ce împodobește una din numeroasele pagini ale istoriei multimilenare a pămîntului sirian, leagăn de civilizații cu vestigii vizibile în nu mai puțin de 1600 de puncte arheologice, împrăștiate pe tot cuprinsul Siriei actuale.

Vizitînd, recent, Palmyra (numită în arabă Tadmor), pentru a doua oară în decurs de cîțiva ani, la fel de impresionat ca și prima dată de peisajul orașului antic, am căutat să deslușesc, totodată, și contururile vieții de azi a oamenilor deșertului ce trăiesc dincolo de celebrele ruine, cultivînd ogoarele oazei cu grîu, orz și bumbac, îngrijind plantațiile de măslini și curmali, mînînd dintr-un loc într-altul, prin deșert, în căutarea oricărui fir de vegetație, turme de oi și capre.

În caza (districtul) Palmyra, una din cele șase diviziuni administrative ale mouhafazatului (guvernoratului) Homs, trăiesc 30 000 de oameni, două treimi dintre ei locuind în orășelul ce poartă numele vestitei cetăți antice. O parte sînt beduini sedentarizați, ocupîndu-se cu creșterea animalelor sau cu lucratul pămîntului irigat cu ajutorul pompelor ce aduc la suprafață apa de la 50–60 de metri adîncime, în cadrul a 18 cooperative agricole existente în district. Un număr important de locuitori ai Palmyrei muncesc la minele de fosfați din zonă, situate cam la 50 km depărtare, acolo unde, de circa opt ani, se pune în valoare marea bogăție naturală a Siriei, care face să rodească mai bine ogoarele, constituind, în același timp, și o marfă foarte căutată la export.

Primul complex de exploatare a fosfaților, din districtul Palmyra, de la Kneiffis, a fost organizat și pus în funcțiune, în cooperare cu țara noastră, cu sprijinul unor specialiști și tehnicieni români. Cooperarea româno-siriană în domeniul fosfaților s-a dezvoltat, materiali-